

ВЕЛИКА СРБИЈА

ISSN 1452-9165

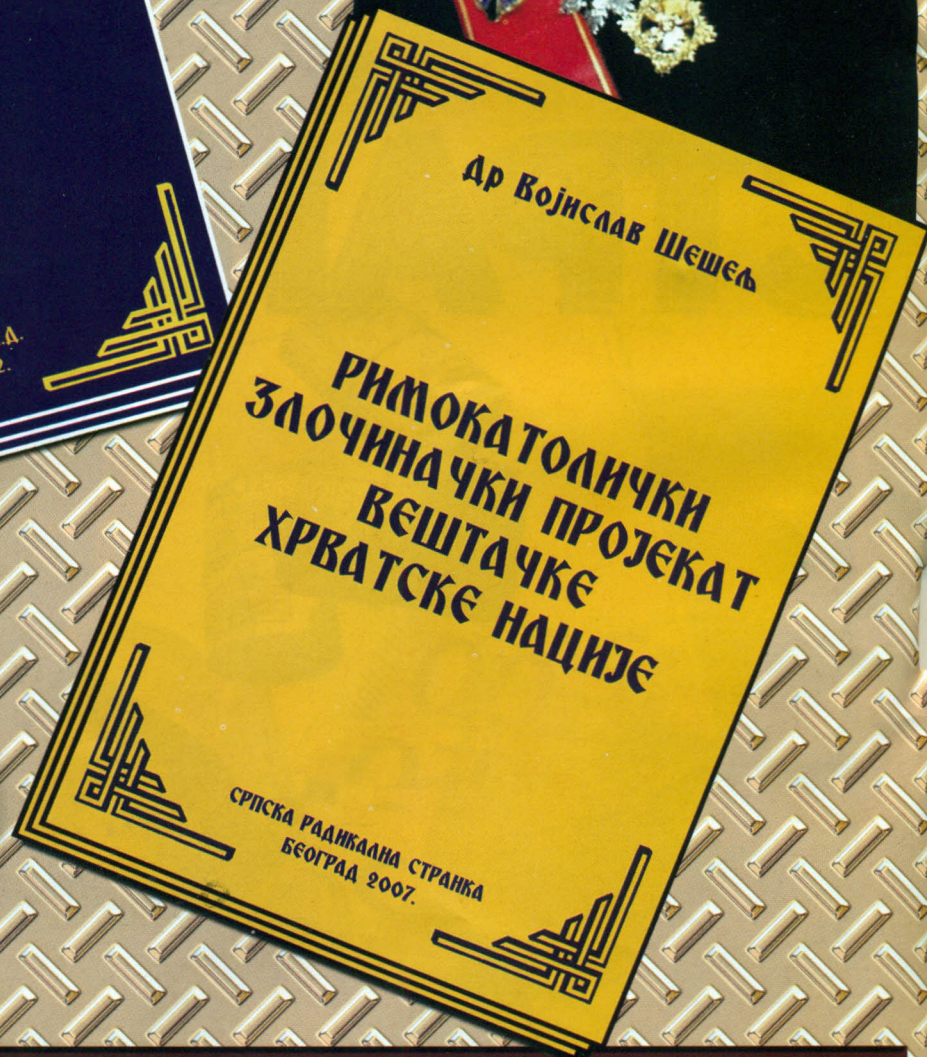
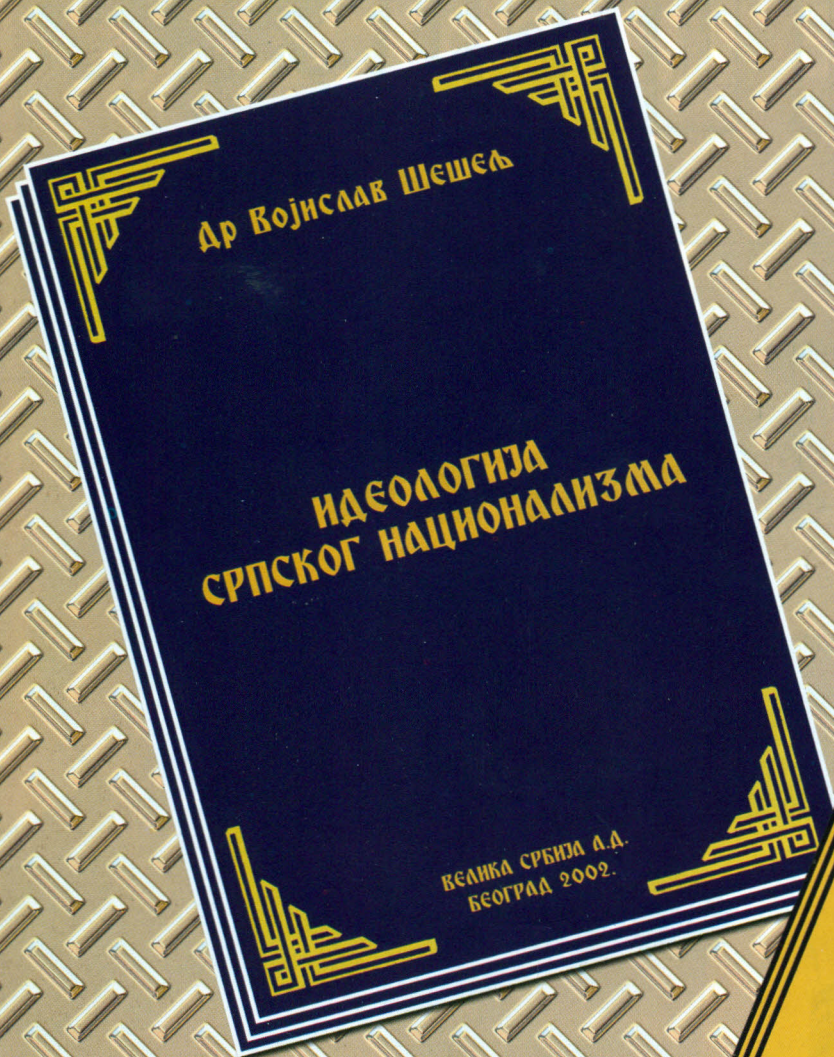
НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

БЕОГРАД, ЈАНУАР 2009. ГОДИНЕ
ГОДИНА XX, БРОЈ 3277

Тајкунска СТРАНКА

ТВРДИ ПОВЕЗ / ЗЛАТОТИСК

Капитална дела проф. др Војислава Шешеља у којима је објављена научна истина о Римокатоличкој цркви и Хрватима, као и права природа, циљеви и морални судови српског национализма.

ВЕЛИКА СРБИЈА

ЗЕМУН
ТРГ ПОБЕДЕ 3

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Оснивач и издавач

Проф. др Војислав Шешел

Главни и одговорни уредник

Елена Божић-Талијан

Заменик главног
и одговорног уредника
Марина Томан

Помоћник главног
и одговорног уредника
Момир Марковић

Редакција

Иван Нинић, Борис Алексић,
Душан Марић, др Никола Жутић,
Слађан Мијаљевић, мр Дејан Мировић,
мр Александар Мартиновић,
Будимир Ничић, Амџад Мигати,
Огњен Михајловић

Унос текста

Весна Марић, Златија Севић,
Љубинка Божовић, Драгица Томић
и Биљана Мичић

Лектура и коректура

Лазар Мацура

Председник Издавачког савета

Др Ђорђе Николић

Заменик председника Издавачког савета

Др Бранко Надовеза

Издавачки савет

Проф. др Војислав Шешел,
Милорад Мирчић, Гордана Поп-Лазич,
Драган Тодоровић, Мирко Благојевић,
Душко Секулић, Зоран Красић,
Паја Момчилов, Наташа Јовановић,
Горан Цветановић

Штампа

ДОО „Драгић”, Зрењанин
Ђорђа Јоановића 20,
23000, Зрењанин, тел. 023/535-491

Редакција прима пошту на адресу

„Велика Србија”, Трг победе 3,
11080 Земун; рукописи се не враћају

Новине „Велика Србија” уписане су у
Регистар средстава јавног информисања
Министарства за информације под бројем
1104. од 5. јуна 1991. године.

СРП - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
329(497.11)

ВЕЛИКА Србија : новине Српске
радикалне странке / главни и одговорни
уредник Елена Божић Талијан. - Год. 1,
бр. 1 (јул 1990)-

- Београд : Војислав Шешел, 1990)-
(Зрењанин : Драгић). - 30 стр

Месечно

ISBN 1452-9165 = Велика Србија
COBISS.SR-ID 19291650

„Право и правда”

- ЕУЛЕКС – удар на међународни поредак

2

Прљави кампања

- Медијски ћорак Вучића и Николића

14

Лаже и паралаже

- Велике лажи лажних напредњака

17

Економска криза

- Незванични резултати званичних економиста

23

Интервју – проф. др Сретен Сокић

- Режимско убиство српске економије

27

Обесправљени

- Робовска радна снага ЕУ интеграција

32

Мешетарење

- Мишковићев буђелар дебљи, а грађани сиромашнији

37

ССП обмане

- Да нас жедне преведу преко воде

41

Разбојници с маском

- Тендером до плена

38

Криминал

- „ЈАТ” без крила

45

Дељење колача

- Семантичка регионализација Србије

52

Лицемерје

- Цинизам режима Бориса Тадића

56

Да се не заборави

- Хрватски злочини над Србима

58

На 6025. седници Савета безбедности, одржаној 26. новембра 2008. године, прочитано је председничко саопштење које је послужило за успостављање нелегалне мисије

Мисија Еулекс

– удар на међународни поредак

- *Многи упућени у модалитет функционисања међународних институција, тврде да је успостављање мисије Еулекс починак краја Уједињених нација, а самим тим и међународног поретка у користи једне (сада већ врло нервозне) силе!*

Пише: Марина Рагуш

Двадесетшестог новембра 2008. године, 6025. седница Савета безбедности, посвећена Косову и Метохији, прекинута је у 17.10 на десет минута да би се усагласио текст саопштења који је од стране председника, господина Урбине из Костарике, прочитан тачно у 17 20:

„Према консултацијама које су обављене међу чланицама СБ, овлашћен сам да у име Савета дам следеће саопштење: Савет безбедности поздравља извештај генералног секретара поводом рада УНМИК-а (С/2008/692) од 24. новембра 2008. године и узимајући, такође, у обзир позиције Београда и Приштине у односу на извештај, које су изразили у својим уваженим извештајима, поздравља њихове намере да сарађују са међународном заједницом.

Савет безбедности поздравља сарадњу између УН и других међународних актера у оквиру Резолуције 1244 Савета безбедности и поздравља напоре Европске уније да унапреди европску перспективу читавог западног Балкана и тиме додлукујући допринос регионалној стабилности и просперитету.

Ова изјава биће објављена као документ Савета безбедности под ознаком С/ПРСТ/2008/44.

Савет безбедности овим је окончано садашњу фазу разматрања питања које је било на дневном реду”.

Састанак је завршен у 17 25.”

Овим преседаном у историји међународног права и организација, без одлуке, само на основу врло уопштеног текста саопштења, УНМИК је замењен ЕУЛЕКС-ом! Припадници ОУН, припадницима ЕУ!

Наследници политике Дизраелија почели су размештање ЕУЛЕКС-а на сувереном делу територије српске државе, Косову и Метохији!

Тиме је покренута нова фаза у окупацији свете српске земље! Али и не само то! Уведени преседан заувек је променио постојеће механизме функционисања међународне заједнице!

Чини се да ЕУ полако али сигурно демонтира УН, и то опет на примеру омиљеног заморца у рукама вашингтонске и бриселске администрације – Србије!

„Има тренутака када човек мора да се бори са источњачком индоленцијом, са млаком неотпорношћу, пасивним духом нашега света, са људима зле воље који мрзе сваки рад за опште добро, са духовном и моралном фукаром која нигде више нема маха но у Србији, и тада је склон да поверује да је зближа донкихотски исправљати криву Дрину, испрсити се пред прљавом бујицом која носи блато у себи и шљам на себи, да је најпаметније измаћи се из тога врзиног кола, као Волтер, 'обделавати свој врт' и чекати боље и паметније доба и поколења. Али, те малодушне мисли долазе само онда када човек нема осећање да му је дужност остати на свом месту као солдат истине, када заборавља да ниједан, и најмањи напор никад није изгубљен, да здрав разум мора најзад победити, и да би такво дезертирање значило пуну победу трулежи и рђавштине”.

Јован Скерлић, *Одјек*, 12. новембар 1905.

Господин Волф (амбасадор САД при УН, прим. аутора): „Руско признање Јужне Осетије и Абхазије као независних држава је некомпатибилно с Повелом Уједињених нација, као и са бројним резолуцијама Савета безбедности. Само пре пет месеци, петнаестог априла ове године, Савет безбедности је усвојио Резолуцију 1808, која као и претходна каже у првом параграфу – Савет безбедности реafirмише обавезу свих држава чланица на очување суверенитета, независности и територијалног интегритета Грузије у оквиру међународно признатих граница... Руска одлука да признају Абхазију и Јужну Осетију је у супротности с обавезама које је Русија преузела на себе...”

Господин Виталиј Чуркин (амбасадор Руске Федерације при УН): „... Да су нас којим случајем по први пут у нашем савету посетили ванземаљци и слушали наше дискусије, срца би им била испуњена поносом на чланице Савета безбедности, због оних људи који су тако пуни принципа и како су конзистентно бранили принципе међународног права.

Морам да кажем да ми се посебно свидела изјава сталног представника при Уједињеним нацијама из САД, који је подсетио чланице Света безбедности да државе морају да се уздрже у својим активностима од претњи и употребе силе. Сада бих желео да упитам представника САД да ли су пронашли оружје за масовно уништавање или га још траже. Такође бих желео да питам представника САД: зар нисмо од Вашингтона чули претње другим државама чланицама Уједињених нација или видели употребу силе или чак били сведоци брисања с лица земље других држава...”

И неколико представника других чланица Савета безбедности говорило је о важности поштовања резолуција Света безбедности у делу који се односи на територијални интегритет: Где сте, драге колеге, били када смо говорили о Косову?

Новембра 2007. године, Савет безбедности усвојио је резолуцију која је реafirмисала принципе територијалног интегритета држава бивше Југославије. Зашто онда нисте реafirмисали тај принцип неколико месеци касније када је представљен Ахтисаријев план Савету безбедности? Шта је онда било с поштовањем резолуција Савета безбедности? Шта је с поштовањем Резолуције 1244 из 1999. године која врло јасно одбацује могућност унилатералног проглашења независности Косова? С обзиром да ситуацију на Косову и даље контролишу Уједињене нације, с тачке гледишта Резолуције 1244, да ли то значи и могућност признања унилатералног проглашења независности Косова? Где се тада били и где је то ваше поштовање међународног права?” Из стенограма са седнице Савета безбедности, 28. август 2008. године.

Када је реч о светој српској земљи, Србији су одузети сви прерогативи државности, извршен је удар на уставни поредак; окупирано је 15 одсто територије; сторниран је једини правни оквир, Резолуција 1244 (тима што је унилатерално проглашена независност Косова и Метохије), уведена је мисија ЕУЛЕКС (која је заменила УНМИК) и све то у име америчке и британске правде!

Отприлике би, у неколико слика, овако изгледала српска реалност с почетка 21. века.

Међутим, српска стварност постаје и стварност целокупног света који гори и сагорева под неоллибералном окупацијом архитектата новог светског поретка! Србија је по ко зна који пут у историји одиграла улогу омиљеног заморца Европе и Америке. Експеримент је требало да покаже међународној заједници нову слику света, скројену према мери Вашингтона и верног му пратиоца Брисела, и што је најважније, како пролазе они који се против те слике побуне!

Проглашење независности Косова и Метохије 17. фебруара 2008. године, пропраћено невероватно брзим дипломатским прихватањем од стране Вашингтона и одређених европских земаља, укључујући ту Немачку, направило је фарсу од целокупног међународног јавног права! Овај чин је отворено нарушио све резолуције Савета безбедности које се односе на Косово и Метохију, а тиме и урушио систем Уједињених нација! На косовском питању срушен је не само српски, већ и целокупни међународни поредак!

Вашингтон који води светски „рат против тероризма” стао је с „обе ноге” иза човека којег су тајни извештај БНД и Интерпол обележили као потписника свих криминалних активности на Косову и Метохији: од трговине наркотицима до трговине људима; иза човека који је својим деловањем

обележио постојање терористичке организације УЧК, Хашима Тачија! Према БНД, ту не заостају ни Рамуш Харадинај, као ни остали актери актуелне „косовске власти”.

Питање је зашто је званични Вашингтон то урадио. Који је главни интерес иза шараде зване „Република Косово?!”

Косово и Метохија је једна од важнијих геостратешких тачака у Европи, макар из перспективе америчких стратешких интереса. Да је то тачно сведочи и војна база Бондстил (по некима трећа у свету) са 7000 војника, изграђена на територији Косова и Метохије. Контрола нафтних путева, као и развоја политичке ситуације, од (нафтом богатог) Блиског истока до Русије и западне Европе, је на врху лествице америчких националних интереса... Тако је признање независности од стране САД само наставак политике коју Вашингтон спроводи у континуитету!

Да се подсетимо...

Косово и Метохија: Историјат независности

Сједињене Државе су, заједно са европским чланицама међународне Контакт групе наставиле да обликују међународну политику поводом косовског питања. Бушова (сада већ одлазећа) администрација топло је дочекала и признала проглашење „косовске независности”.

На 110. заседању америчког Конгреса неке од представљених резолуција поздравиле су независност.

Петнаестог јуна 2008. године уследио је Устав самопроглашене „Републике Косово”. Тиме су се створили потпуно нови услови на терену.

Измењене околности су управо оно што су хтели креатори мафијашке парламентарне државе на територији Србије. Добро упозната са традиционалном окренутошћу Срба Русији,

Амерички стратешки интерес, када је реч о Косову, превасходно је војне природе и примарни фокус је Русија и контрола нафте и деривата од Каспијског мора и Блиског истока до западне Европе! Проглашењем независности, Вашингтон је добио слабу државу, лаку за манипулисање. Докле год би Косово било у оквиру Србије, војна контрола НАТО-а била би политички нестабилна. Данас је Косово под протекторатом НАТО-а и САД, што Вашингтону обезбеђује контролу над током нафте и гаса до Европске Уније од Каспијског мора и Блиског истока, као и контролу коридора који повезују ЕУ са Црним морем; те над вишемиллионским транзитом хероина!

Америка је осмислила да шиптарским терористима направи државу (издвојену из Србије) како би остварила потпуну контролу над овом геостратешком тачком!

То је у односу на постојеће оквири одређене Резолуцијом 1244 било могуће променити само уколико би се променила слика и околности на терену. Етничка слика је измењена, од већинског народа Срби су остали у траговима на овом делу Србије. Метохију су населили Албанци из разних крајева Албаније. То је први почетни корак – независност, држава и правни оквир само су континуитет процеса који је отпочела Призренска лига!

Албанци су традиционално били верни својим менторима, САД и Великој Британији, и тако су и најбољи гарант западног утицаја на Балкану! Искуство већ стечено Првим и Другим светским ратом! Већ виђено, зар не? Наследници Дизраелија с осмехом трљају руке последњих година... Колико ће још питање је на које се дају најразличитији одговори.

Једно је дефинитивно сигурно: десио се тектонски поремећај на међународној сцени буђењем силе с Истока... и ствари више нису исте! Историја је понудила лекцију, Запад је није прихватио. Време је да пређу на резервни план: јер ако се присетимо историје, онда сада ступа на сцену велика Русија, зар не?

Него, да се вратимо континуитету америчке подршке процесу стварања шиптарске државе.

Упознаћемо се с њим на основу ажурираног извештаја од 20. јуна 2008. године, под називом „Косово и политика САД: историјат независности”, који су за амерички Конгрес приредили Џули Ким, специјалиста за међународне односе, спољне послове, одбрану и трговину и Стивен Вехрел, специјалиста за европске послове, спољне послове, одбрану и трговину.

У извештају се даје врло прецизан преглед догађаја од 78-дневне НАТО агресије до проглашења независности. Скрећемо пажњу на део Међународни процес остваривања статуса: наводи се да је 2005. године међународна заједница направила „мапу пута” поводом будућег статуса Косова. Двадесетседмог маја 2005. године Савет безбедности је разматрао квартални извештај генералног секретара поводом рада УНМИК-а. На основу тог извештаја Анан је, јуна 2005. године, именовао норвешког дипломату Каи Еидеа да д^о прецизан преглед ситуације. После неколико путовања у ре-

гион, Еиде је доставио преглед Анану. Двадесетчетвртог октобра 2005. године Савет безбедности је предочио препоруке генералног секретара Анана да се покрене политички процес одређивања будућег статуса Косова.

Првог новембра, Анан је објавио своју намеру да именује бившег финског председника Мартија Ахтисарија за специјалног изасланика који би водио међународни процес. Ахтисари је почео своју мисију посетом Косову и Србији крајем новембра 2005. године. Он је тада рекао да се нада да ће се обе стране сложити да почну директне преговоре почетком 2006. године.

Ставови Контакт групе поводом преговора су били да нема повратка на статус пре 1999. године, нема поделе Косова, нити уједињења Косова са било којом државом. Група је такође захтевала да се обезбеди мултиетничко коегзистирање на Косову, ефективна локална самоуправа и посебно мултиетничко коегзистирање током процеса децентрализације, и очување културних и религијских локација.

Разговори о статусу почели су у Бечу фебруара 2006. године. Почетна рунда разговора бавила се „техничким питањима”. Ово је укључивало заштиту културних и религијских локалитета, финансијских питања као што су наслеђивање српских дугова, децентрализација косовске власти, укључујући поновно повлачење граница косовских општина. Делегација Мартија Ахтисарија се уздржала од својих предлога, препуштајући двома странама да дају своје предлоге. Две делегације остале су доследне својим позицијама, без компромиса на виду. Јавно су се представљали односи створени западним „посредовањем” и то је оно што је било претпостављено да се неминовно мора десити: непомирљиви ставови широм су отворили врата предлогу посредника који је задовољио само интересе албанских ментора. Ахтисаријев предлог коначно је обзнанио шта је то што Вашингтон и Брисел планирају за јужну српску покрајину. Албанци су добили државу утемељену на криминалу, у којој ће стварну власт водити САД и ЕУ! А Срби окупацију петнаест одсто територије!

Савет безбедности почео је 3. априла 2007. године приватне консултације поводом Ахтисаријевог предлога. Договорено је да се у периоду од 24. до 29. априла пошаље мисија која ће утврдити чињенице и прикупити опсервације и са „косовске” и српске стране. Прелиминарни нацрти нове ре-

У ноћи 14. новембра у медијима је одјекнула вест о „бомбашком нападу на просторије Међународне цивилне канцеларије у Приштини”; недуго затим ухапшена су тројица агената немачке савезне обавештајне службе, БНД, као главни осумњичени за напад. Букуно је обавештајни рат!

Позадина свега је заправо тајни извештај о безбедној ситуацији на Косову који су Немци, кад је дошао прави тренутак, пласирали у јавност и направили пометњу. Као кад се светло упали у запуштеној просторији, и крену безглаво да беже најразличитији инсекти ухапшени на делу под светлошћу, тако је извештај БНД бацно „рукавицу у лице” дојучерашњим савезницима. Разоткривен је организовани криминал на главној рути шверца дроге, оружја, белог робља са Истока до земаља западне Европе! Демаскиран је ланац организованог криминала који је показао недвосмислену спрегу косовских власти са високим круговима у Бриселу, и поставио отворено питање целокупној јавности: Како је могуће да америчка и остале обавештајне службе нису дошле до истих података? Или јесу, али немају интерес да нешто предузму поводом тога!

золуције Уједињених нација, која је требало да замени Резолуцију 1244, циркулисали су почетком маја. Према званичницима САД, нова резолуција требало је да обезбеди основу за косовску независност и да обезбеди мандат за нову међународну мисију под Главом VII Повеље УН. Русија је тражила нове преговоре међу странама. Нови ревидирани нацрт Резолуције, подржан од стране САД, почео је да циркулише крајем маја, али је такође био одбијен од стране Русије! Руски званичници су почели да дају изјаве које иду у прилог даљим преговорима, које су упућивале на чврст руски став да се ниједно решење неће прихватити без сагласности српске владе!

Двадесетпетог јула представници Контакт групе су се сложили да отпочне нова рунда разговора о будућем статусу Косова уз надзор генералног секретара Бан Ки Муна и уз обавезу да се (на основу његове препоруке) Савет безбедности извести до 10. децембра! Представници групе су чувена „тројка” коју су чинили: Волфганг Ишингер из Немачке, Франк Виснер из Сједињених Држава и Александар Боцан Карченко из Русије. Тројка је била домаћин неколико рунди разговора, закључно са последњим, одржаним 26-27. новембра у Аустрији. Стране су предложиле даље предлоге,

ци су остварили вишевековни сан – добили су државу, а да то нису одобрили постојећи механизми једино власни да штите Повељу УН!

То су били дани убијања дипломатије и демократске процедуре – удара на међународни поредак и провођења потпуно окупације!

Ово не сме да се преда заборава!

Јуна 2008. године Бан Ки Мун је објавио планове о реконфигурацији УНМИК-а у светлу значајно измењених околности на Косову. Русија је мисију ЕУ назвала нелегалном!

Ахтисаријев план је такође предвиђао подршку НАТО-а, да буде гарант новог статуса. Чланице НАТО-а су изразиле спремност да претпоставе спремност за ново међународно војно присуство на основу Ахтисаријевог плана!

Америка и косовско питање

Отворени ангажман и сврставање на албанску страну од стране САД (Клинтонове администрације) било је видљиво и личним залагањем Била Клинтона за провођење НАТО агресије на СРЈ марта 1999. године. Фебруара 2001. године (пошто је српска страна одбила предлог споразума у Рамбујеу!)

„Стратфор”, коју упућени називају „ЦИА у сенци” поднео је извештај у ком се између осталог наводи: „У тренутку када независност није учвршћена, интереси Косова размимолазе се са интересима ЕУ, и на крају Уједињених нација. Приштина жели да учврсти суверенитет на читавој територији, укључујући средине у којима Срби чине већину, док Брисел жели да се ухвати у коштац са забрињавајућим шверцом наркотика и белих робља... Транзит хероина главни је извор прихода Косова. Хероин из Авганистана и централне Азије на Балкан долази преко Турске и преко Косова, одакле се дистрибуира до различитих тачака у Европи. Један од главних шверцарских канала води преко италијанске луке Бари, где га тамошња мафија дистрибуира широм Европе. Ипак, најуноснији метод дистрибуције за Косово води преко албанске дијаспоре у Турској, Грчкој, Италији, Немачкој и Швајцарској... Европске власти, које се косовском мафијом баве већ деценијама, свесне су стратешке важности Косова за кријумчарење... Суштину проблема представља чињеница да Косово нема извор прихода који би представљао алтернативу кријумчарењу?!”

али ниједна није одустала од свог виђења статуса: српска страна се залагала за одрживу аутономију, а албанска је статус Косова видела само кроз независност! Албанци су тада представили Предлог споразума о сарадњи с Београдом?! Са своје стране, тројка је изнела неких 14 принципа који су истицали будуће специјалне односе између Београда и Приштине, сарадњу по питањима од обостраног интереса и могућност евентуалне евроинтеграције Косова и Србије?!

На крају, у свом коначном извештају тројка је закључила: „Стране нису биле у могућности да одступе од својих позиција поводом основног питања као што је питање суверенитета над Косовом”.

Дакле, без обзира на све „дипломатске” покушаје и без даљих активности у оквиру Савета безбедности УН, косовске „власти” су 17. фебруара 2008. године прогласиле независност! Приштина је чекала да Србија заврши оба круга председничких избора (20. јануара и 3. фебруара 2008. године). Седамнаестог фебруара 2008. године косовска Скупштина усвојила је декларацију независности „у потпуној сагласности са препорукама специјалног изасланика УН Мартија Ахтисарија”. Већ следећег дана, Сједињене Државе, Француска и Велика Британија формално су признале косовску независност! Већина од 27 (али не све) чланица ЕУ је признала Косово – Шпанија, Кипар, Румунија, Словачка, Бугарска и Грчка су изразиле јаку уздржаност! Истовремено, разједињеност чланица ЕУ поводом статуса Косова, одложила је успостављање нове међународне мисије!

Ово је укратко хронологија најбрталнијег злочина над правом и правдом! Подржани од стране једне силе, Албан-

Чак и пре агресије, Клинтонова администрација се изјаснила да трупе САД треба да учествују у мировним снагама на Косову уколико се постигне мировни споразум.

Фебруара 2001. године некадашњи државни секретар, Колин Пауел, рекао је да су САД допринеле миру на Балкану и да НАТО трупе треба да остану у Босни и на Косову годинама. Рекао је да САД треба поново да анализирају ниво ангажовања трупа САД.

После самита Г8 у Немачкој, Буш је у јуну месецу, током посете Италији и Албанији, дао неколико изјава поводом Косова, изјављујући да је „сада тренутак” и да ће Сједињене Државе радити на напретку процеса! Без обзира што је Русија против, како је тада говорио Буш, резултат „статусног процеса” биће независност Косова заснована на Ахтисаријевом плану!

Изостанак нове резолуције или дипломатског успеха није осујетио планове америчке администрације да подржи координиране међународне напоре да се унилатерално прогласи независност Косова почетком 2008. године. То се и десило 17. фебруара 2008. године. Само дан после, државни секретар Кондолиза Рајс објавила је и формално признање од стране САД независности Косова као суверене и независне државе! Буш је прихватио захтев Фатмира Сејдиуа за успостављање дипломатских односа између САД и Косова, Србија је заузврат повукла свог амбасадора из САД!

После 11. септембра 2001. године, терористичких напада на САД, смањивао се број припадника на Балкану. Број припадника у оквиру КФОР-а је са 38 000 пао на 16 000. Премда је НАТО пренео своја овлашћења на ЕУ у Босни, такав трансфер није био договорен за Косово.

У периоду од 1999 до 2007 године САД су упутиле билатералну помоћ у износу од 189 милиона долара. За 2008. годину прорачун је био „тежак” 146,8 милиона долара за Косово. За 2009. годину тражено је око 125 милиона долара помоћи како би се подржала имплементација Ахтисаријевог плана!

Бушова администрација подржала је политику „стандарда пре статуса”. Новембра 2003. године, помоћник државног секретара за политичка питања Марк Гросман, подржан од стране чланова Контакт групе, објавио је датум када ће се урадити процена политике „стандарди пре статуса”, а то је средина 2005. године.

Маја 2005. године друга Бушова администрација објавила је почетак нове фазе у америчкој политици на Балкану. Истичући потребу да се „посао заврши” у региону, помоћник државног секретара за политичка питања, Николас Бернс, говорио је пред Конгресом да „статус кво” на Косову више није „ни пожељан нити одржив”.

Другог фебруара 2007. године, америчка администрација подржала је Ахтисаријев план за решење косовског статуса. Стејт департамент га је назвао „фер и избалансираним” и „оквиром за стабилно, просперитетно и мултиетничко Косово”.

После самита Г8 у Немачкој, Буш је у јуну месецу, током посете Италији и Албанији, дао неколико изјава поводом Косова, изјављујући да је „сада тренутак” и да ће Сједињене Државе радити на напретку процеса! Без обзира што је Русија против, како је тада говорио Буш, резултат „статусног процеса” биће независност Косова заснована на Ахтисаријевом плану!

Изостанак нове резолуције или дипломатског успеха, није осујетио планове америчке администрације да подржи координиране међународне напоре да се унилатерално прогласи независност Косова почетком 2008. године. То се и десило 17. фебруара 2008. године. Само дан после, државни секретар Кондолиза Рајс објавила је и формално признање од стране САД независности Косова као суверене и независне државе! Буш је прихватио захтев Фатмира Сејдиуа за успостављање дипломатских односа између САД и Косова, Србија је заузврат повукла свог амбасадора из САД!

Дакле, званични став америчке администрације је обавеза да се подршка независности Косова и примене Ахтисаријевог плана кроз: с једне стране, учешће мисија ЕУ и НАТО и с друге стране, путем економске помоћи! Она подвлачи да је „косовска ситуација јединствена и не може да послужи као преседан другим земљама”?!
Овакав став САД према међународној заједници, поштовању права и утврђивању правде кроз политику „двоструких стандарда” није изненађујући и рефлектује нервозу силе која више није усамљена у међународној арени! То нас

доводи до седнице Савета безбедности од 28. августа 2008. године. Тема дневног реда била је рат на Кавказу, амбасадори земаља чланица Савета безбедности износили су ставове својих земаља, али је најупечатљивији био однос две силе – САД и Руске Федерације. Господин Волф (амбасадор САД при УН, прим. аутора): „Руско признање Јужне Осетије и Абхазије као независних држава је некомпатибилно с Повељом Уједињених нација као и са бројним резолуцијама Савета безбедности. Само пре пет месеци, петнаестог априла ове године, Савет безбедности је усвојио Резолуцију 1808, која као и претходна каже у првом параграфу – Савет безбедности реafirмише обавезу свих држава чланица на очување суверенитета, независности и територијалног интегритета Грузије у оквиру међународно признатих граница... Руска одлука да признају Абхазију и Јужну Осетију је у супротности с обавезама које је Русија преузела на себе...”

Господин Виталиј Чуркин (амбасадор Руске Федерације при УН): „...Да су нас којим случајем по први пут у нашем савету посетили ванземаљци и слушали наше дискусије, срца би им била испуњена поносом на чланице Савета безбедности, због оних људи који су тако пуни принципа и како су конзистентно бранили принципе међународног права.

Морам да кажем да ми се посебно свидела изјава сталног представника при Уједињеним нацијама из САД који је подсетио чланице Савета безбедности да државе морају да се уздрже у својим активностима од претњи и употребе силе. Сада бих желео да упитам представника САД да ли су пронашли оружје за масовно уништавање или га још траже. Такође бих желео да питам представника САД: зар нисмо од Вашингтона чули претње другим државама чланицама Уједињених нација или видели употребу силе или чак били сведоци брисања с лица земље других држава...”

И неколико представника других чланица Савета безбедности говорило је о важности поштовања резолуција Света безбедности у делу који се односи на територијални интегритет: Где сте, драге колеге, били када смо говорили о Косову?

„Новембра 2007. године, Савет безбедности усвојио је резолуцију која је реafirмисала принципе територијалног интегритета држава бивше Југославије. Зашто онда нисте реafirмисали тај принцип неколико месеци касније када је представљен Ахтисаријев план Савету безбедности? Шта је онда било с поштовањем резолуција Савета безбедности? Шта је с поштовањем Резолуције 1244 из 1999. године која врло јасно одбацује могућност унилатералног проглашења независности Косова? С обзиром да ситуацију на Косову и даље контролишу Уједињене нације, с тачке гледишта Резолуције 1244, да ли то значи и могућност признање унилатералног проглашења независности Косова? Где се тада били и где је то ваше поштовање међународног права?”

Косово – (не)званична позадина независности

У ноћи 14. новембра у медијима је одјекнула вест о „бомбашком нападу на просторије Међународне цивилне канце-

ларије у Приштини”; недуго затим ухапшена су тројица агената немачке Савезне обавештајне службе, БНД, као главни осумњичени за напад. Букнуо је обавештајни рат!

Позадина свега је заправо тајни извештај о безбедносној ситуацији на Косову који су Немци, кад је дошао прави тренутак, пласирали у јавност и направили пометњу. Као кад се светло упали у запуштеној просторији и крену безглаво да беже најразличитији инсекти ухваћени на делу под светлошћу, тако је извештај БНД бадио „рукавицу у лице” дојучерашњим савезницима. Разоткривен је организовани криминал на главној рути шверца дроге, оружја, белог робља са Истока до земаља западне Европе! Демаскиран је ланац организованог криминала који је показао недвосмислену спрегу косовских власти са високим круговима у Бриселу, и поставио отворено питање целокупној јавности: како је могуће да америчка и остале обавештајне службе нису дошле до истих података? Или јесу, али немају интерес да нешто предузму поводом тога!

Како било, добро се продрмао западни свет: нешто што је јавна тајна, а јесте мафијашка држава Косово, „процурело” је у јавност! Извештај износи тешке оптужбе на рачун Хашима Тачија, Рамуша Харадинаја, Џавита Халитија, инсинуирајући на подршку моћника са Запада. Престижни и режимски листови у Немачкој подсетили су колико је пара немачких пореских обвезника отишло на Косово и да су се они, 1999, заједно с осталим партнерима у послу, ставили на страну герилаца (терориста, прим. аут.) и направили им државу која се заснива на чистом криминалу и сада представља претњу целој западној Европи!

Пошто је скандал попримио невиђене размере, Американци су морали да дају бар некакав одговор: убрзо се појавила и анализа америчке агенције „Стратфор” коју упућени називају „ЦИА у сенци”, са извештајем у ком се између осталог наводи: „У тренутку када независност није учвршћена, интереси Косова размимоилазе се са интересима ЕУ, и на крају, Уједињених нација. Приштина жели да учврсти суверенитет на читавој територији, укључујући средине у којима Срби чине већину, док Брисел жели да се ухвати у коштац са забрињавајућим шверцом наркотика и белог робља... Транзит хероина главни је извор прихода Косова. Хероин из Авганистана и централне Азије на Балкан долази преко Турске и преко Косова, одакле се дистрибуира до различитих тачака у Европи. Један од главних шверцарских канала води преко италијанске луке Бари, где га тамошња мафија дистрибуира широм Европе. Ипак, најуноснији метод дистрибуције за Косово води преко албанске дијаспоре у Турској, Грчкој, Италији, Немачкој и Швајцарској... Европске власти, које се са косовском мафијом баве већ деценијама, свесне су стратешке важности Косова за кријумчарење... Суштину проблема представља чињеница да Косово нема извор прихода који би представљао алтернативу кријумчарењу?!”

Косово и Албанија су главне транзитне руте до Европе. Према годишњем извештају Стејт департмента поводом међународног промета наркотика, означено је неколико

„путева дроге” преко Балкана. Косово је главна рута транзита хероина из Авганистана и Турске до западне Европе!

Међутим, амерички стратешки интерес, када је реч о Косову, преваходно је војне природе и примарни фокус је Русија и контрола нафте и деривата од Каспијског мора и Блиског истока до западне Европе! Проглашењем независности, Вашингтон је добио слабу државу, лаку за манипулисање. Докле год би Косово било у оквиру Србије, војна контрола НАТО-а била би политички нестабилна. Данас је Косово под протекторатом НАТО-а и САД, што Вашингтону обезбеђује контролу над токовима нафте и гаса до Европске уније од Каспијског мора до Блиског истока, као и контролу коридора који повезују ЕУ са Црним морем, те над вишемилионским транзитом хероина!

И ово су главни разлози протектората над Косовом и Метохијом.

То што је:

– Роберт Гелбард, 1997. године, као Клинтонов специјални изасланик за Балкан, назвао ОВК „несумњиво терористичком групом”!

– Хашим Тачи, одавно означен криминалцем број 1, био главни штићеник државног секретара Клинтонове администрације, Медлин Олбрајт (тада је већ имао криминалну прошлост.) ОВК, била је подржавана у сваком погледу од стране ЦИА и БНД. Током рата 1999. године ОВК је директно подржао НАТО. У време када је био мобилисан од стране САД средином деведесетих, Тачи је био оснивач Дреничке групе, криминалног удружења које је било повезано с албанском, македонском и италијанском мафијом. Поверљиви извештај припремљен за Комисију Евроске уније детаљно је описао криминалне активности ОВК и њеног наследника, Тачијеве Демократске партије!

– стварање протектората потписано српском крвљу несталих, убијених и протераних с Косова и Метохије (и да ће због свега овога једног дана морати да се одговара!) апсолутно није важно!

Што би Вашингтон рекао: „Ништа лично, само се ради о послу”!

У међувремену, за исти сценарио бескрупулозне америчке окупације Ирака, одлазећи Буш се изјашњава да му је на крају мандата једино жао што је добио „лажне податке о оружју за масовно уништење у Ираку?!”

Сумња, само сумња донела је пакао у живот слободољубивих Ирачана;

Такозвана „хуманитарна катастрофа” на телу свете српске земље осмишљена на основу лажног извештаја финског форензичара Хелен Ранга (како она лично наводи у својој аутобиографској књизи) покренулао је војну акцију „Милосрдни анђео!”

Тако је крајем XX и почетком XXI века изгледало успостављање „америчке демократије” у „нецивилизоване светове” Србије и Ирака!

Да се не заборави!

Савет безбедности почео је 3. априла 2007. године приватне консултације поводом Ахтисаријевог предлога. Договорено је да се у периоду од 24. до 29. априла пошаље мисија која ће утврдити чињенице и прикупити опсервације и са „косовске” и са српске стране. Прелиминарни нацрти нове резолуције Уједињених нација, која је требало да замени Резолуцију 1244, циркулисали су почетком маја. Према званичницима САД, нова резолуција требало је да обезбеди основу за косовску независност и да обезбеди мандат за нову међународну мисију под Главом VII Повеље УН. Русија је тражила нове преговоре међу странама. Нови, ревидирани нацрт Резолуције, подржан од стране САД, почео је да циркулише крајем маја, али је такође био одбијен од стране Русије! Руски званичници су почели да дају изјаве које иду у прилог даљих преговора, које су упућивале на чврст руски став да се ниједно решење неће прихватити без сагласности српске владе!

Од окупације до капитулације

- *„Дипломајска победа била би да Унмик није заменила мисија ЕУ и да су редови УН дојуњени са хиљаду српских полицајаца”, поручио председник Координационог одбора СРС за Косово и Метохију Љубомир Краговић министру Јерemiћу*

Мисија Еулес, баш како је најавио Хавијер Солана, почела је да распоређује људство на целој територији Косова и Метохије 9. децембра. И тек када је све било готово, режим Бориса Тадића дозволио је да се о томе, на захтев опозиције, односно ДСС и радикала (инсистирање да се о томе говори у парламенту трајало више месеци), проговори и у Скупштини Србије. Тим срачунатим потезом власт је, једним ударцем, уклонила два најопаснија противника политике капитулације. Наиме, спречила је опозицију да пред најширим аудиторijумом – у директном ТВ преносу седница – раскринка предају Косова и Метохије коју је Борис Тадић и његова Влада подметнула бирачима као компромис у шест тачака. Истовремено је онемогућила и да народ целе земље са скупштинске говорнице сазна о грчевитој борби Срба са Косова и Метохије и оглушивању Тадића на њихов захтев у Скупштини заједнице општина да власт повуче дозволу за нову окупацију Покрајине.

Ево и питања на која власт није смела да пред народом одговори како не би открила праве циљеве, наводно статусно неутралне мисије: Ако је мандат Еулеса борба против корупције и криминала, зашто је прво распоређен у српским срединама? Ако је она потврда српског суверенитета, како рече Вук Јерemiћ, зашто је онда испунила први захтев шиптарских сецесиониста у Приштини да се мора распоредити и на северу како би, што рече Фатмир Сејдију, сачувала територијални суверенитет Косова? Зашто је дозвољен долазак америчких чланова мисије и није уложен макар бедан протест док су портпароли Стејт департмента током припрема, преговора о реконфигурацији Унмика, али и распоређивања мисије понављали да је мандат Еулеса косовска независност према Ахтисаријевом плану? И, можда и најгоре од свега, како је српска власт могла да потпише да постоји граница Косова са Србијом, и то сервирала јавности уз објашњење да се тако брани каса Србије од губитака који настају шверцом?

Ток догађаја, тог 9. децембра 2008, најсликовитије одговара бар на нека од ових питања.

Долазак окупатора

Прва група оних чији је мандат „увођење реда, закона и обрачунавања са криминалом” стигла је, дакле, не у Приштину или Косовску Митровицу, него у српску православну престоницу Грачаницу! Препознајући шта то значи, Срби са Косова и Метохије и опозиција у српском парламенту озна-

чили су 9. децембар као дан нове окупације, али и капитулације Србије.

Шеф Еулеса Ив де Кермабон признао је јачину тог отпора, и саопштио да ће се он одразити на темпо распоређивања Еулеса, али власти у Београду то нису искористиле да зауставе продор мисије, макар на север.

– Динамика нашег размештања ће зависити од сарадње са локалним становништвом. У неким случајевима ће можда бити потребно више времена да објаснимо, убедимо, упутимо позитивне поруке и да обезбедимо да сви буду уз нас, како бисмо деловали ефикасно – казао је он.

Истовремено је изјавио да иако има „одређена овлашћења из домена извршне власти”, Еулес и његови челници ће се пре „концентрисати на надгледање и саветовање и настојати да охрабре локалне институције да преузму свој део одговорности”. Представница за штампу Еулеса, Карин Лимдал, објаснила је да ће Еулес углавном чекати да „институције Косова траже од мисије да реши неки случај који они нису у стању, или када видимо да институције Косова доводе у ризик владавину права, али, свакако, наш главни мандат је да надзиремо”.

То, дакле, значи да ће Срби бити препуштени албанским институцијама! Штавише, власт је прећутала, али и спречила опозицију да открије садржину документа Савета ЕУ који утврђује да мандат мисије од две године може да се протегне док „власти Косова не добију довољно искуства“ да саме преузму цело Косово.

Тиме се, ваљда, објашњава и то што ни Кермабон ни представник ЕУ Питер Фејт нису 9. децембра дошли у Београд да испоштују домаћина земље у коју долазе, већ су разговарали са Фатмиром Сејдијумом и Хашимом Тачијем у Приштини. Да иронија буде већа, током њиховог састанка је почело размештање прве групе чланова мисије, која је око 10 сати стигла у Грачаницу.

Колико је мисија баш ту била потребна говори чињеница да ће један Немац и један Словенац бити „саветници“ командире Небојши Поповићу у руковођењу полицијском станицом која је толико бројна да без њих никако не би могао – станицу чини свега шест полицајаца!

Север – граница капитулације

Покрајински одбор СРС-а позвао је Србе да без инцидентна дочекају „Европљане“, што су наши, како је признао портпарол Еулекса Виктор Ројтер, и послушали.

У све четири северне општине дошла су по два полицајца по станици, углавном ће бити посматрачи и саветници и радити са локалним особљем. На сва четири административна прелаза је већ првог јутра размештено 32 припадника пограничне полиције, од тога 15 на северу, а на царинским прелазима по два службеника.

Северни део Косовске Митровице гледао је од раног јутра како главном уликом, у три комбија и једним ципом са ознаком ЕУ, стиже двадесетак француских и румунских припадника мисије. Они су ушли у зграду Окружног суда у северној Митровици. Пун капацитет италијанске, француске и румунске јединице полиције је по 115 људи, док ће у пољској јединици бити 108.

А судије су, како се похвалио Ројтер, одмах почеле да разматрају случајеве за које ће бити задужене. Од тога дана до данас ниједан Албанац није осуђен, али су зато настављени насумични напади аутоматским оружјем у деловима где су претежно Срби. Починиоци су, наравно, опет заведени као непознати. С друге стране, био је један инцидент у околини северне Митровице у коме су страдала возила са албанским таблицама, а косовска полиција је одмах „утврдила“ да су починиоци Срби, а пласиране су и лажи о наводном страдању албанске девојчице.

Изгледа да је министар за Косово и Метохију, Горан Богдановић, ипак био у праву када је тврдио да ће Еулекс у српским срединама имати другачији мандат него у остатку покрајине. Међутим, он је најављивао да ће, за разлику од Унмика, Еулекс учинити додатне напоре да обезбеди најугроженију етничку заједницу – српску, увести владавину права, заштитити српску имовину, обезбедити слободу кретања и масовнији повратак око 200.000 људи који су интерно расељени и отишли са Космета 1999. и 2004. године. Интересантно да су последњи дани 2008. године обележени насиљем над Србима на Косову и Метохији и нереаговањем представника Еулекса, који су били само неми посматрачи.

Видимо колико можемо веровати његовим најавама.

Не сме се заборавити ни да нас је управо он тада тешио да ће „приходи од царина ићи локалним самоуправама, а не као до сада само Албанцима“. А то је исто као да је рекао да је Косово независно и треба да будемо срећни што ће Срби имати неке приходе од тога! Као да је заборавио да је цело Косово и Метохија српско и да нам према томе припадају

Бројке и мандат

Првог дана је размештено 900 чланова мисије Еулекс из ЕУ и САД и 500 локалаца, од чега 100 чланова на северу Покрајине. Пун капацитет – 1900 странаца и 1100 локалног особља, мисија ће према најавама из Брисела, достићи већ до краја зиме. Команда полиције бројаће 25 чланова, јединице ће бити распоређене на две стратешке локације. Буџет Еулекса у првих 16 месеци је 205 милиона евра. У мисији ће учествовати већина чланица ЕУ, као и САД, Норвешка, Швајцарска, Турска и Хрватска.

сви приходи од свих царина, и то са границе са Албанијом, а не са Србијом!

Београд везује руке опозицији

У Скупштини Заједнице општина Косова и Метохије од првог дана понављају да мисија спроводи Ахтисаријева план и да је Београд отворио врата независном Косову.

– Не можемо да протестујемо јер нам је Београд везао руке. Не можемо да спречимо рад Еулекса кад је Београд за то, а ни Руси не могу бити већи Срби од нас. Није истина ни што се прича да Срби из централног Косова мисле другачије – тврде у Скупштини Заједнице, али медији, махом од државе контролисани, не преносе њихове речи.

Опозиција је првог дана окупације почела оштру борбу око карактера Еулекса и, захваљујући необоривим аргументима, доминирала је за говорницом у парламенту.

Шеф посланичке групе СРС Драган Тодоровић први је изјавио да је Косово под окупацијом ЕУ, која по Ахтисаријевој плану учвршћује независност, и прозвао владајућу већину да сноси за то историјску одговорност.

Уследиле су оцене да је „први пут после шест векова Косово капитулирало, власт у Србији прекршила Устав и две последње скупштинске резолуције које говоре да је Еулекс неприхватљив“. По ономе што се данас догађа, Косово више није српска територија. До сада нико није потписао предају Косова, али је овим она озваничена. Дан 9. децембар означен је као први дан примене Ахтисаријевог плана, и то уз одобрење и сагласност Владе Србије – чуло се за говорником.

Краговић: Нећемо се предати

– Само Тадић и Јеремић знају шта су потписали и како су издали српски народ на Косову и Метохији. Срамота је од

Прекрајање граница

Срби на северу Косова су почетком јануара били изложени стравичном насиљу. Једног Србина, Бату Ђорђевића, Албанци су претукли палицама, а војници КФОР-а су то мирно посматрали и нису реаговали. На крају је само један војник КФОР-а пришао да констатује да је жив, а онда га је патрола косовске полиције одвезла до болнице.

Борис Тадић и министар за Косово и Метохију су оценили да Еулекс не штити Србе.

Борис Тадић је чланицама Савета безбедности УН и генералном секретару УН упутио оштар протест, у коме их обавештава да Еулекс, КФОР и Унмик (који, иначе, више и не постоји) нису правовремено реаговали и спречили нападе на Србе.

Министар Богдановић је позивао Еулекс, КФОР и КПС да зауставе насиље, и изразио је страх да ће се насиље над Србима проширити.

Српска радикална странка је упозоравала да признање Еулекса мора да одбаци свако чији је циљ заштита територијалног интегритета. Последњи догађаји то и потврђују. Еулекс не само што нема намеру да заштити Србе, већ је њихов циљ да насиље и инциденти натерају Србе да напусте Косово и Метохију.

Влада Србије морала би да одговори на питање које интересује грађане Србије, какве мере планира да предузме, осим вербалног протеста и оштрих изјава, да би спречила насиље над Србима и осигурала им мир и безбедност.

Владе да ми не знамо какво је то саопштење Бан Ки Муна, каква је то дипломатска победа кроз шест тачака које нико не зна, и како изгледа то саопштење Председништва и зашто то није објављено ни у једном медију у Србији. Мисија Еулекс је чиста превара Владе јер нема реконфигурације Унмика, како су они говорили, већ замена Унмика мисијом Еулекса. Унмик је развлашћен, а његови припадници скинули су униформе – истиче Краговић.

У правосуђу су казали да неће бити Унмиковог правосуђа и да су преварени, те да „од 15. јануара долазе судије у Митровицу и радиће по законима фантомске републике Косово“. У прилог тврдњи да Еулекс спроводи законе и Устав лажне државе Косово сведочи и преузимање прва два предмета из Окружног суда у Приштини, која се тичу организованог криминала на Косову и односе се на убиство потпредседника општине Штимље 2006. године и крађу 200.000 евра из филијале „Прокредит банке“ у Урошевцу.

– Све је неизвесно и у ишчекивању смо. Препуштени смо на милост и немилост новој мисији која нема ту снагу коју је имао Унмик јер имају по два представника у једној општини. Ако дође до инцидента, неће имати ко да реагује – каже Краговић.

Срби траже да остане Унмик и не желе да преговарају са Еулексом, а пошто су, како каже Краговић, принуђени да се сами боре за свој опстанак, организован је низ протеста и мера. Протест судија у суду у Косовској Митровици одржан је 24. децембра, а два дана касније је планирана седница

Скупштине општине на којој ће се тражити да Еулекс буде неутралан као што је речено у неким наводним документима, које нико није видео. А ако се мисија не буде тако понашала, српски народ ће организовати и протесте на Косову и Метохији, најављује Краговић.

То је нешто што Београд не може да им одузме. А не би ни смео да покуша ако се има у виду да им је 9. децембра управо тај Београд, а не Брисел или Вашингтон, одузео Србију.

Р. В. С.

Текст је преузет са сајта Фонда стратешке културе „www.fondsk.ru”

Квазидржавност као инструмент хегемоније: случај Косова (I)

Пише: Јелена Пономарјова

Наочиглед читавог света одвија се бум квазидржавности. Процес „квазиподдржављења” светских простора на најдиректнији начин је повезан са „глобалним управљањем” и има дубоке историјске корене.

Још средином XX века ограничења државног суверенитета почела су да се утемељују у наднационалним организацијама, посебно у ОУН и бретонвудским институцијама које су у савременој епохи прве (и први пут у историји) „институционализовале идеју Светске владе која обухвата читав свет” (Ђовани Ариги). Подсетићу да је бретонвудски систем (*Bretton Woods system*) међународни систем организовања монетарних односа и трговинских биланса успостављених после Бретонвудске конференције (1944 у *Bretton Woods* САД), који је поставио камен темељац институцијама као што су Међународна банка за обнову и развој (IBRD) и Међународни монетарни фонд (IMF). Тада је амерички долар, упоредо са златом, постао светска валута. То је био преломни моменат у историји капитализма. Тада су се новчанице америчког Федералног резервног фонда (ФЕД) коначно одвојиле од реалног сектора економије.

Од успостављања блоковске поделе света, током читавих четрдесет година, САД су припремале основу да оне заузму место ОУН у управљању светским системом. Ипак, чак и тако моћној држави какве су САД, недостају материјални и идеолошки ресурси, неопходни за обављање функција Светске владе у систему који се динамично мења. Због тога смо сведоци две узајамно повезане тенденције. С једне стране, имамо спремност владајућих групација са Запада да одустану од атрибута државности, чак и од суштине националног суверенитета, с циљем да ефикасно делују преко наднационалних институција (ЕУ, СТО, НАТО и др), док је са друге стране, у току формирање политичко-територијалних простора – квазидржава, којима се лако управља. Термин „квазидржава” увео је у оптицај 1990. године амерички истраживач Роберт Џексон да би описао оне државе које су добиле правну државност са свим формалним атрибутима државе (грбом, заставом, химном, уставом, владом и сл), које су постале чланице међудржавног система, а да при томе нису у стању да врше све функције власти које су историјски повезане са државом. Дакле, суверенитет код квазидржава не постоји.

Зато косовски случај треба размотрити као хрестоматијски пример квазидржавности. Косово је држава која не постоји.

Кратка политичка историја косовског питања

Већина албанских научника објашњава иредентистичку активност Албанаца као резултат историјске неправде учињене према њима за време Берлинског конгреса 1878. године, када су Србији, Црној Гори и Грчкој припојене „територије које етнички припадају Албанцима” (Паскал Милџо).

Право на територије на којима живе, Албанци су активно почели да покрећу од друге половине XIX века, када је Албанија била само географски појам. Својеврстан одговор на одлуке Берлинског конгреса било је оснивање „Призрен-

ске лиге” 10. јуна 1878. године у Призрену. Минимални политички програм Призренске лиге је претпостављао заштиту, пре свега, свих историјских територија које насељавају Албанци, а које су по одлуци Конгреса биле у оквиру граница суседних земаља, док је максимални политички програм претпостављао обједињавање свих територија у аутономну државу под влашћу Отоманског царства.

Призренска лига је постала симбол великоалбанских стремљења. Нова етапа у развоју албанског национализма је повезана са Првим балканским ратом (1912. године).

Србија, Грчка, Бугарска и Црна Гора су октобра 1912. године објавиле рат Отоманском царству с циљем повратка историјских територија, које су у том моменту биле насељене етничким Албанцима. У тим условима Национална скупштина у Влори проглашава слободну и независну Албанију, уз присуство Албанаца са свих територија. На Лондонској конференцији у другој половини 1913. године коначно је била призната независност албанске државе у савременим границама. По мишљењу албанских научника, припајање простора Косова и Западне Македоније Србији и остајање провинције Камерије у саставу Грчке, по одлуци великих сила, где је албанско становништво представљало апсолутну већину, постаје узрок савременог албанског и косовског питања. Али према другим изворима, на тој „етничкој албанској земљи”, Албанци су чинили само 30 одсто укупног становништва које је тада насељавало ту територију.

Одмах после завршетка Лондонске конференције косовски Албанци су устали против њиховог укључивања у састав Србије. Почетак Првог светског рата је привремено засенио историјски конфликт између Албанаца и Срба на Косову. Али пред сам крај рата албанско, дакле, косовско питање се заоштрава: постојање независне албанске државе је поново било стављено под сумњу. У периоду 1918–1920. године по европским кабинетима су разрађени нови пројекти поделе Албаније између њених суседа са циљем обнове општеевропске равнотеже власти. Неостваривање тих пројеката и разлог што је Албанија постала члан Друштва народа у децембру 1920. године нипошто није заслуга Албанаца и њиховог отпора. Одлуку о албанском питању донео је

(тачније „замрзнуо“) председник САД Вудро Вилсон, који је марта 1920. године одбацио француско-британски план целања Албаније.

Настојећи да очувају суверенитет и територијалну целовитост Албаније, албански националистички кругови нису заборављали на други важан задатак, а то је уједињење Косова и других територија које насељавају Албанци а налазе се изван граница Албаније. Прва привремена влада Албаније после Првог светског рата у свом програму и изјавама албанске делегације на Париској мировној конференцији (1919. године) поставила је себи задатак да пронађе *природне границе* Албаније. Такав став је кореспондирао са спољнополитичком доктрином Вудро Вилсона, познатом као „14 тачака“, која је објављена 8. јануара 1918. године у Вашингтону. Овај документ је први пут у историји учврстио не само спољнополитичке приоритете САД, него и њихову водећу улогу у светској политици и преобликовању света. Албанском питању су, у суштини, посвећене три тачке од укупно четрнаест.

Фактички, на Балкану је Вилсонова доктрина поставила бомбу успореног дејства. У случају да је то неопходно, активирање националног фактора допринело би контроли САД не само у региону Балкана, него и у Европи и Малој Азији. Већ 1918. године руководство албанског националистичког покрета, инспирисано САД, основало је Комитет националне одбране Косова, чији је основни циљ ослобађање Косова и његово припајање Албанији.

Извештаченост прве албанске државе испољила се веома брзо: 7. априла 1939. године Албанија је престала да постоји. Влада која је формирана у Тирани, предложила је круну Албаније италијанском краљу Виториу Емануелу III. После упада немачке и италијанске армије у Југославију (1941. године) велики део Косова и територија Црне Горе и Македоније које насељавају Албанци биле су припојене италијанској окупационој зони. Други део Косова, укључујући Митровицу и Подујево, били су под немачком окупацијом, у време када је мали део Косова дат Бугарској. Август месеца 1941. године, на основу краљевског декрета који је потписао италијански регент у Тирани Ф. Бакомони, албанске територије у италијанској окупационој зони Црне Горе, Македоније и мали део Косова припојене су Албанији, тако да је на тај начин формирана „Велика Албанија“. После капитулације Бугарске, границе „Велике Албаније“ су биле проширене до Скопља, а одатле и линија Куманово – Прешево – Бујановац. Управо тада је први пут био употребљен термин „Велика Албанија“. Посебну пажњу заслужује чињеница да су „многи Албанци сматрали да је мање зло њихово уједињење под фашистичким режимом у поређењу са владавином Срба“ (Паскал Миљо).

Питање уједињења Косова и других територија где живе етнички Албанци у оквиру граница „Велике Албаније“ активно се разматрало на свим нивоима током Другог светског рата, али државе учеснице конференције на Јалти нису донеле никакву одлуку, као ни доцније (иако је југословенско комунистичко руководство у принципу било спремно да размотри питање уједињења Косова и Албаније). Прекид југословенско-албанских односа 1948. године ставио је тачку на расправу о уједињењу на званичном нивоу, али није зауставио процес еволуције албанске самосвести. Косово је остало центар иредентистичког покрета.

Почетком шездесетих година XX века илегални покрет за уједињење добио је организовану форму. Адем Демаћи је 1961. године основао „Револуционарни покрет за уједињење Албанаца“ који је за свој главни циљ прокламовао ослобађање албанских крајева од „југословенске анексије“ и њихово припајање Албанији.

„Надзирана независност“

Почетак савремене косовске кризе може се рачунати од марта 1981. године, када су Албанци масовно изашли на улице Приштине и других градова Покрајине са паролом „Косово – република“. Међутим, овај позив није био ни оригиналан ни нов, први пут се он могао чути још на демонстрацијама 1968. године. Управо су масовни нереди крајем шездесетих година донели „Косоварима“ своје плодове. На основу југословенског Устава из 1974. године Косово је добило до тада невиђена широка овлашћења, у суштини, све атрибуте квазидржавности. Захтеви да Покрајина добије статус „седам републике СФРЈ“ означили су почетак озбиљне политичке и друштвено-економске кризе на нивоу социјалистичке федерације.

У средствима јавног информисања и друштвеној свести, косовско питање се тумачило као идеолошко и етно-конфесионално, иако је оно у суштини било, пре свега, геополитичко и економско питање. Дискриминација Срба и Црногораца, као и демографска политика Албанаца која их је подстицала да масовно напуштају покрајину, само су помагали водећим државама светског капиталистичког система да решавају своја најважнија војна и економска питања. На пример, већ 1981. године, од 1451 насеља у 635 није било ниједног Србина, да би их 1991. године на Косову Срба било мање од 10 одсто. На основу података међународних организација 2007. године Албанци су чинили 92 одсто становништва Покрајине и броје око 2 милиона Срби – 5 одсто, док је осталих свега 3 одсто.

Заопштравање ситуације у Покрајини формално је повезано са доношењем новог Устава Србије у септембру 1990. године, на основу којег је ниво аутономије Косова и Метохије био озбиљно ограничен. Исте године, 7. септембра, делегати распуштене Скупштине АП у потпуној тајности доносе свој Устав, којим Покрајину проглашавају за Републику. Овај корак Република Србија је недвосмислено оценила као антиуставан и донела све неопходне мере за очување уставног поретка и територијалне целовитости: ангажоване су појачане полицијске снаге, у неким случајевима и војне јединице. Као одговор на ову меру, у Покрајини се ширила не само кампања грађанске непослушности, већ је почело формирање терористичких структура које су се удружиле у Ослободилачку војску Косова. Обичан живот у Покрајини фактички је био паралисан већ од почетка деведесетих година, да би стварна ескалација сецесионистичког покрета почела 1998. године. Сукоби терориста ОВК са српском полицијом подећали су на права војна дејства. Али, без обзира на озбиљан отпор ОВК, српска страна је октобра 1998. године успела да потисне оружане формације према граници са Албанијом и успостави уставни поредак. Од тог момента албанско политичко руководство, на челу са Ибрахимом Руговом, почиње активно да тражи спољну помоћ и почиње преговоре са САД и НАТО о подршци сецесији.

Одиграна представа под називом „преговори у Рамбујеу“ имала је прецизно дефинисани циљ – Србија није морала да пристане на услове Контакт групе за бившу Југославију, него управо на одвајање Косова. НАТО трупе нису могле без одлуке ОУН да заузму територију Покрајине. Али истрајност Београда по питању заштите од сецесије, прикривена на већ испробан начин – „кршењем људских права“ дала је могућност Савету НАТО да Слободану Милошевићу постави ултиматум: или потписивање Споразума на основу албанске варијанте или ваздушни удари. Србија није пристала на одвајање Косова и, као што је познато, 24. марта 1999. године НАТО је отпочео необјављени рат против Савезне Републике Југославије. Градови и села Србије, Црне Горе и Косова и Метохије били су изложени варварским бомбар-

довањима. Рат је озаконио улазак страних трупа на део територије суверене државе, која је на крају и насилно отета.

Међутим, страном војном присуству није донело Покрајини ни мир ни безбедност, ни економску стабилност. Девет година су у међународним и европским структурама разматрала питање статуса Покрајине и стандарде поштовања људских права по принципу: „стандарди пре статуса”. Али, „ниједан од осам стандарда дем ократског друштва”, чије је увођење на Косову тражила ОУН, није био испуњен :

- парламент и влада Косова нису мултинационални, већ се налазе под контролом Албанаца;
- неалбанске општине у Покрајини нису безбедне;
- није израђена стратегија економске и социјалне обнове;
- неалбанци не могу да добију посао у предузећима и организацијама које контролише влада Косова; Србима је ограничена слобода кретања; извршена је незаконита приватизација индустрије Косова;
- ограничено је коришћење српског језика;
- не решава се проблем повратка српских избеглица;
- историјски и културни споменици, који су страдали током насиља Албанаца у марту 2004. године, не обнављају се;
- Косовски заштитни корпус се претворио у основу за оснивање Армије Косова, што представља директно нарушавање резолуције СБ ОУН 1244;
- косовска албанска средства јавног информисања користе се за расламсавања међунационалне нетрпељивости и антисрпске хистерije.

Пошто „међународна заједница” није била у стању да преломи ситуацију у региону, она је прешла на нову тактику регулисања косовске кризе: „стандарди и статус истовремено”. Било је мноштво варијанти решења косовске кризе. Напоменућу само ону предложену од стране америчког Института за мир, која је објављена у децембру 2004. г.

Неограничени сивајис међународног цројекторатиа: УНМИК и ЕУ настављају да јачају аутономију Косова, али без јасно одређеног коначног статуса;

Канџионизација/децентрализација: Српске енклаве на Косову де факто добијају широка овлашћења уз озбиљан притисак САД на Албанце у преговарачком процесу;

Слаба федерација: Београд номинално задржава суверенитет над Косовом, док албанска администрација у Покрајини функционише као самостална држава, али без представништва у ОУН;

Заједница (commonwealth): Београд задржава номинални суверенитет, али Косово добија представништво у ОУН;

Одложено сивајисно решење: одређивање суверенитета се одлаже на одређени период (на пример, на три године);

Уловна независности: Без промена граница Косово наставља да се креће према независности, у Покрајини се уводе демократске процедуре, обезбеђују се сва права националним мањинама, Албанци се одричу од било каквих покушаја да прошире своје територије или да дестабилизују судедне регионе;

Независности у оквиру цосиојетних жраница: Косово постаје независна држава, али кроз одређени временски период. За примену плана било би потребно обимно ангажовање САД, Русије и Кине;

Независности уз цоделу: Северне општине (Звечан, Зубин Поток, Лепосавић и Северна Митровица), а такође рударско-прерађивачки комбинат „Трелча” треба да припадну Србији. Остали део Косова се сматра независном државом.

Према томе, избор је постојао. Али америчка страна је од почетка категорички била против „независности уз поделу”, са чим су се сложили и Албанци. На крају је урађен план Маргија Ахтисарија. Специјални представник генералног секретара ОУН предочио је СБ ОУН „Свеобухватни предлог за регулисање статуса Косова” 26. марта 2007. године (Документација ОУН С/2007/168). На основу овог докумен-

та, „статус Косова је требало да буде решен по моделу *надзиране независности*” (истакла – Ј. П) од стране међународне заједнице”. Вероватно није толико важно што се термин „контролисана независност” активно користи у западним медијима и укоренењу у друштвеној свести. Овде је принципно питање промене оних фундаменталних правних норми, основних појмова, закона међународне заједнице и термина као што су: *држава, суверенитет, независност, немешање у унутрашње цослове, сепаратизам, цреденцизам* и сл.

Пре непуних годину дана, тачније, 17. фебруара 2008. године, парламент Косова (сада се он зове Кувенди) једнострано је прогласио независност и формирао суверену државу, Републику Косово. Међутим, на основу Устава Републике Србије, покрајинска скупштина нема те ингеренције, тако да проглашена независност представља незаконити акт. Косово, као и раније, улази у састав Републике Србије као Аутономна Покрајина Косово и Метохија.¹⁾

Веома је интересантна историја везана за писање и доношење устава Косова. Писање је почело у Вашингтону и Бриселу још пре три године. Ако изумемо уставе бивших колонија, основни закон нове европске државе представља јединствен случај, где су западне земље не само формулисале политичку активност, већ су и писале документ. Оригинални текст Устава, написан на енглеском језику, држан је у тајности до последњег момента. Тек после усаглашених ставова између америчких и европских чиновника, текст Устава је преведен на албански и српски језик.

Косово је фиктивна држава и зато свих 60 страница текста Устава Покрајине немају никакав значај.

Постоји договор да после ступања на снагу Устава Косова почне са радом специјална мисија Европске уније – ЕУЛЕКС. Две хиљаде европских експерата помагаће „Косоварима” да формирају министарства, ресоре и административне службе, тачније, учиће их да раде. Замена УНМИК-а ОУН ЕУЛЕКС-ом може се извршити само на основу резолуције СБ ОУН који, као што је познато, није још увек донео одлуку о статусу Косова. **Само су 50 од 192 државе чланице ОУН признале независност Косова.** Овде је реч о „европеском десанту”.

Најзначајнија фигура, која ће контролисати и одређивати формирање државности на Косову је међународни цивилни представник (аналогија високом представнику за БиХ) који ће имати „овлашћења у правосудној области, укључујући посебно судске органе, полицију, пограничну контролу, царину”. Он ће постављати: главног ревизора, међународног представника у саставу Савета директора Косовског акумулационог фонда, генералног директора Царинске службе, директора Пореске администрације, директора за буџет и извршног директора Централне банкарске управе Косова.

Суштина квазидржавности је садржана у чињеници да покрајинска **власт има инострану контролу.**

(Аутор је магистар политичких наука, доцент катедре упоредне политологије МГИМО МИД Русије).

Напомена:

- 1) У преводу са српског језика „Косово” значи „земља црног коца”, а „Метохија” – „црквена земља”, грчки. Историјски, Албанци деле територију Косова на „земљу Дукађини” (alb. Rrafshi i Dukagjinit) и посебно „земљу Косова” (alb. Rrafshi i Kosoves), али у политичком смислу назив „Косово” се примењује за сву територију Косова и Метохије, пошто је двојни назив у активној употреби од периода поделе области између Србије и Црне Горе након балканских ратова (Косово је припало Србији, док је основни део Метохије припадао Црној Гори). Српска традиција инсистира на двојном називу Покрајине пошто у складу са српском историографијом, област Косово обухвата само троиторију Косово Поља са припадајућом околином, а Метохија се налази западније, према граници са Албанијом.

Медијски ћорак Вучића и Николића

У историји је било много параноидних људи жедних власти, који су спремни да учине све да би се ње докопали и по сваку цену је задржали. Многи од њих су били веома вешти у измишљању оправдања за злодела која су припремали. А најбоље оправдање за злочин, како су сматрали, била је унапред припремљена улога жртве. Жртви је најлакше да добије оправдање за недело јер јој се у казну увек урачунава и претрпљена патња коју је морала да поднесе. Последњих месеци, на медијској сцени Србије, као пропагандни производ фигурира баш једна таква жртва – формални лидер Српске напредне странке Томислав Николић.

Од оснивања ове странке у октобру прошле године, која је своје бивствовање на политичкој сцени Србије започела на отетим мандатима Српске радикалне странке након неуспелог пуча, у јавности се плански и организовано провлачи теза о наводном угрожавању Николићевог живота.

Хашки лажни сулфлери

Томислав Николић и Александар Вучић, као саучесници Хашког тужилаштва, воде кампању која је директно усмерена, пре свега, против Војислава Шешеља.

„Они раде оно што је Тужилаштво од њих практично и захтевало. Оно што Тужилаштво једва чека и трља руке, буквално речено”, истиче шеф стручног тима који помаже одбрану проф. др Војислава Шешеља Зоран Красић и тврди да је лидер радикала жртва оркестриране кампање.

На основу Николићевих тврдњи да је Шешељ налогодавац атентата, новине су већ неколико месеци пуне наслова попут: „Шешељ тражи крв”, „Шешељ ме осудио на смрт”, „Шешељ решио да ме убије” и сл.

Води се немилосрдна кампања против човека који није у могућности да демантује ове скандалозне оптужбе.

Двојац, са Вучићем као кормиларом, улаже максималне напоре, уз огромну медијску подршку, да дискредитује проф. др Војислава Шешеља и отежа његов положај у Хашком трибуналу и то баш у периоду када се у Трибуналу припрема процес због непоштовања суда, због наводног притиска на сведоке оптужбе, уцењивања итд. Ту чињеницу потврдио је и проф. др Војислав Шешељ на суђењу осмог јануара 2008. године, истакавши: „Сматрам да ово није случајно пласирано да наручујем нечије убиство, јер ствара се у јавности слика о човеку који је на тако нешто спреман. А подсећам вас да се паралелно с тим овде спрема процес због непоштовања суда због наводног притиска на сведоке оптужбе, уцењивања и тако даље. То су, по мом мишљењу, дубоко повезане ствари”.

Треба напоменути да је Николић и пре саме приче о атентатима покушавао да на сваки начин отежа његов положај у Хашком трибуналу, машући по медијима нечим што је представио као транскрипт привилеговане комуни-

кације са председником Српске радикалне странке, након чега следи забрана привилеговане комуникације Војислава Шешеља са правним саветницима не само преко телефона, већ и у Хагу, и практично довођење у питање саме одбране пошто је немогуће причати о предмету а да то Тужилаштво не искористи.

Николић, у прљавај медијској кампањи, износи тешке оптужбе да му живот угрожава човек који се већ шест година налази у затвору у Холандији, неколико хиљада километара далеко, коме се сви разговори преко телефона прислушкују, коме се свакодневно крше сва процесна и људска права.

„Против мене се у српским медијима већ дуже време води оркестрирана кампања са веома озбиљним оптужбама, са оптужбама које се непрекидно понављају не само од Томислава Николића и Александра Вучића, него од још неких људи, да сам ја одавде, из Хага, наручио убиство Томислава Николића и да је он то убиство већ двапут избегао. Ја захтевам да ви наложите Секретаријату Трибунала да прегледа све моје телефонске разговоре у протекла четири месеца и да саопшти јавности има ли у тим разговорима трагова да сам ја било каквом алузијом некеме налагао да нешто слично учини, а у та четири месеца мене је посећивала овде у Хагу само моја супруга. Ви знате добро да је Секретаријат, по питању мојих посета, најригорознији. Мене може да посети моја супруга, сестра, моји синови, снаја, унуци и могли су некад правни саветници, а сада и то је доведено у питање. Ниједан ближи и даљи рођак, ниједан пријатељ и познаник мене не може да посети”, изјавио је проф. др Шешељ, захтевајући да Секретаријат Трибунала саопшти до каквих је сазнања дошао на основу преслушаних разговора, или пак да му

се омогући да се јавности обрати путем телефонске конференције за штампу и тако изјасни по овим питањима.

Одбивши захтев проф. др Војислава Шешелја, председвајући судија Жан Клод Антонети, изјавио је следеће: „Што се мене тиче, ствари су потпуно јасне. На основу информација којима ми располажемо, ви немате никакве везе са оним што се тамо дешавало. С друге стране, ако постоји некаква оркестрирана кампања, она је можда резултат деловања и ваших политичких противника, а то излази из наше надлежности”.

Међутим, поменути двојац без икаквих скрупула се на ово не обазире, већ напротив, још већом жестином у медијима у којима напредњаци имају огроман простор, како је приметио један од функционера ЛДП-а, већи него што је ова странка у збиру имала од почетка свог оснивања, настављају са изношењем лажи и клевета. Цитирајући Вучића и Николића, конструишу се невероватне новинске приче без жеље да се оне провере или д_о простора да и Српска радикална странка на њих одговори.

„Иде са чистим клеветам, покушава да се представи неком жртвом, а када би промил од онога што он прича на рачун Војислава Шешелја било тачно, па прво би Хашки трибунал, пре свега Тужилаштво, покренуло одговарајуће поступке против Војислава Шешелја. Прво би они. Не би они чекали да им неко каже са стране. Како Војислав Шешелј дигне слушалицу, а он има само једну отворену линију, како дигне ту слушалицу, пале се инструменти који снимају његов разговор. А замислите да неко из Тужилаштва види у том преслушаном материјалу алузију на рачун неког атентата, узимања пара и тако даље. Па ваљда би они први то искористили. И те како добро искористили. Па би онда рекли, ево видите да смо у праву што смо забранили комуникацију, ево, ви сте злоупотребили и обичну комуникацију, иде нова забрана, нећете моћи уопште да користите телефон. Војислав Шешелј је то већ имао од краја 2003. до средине 2004. године, када је само у једном периоду седам месеци био без комуникације са спољним светом. Није имао контакте, није могао чак ни са обичног телефона да позове да пита како су деца, како жена и тако даље”, тврди Зоран Красић.

Читава кампања, са морбидним измишљотинама, чији је креатор Александар Вучић, започела је још крајем октобра. Пласиране су лажи да је Војислав Шешелј наводно наложио ликвидацију Николића и Вучића. Тада је Вучић спектакуларно објавио да убиством Николићу прети извесни Нико Гајић из Хртковаца, и то, наводно, по налогу Војислава Шешелја. Испоставило се да човек под именом Нико Гајић у Хртковцима уопште не постоји.

Нико као Нико Гајић

Циклус вести о наводним претњама смрћу које Шешелј упућује Николићу преко разних кабадахија, силедија, батинаша, специјалиста за експлозив и осталих атентатора, започео је крајем октобра прошле године, током кампање за поновљене локалне изборе у општини Рума.

Заменик председника СНС, Александар Вучић, је у листу „Курир”, од 31. октобра 2008. године, изјавио како се „настављају претње Томиславу Николићу”, наводећи пример извесног Нике Гајића из села Хртковци, код Руме, који је наводно оптужио Николића да је „издајник” и запретио „да ће га убити”. Гајић је оптужен и за нападе на активисте Српске напредне странке. СНС је случај пријавила и локалној полицијској станици у Руми, а према Вучићевим речима, због безбедносних разлога, МУП и БИА су „забрањили” скупове СНС у Хртковцима. Вучић је, наиме, од типског дописа МУП-а који је добила и Српска радикална странка учи

одржавања митинга, а који говори о безбедности људи, имовини и ремећењу саобраћаја итд. направио медијску кампању.

Онда је додао да је један члан СРС из Хртковаца претио Николићу, али су се „његова деца извинила за поступке оца”. Храбри Вучић је тада чак запретио преко медија и да ће сам, без телохранитеља, отићи у Хртковце, без страха од опасног Нике Гајића. Дневни лист „Курир” је 2. новембра објавио да су чланови СРС, по налогу Војислава Шешелја, у Хртковцима припремали тучу са присталицама СНС у којој би „неко у општој пометњи требао испалити хитац у правцу Александра Вучића”. Вучић је тада у изјави за „Курир” чак поменуо и термин „људска кланица”.

И у свему томе не би било ништа необично да није направљена мала омашка, односно да локални силедија и батинаш из Хртковаца, Нико Гајић, у том градићу не постоји.

Радило се, наиме, о измишљеној личности из маште Томислава Николића и Александра Вучића, који је имао задатак да обави прљав дневнополитички задатак за своје налогодавце. Претње смрћу су перфидно повезане са местом Хртковци, где је, према оптужници Хашког трибунала, др Војислав Шешелј наводно протеривао Хрвате из њихових кућа и у њих уселjavaо Србе. У исто време, док су Вучић и Николић ронили сузе због претњи убиством лика из њихове маште, Нике Гајића, Тужилаштво Хашког трибунала је изводило праву галерију најразличитијих сведока – некадашњих мештана Хртковаца, Хрвата, који су имали задатак да оптуже Шешелја за наводни прогон. Међутим, све је остало само на покушају пошто је Шешелј успео да побије све тврдње сведока.

Затим је Вучић изашао са сулудим оптужбама да је он мета атентатора по директиви Војислава Шешелја, а за тог потенцијалног атентатора прогласио је војводу Василија Видовића, који је инвалид, хода помоћу штапа, и тежак је срчани болесник. Као један од потенцијалних атентатора обележен је и Мирко Благојевић, који је иначе у то време, када је немιο догађај требало да се деси, био на тениском турниру у Бјељини.

Два и по месеца касније, међутим, Николић износи потпуно супротне тврдње – да Шешелј са тим наводним атентатором није имао никакве везе и објашњава да је тај, по свему судећи измишљени атентат, био плод разговора неколико људи, и да то није била „ничија директива”. Николић је, дакле, признао да је тада оклеветао Војислава Шешелја и да је водио хајку против невиног човека, називајући га убицом.

Међутим, Вучић поново форсира Николића да на сваки могући начин отежа положај Војислава Шешелја у Трибуналу, и креће нови круг кампање са истоветним измишљотинама.

Није прошло много времена, лидеру напредњака Николићу, у одсуству страначке идеологије, поново је затребао ореол жртве, па се он окренуо већ провереним општужбама за убиство. Разочаран што су његови будући коалициони партнери из Демократске странке коначно решили да га смене са места председника Административног одбора у Скупштини Србије, Николић је 5. јануара, у интервјуу дневном листу „Прес“, уочи 7. јануара, када најрадоснији хришћански празник Божић слави већина становника Србије, тужним погледом поново тражио некога ко покушава да га убије.

Налогодавац је, наравно, опет др Војислав Шешељ, али извршилац је сада „криминалац из Републике Српске“. Тај криминалац је, кажу, велики стручњак за експлозив, па је у децембру прошле године покушао да „убије лидера напредњака Томислава Николића постављањем бомбе под аутомобил“. То је, према Николићевим речима, већ други покушај атентата на њега, јер је први, који је требало да спроведе у дело, крајем септембра прошле године, извесни В. Ј. „полиција успела да спречи“. Међутим, и други атентат на Николића је пропао, јер је он, према сопственим речима „том човеку (стручњаку за експлозив) преко његовог пријатеља указао да зна шта спрема и он је одустао.“ Николић је тада изјавио да не зна тачно ко стоји иза поновног покушаја атентата на њега, али је за скупштинском говорницом упозорио да „зна да радикали сакупљају новац за његову ликвидацију“, и како је Шешељ у Хагу изјавио да је „Николић готов у сваком погледу“. Николић је у том интервјуу подвукао како га посланици СРС за говорницом општужују да је „издајник, страни плаћеник, британски или не зна већ чији, агент“ и ако га неко нападне да ће „петорица скочити да га бране“ и да је „такво било и паковање тешких речи и у случају Зорана Ђинђића. Неки од нас су то радили несвесно, а неки свесно, плански“.

Наиме, на митингу Српске радикалне странке, пред одлазак Војислава Шешеља у Хаг 23. Фебруара 2003 године, Томислав Николић је, као заменик председника СРС, изјавио, за тада још живог Ђинђића, како је „и Тита болела нога пре него што је умро“, алудирајући на то што је у том тренутку Ђинђић имао ногу у гипсу.

Само неколико дана касније, у дневном листу „Правда“ објављеном 10. јануара, нашао се нови интервју, сада са већ озбиљно изиритираним Николићем, који експлицитно упире прстом у Војислава Шешеља као налогодавца атентата, а општужује и потпредседника СРС Драгана Тодоровића да је „главни за испуњавање налога“. Читава ова прича личи на лакрдију, посебно када Николић за једну од кључних фигура у припреми наводног атентата на њега прогласи управо Драгана Тодоровића, потпредседника странке и шефа посланичке групе. Николић губи компас и сада, неконтролисано, редом општужује функционере Српске радикалне странке за покушај убиства. Чак је поново поменуо и „стручњака за експлозив“ на кога сада мотри полиција у Републици Српској. Наравно, очигледно је да се иза нове кампање општужби за непостојећи покушај убиства крије политичка намера да се амортизује ударац ионако климавој позицији напредњака у Скупштини Србији, који тренутно располажу мандатима СРС.

Николић, очигледно, више ни сам не зна шта прича јер се запетљао у сопствене лажи.

Сваком нормалном човеку тешко би било да испрати фабулу ове невероватне приче, али ни ту није крај, јер Николић и Вучић сада пласирају нове информације, према којима, „сви желе да се реше Томислава Николића – тајкуни, радикали, мале странке које су сада на власти“, на основу чега би требало да закључимо колико је Томислав Николић важна и значајна фигура на политичкој сцени.

Е сад, зашто двојац напредњака сам себе покушава да покопа пре времена, упирањем прста у проф. др Војислава Шешеља и целу Српску радикалну странку, је питање пре свега за њих саме. Морали би да се запитају да ли то раде због тога што сматрају да ће на тај начин да скрену пажњу са катастрофалних политичких ставова које заступају, пре свега по питању ССП-а, Еулкса итд. или пак због неког свог душевног мира, односно немира који их тера да јавно демонстрирају стање своје свести.

Што се више прича о измишљеним атентатима провлачи кроз медије, постаје све очигледније да је све смишљено са циљем да се Војислав Шешељ дискредитује, и то због чињенице коју зна поменути двојац, а са којом никако не може да се помири, да је лидер српских радикала у сваком погледу а понајвише у интелектуалном, што и највише боли, далеко надмоћнији. Војислав Шешељ би заиста могао да буде крив за политичку пропаст Томислава Николића и Александра Вучића.

Према најавама функционера Српске радикалне странке, ова партија неће прећи преко бестидних лажи и измишљотина о председнику Војиславу Шешељу и о странци, које свакодневно износе Томислав Николић и Александар Вучић

„Пошто Николић изјављује да МУП поседује податке који су у вези са тим наводним атентатима на њега, као и да је полиција крајем септембра спречила атентат, СРС захтева да МУП и БИА под хитно доставе информације да ли имају било каквих сазнања о наводним атентатима на Николића и да ли су СРС и Војислав Шешељ на било који начин умешани у планирање тих наводних атентата. То је једини начин да се прекине ова хајка против Војислава Шешеља и СРС-а“, тврди генерални секретар Српске радикалне странке Елена Божић Талијан.

Министар полиције Ивица Дачић тврди да МУП нема информације да постоје такве претње Николићу. Огласио се и шеф кабинета директора Безбедносно-информативне агенције Јован Стојић који је за лист „Курир“ рекао: „БИА не поседује информације да је озбиљно угрожен живот Томислава Николића“.

„На увреде се не одговара, нема потребе, али ово је клевета која залази у та питања. Зар је могуће да он месецима најављује како ће неко да га убије, а сви ћуте? Како је то могуће? И да није Војислава Шешеља, који с времена на време постави то питање, и нас у Скупштини, то би била потпуно непримећена тема. И шта, не дај Боже, њему се нешто деси, и остаде његова прича. Посвађао се тамо с комшијама око међе, или у згради се негде посвађао, или не знам шта, није ни битно, и нешто му се деси, ко је крив? Хашки трибунал, Борис Тадић, Војислав Шешељ... Војислав Шешељ највећи кривац, а он у затвору. То мора да се прекине, мора да се прекине, како да се прекине? Да се сазна истина. Где је истина? Ако је истина то што тврди Томислав Николић, нека одговарају они који га угрожавају. Ако није истина то што он тврди, нека сноси консеквенце“, објашњава Зоран Красић.

Док се то не деси грађани Србије ће и даље, када буду слушали измишљотине напредњака, а државни органи не реагују, морати да се носе са чињеницом да су политичке каријере Александра Вучића и Томислава Николића много битније од основних животних проблема са којима се свакодневно суочавају, али и да се питају да ли би овај двојац имао храбрости да такве бесмислене и сулуде општужбе износи на рачун председника Српске радикалне странке Војислава Шешеља да је он у Србији.

Р. В. С.

Кад би се моралне вредности мериле новцем, сви би били Вучић и Николић

Велике лажи лажних напредњака

Николић и Вучић на мизеран и сраман начин покушавају да помогну Тужилаштво Трибунала и да Војиславу Шешељу отежају одбрану.

Поред сулудих тврдњи о серији атентата на Николића, као врхунац хајке против Војислава Шешеља и Српске радикалне странке, Николић и Вучић пласирају нове измишљотине.

Једна од њих је и лаж да је захтев Војислава Шешеља да одустане од расправе о амандманима био да СРС добије 2 милиона евра.

Ова прича представља најтежу оптужбу за владајући естаблишмент за корупцију, мито и финансијски криминал, али и клевету најгоре врсте по Српску радикалну странку.

Николићева и Вучићева призма за пројектовање моралних и осталих вредности је поново прорадила. Да ли из страха од враћања онога што је украо Српској радикалној странци или из стеченог искуства, да све има цену и да се из свега може и мора извући материјална корист, тек Томислав изјави да је Српска радикална странка, тачније Војислав Шешељ добио за овакав политички потез два милиона евра. А шта се, у ствари, иза овога крије, није тешко закључити.

Пошто се суђење Војиславу Шешељу приводи крају, све је усмерено на драстично отежавање његове одбране. Та изјава носи поруку хашким судијама да Шешељ из хелије диригује шта ће се и како дешавати у Србији и да је као такав опасан и за западне интересе, те да би га требало драстично осудити а Српску радикалну странку уништити.

Друга порука је да је Шешељ добио два милиона евра и да му одбрану не би требало финансирати. Иако добро зна да Хашки суд до сада није за одбрану издвојио ни један једини евро, Томислав Николић овом изјавом покушава да „запечати” питање финансирања одбране, а да име Војислава Шешеља и Српске радикалне странке пред српским народом облати. Да га и овде и тамо представи уцењивачем и политичким трговцем, похлепним на паре. Покушао је тиме Николић да већ везаном Шешељу стави још једне лисице на руке. Заборавио је само једно. Заборавио је да је Шешељ у српском народу постао еталон за част, достојанство, патриотизам, поштење... Све су то особине које сада Томислав нема. Било како било, тек сензационалистичка штампа, предвођена Вучићевим билтенном званим „Правда”, је кроз вишедневно прежвакавање ове „изјаве” само приморала власт да у наредном периоду рашчисти ствари до краја.

У рашчишћавање се морају укључити истражни и правосудни органи и до краја расветлити случај. После тога неко мора у затвор. Или ће истрага утврдити да је финансијског муљања било и у затвор отићи и Борис Тадић (кога је Николић поименце прозвао) и Ивица Дачић (за кога тврди да је у директној вези са Војиславом Шешељем), или ће на рођију Томислав Николић. Иначе, обојица су одбацили оптужбе, а Николић признао да нема доказе за своје тврдње.

Истражни и правосудни органи требало би да ставе тачку и на једну другу крају. Крају посланичких мандата коју је Николић извршио. Иначе, Српска радикална странка је поднела Четвртом општинском суду у Београду, поред зах-

тева за спровођење истраге против Томислава Николића због неовлашћеног потписивања уговора о узимању кредита с банком Интеза вредног 50 милиона динара, и оптужни предлог због кривичног дела одузимања и уништавања службеног печата и службених списа.

Не може се најочигледнија крађа назвати политичком вољом. Последња претња Томислава Николића да ће активирати оставке посланика Српске радикалне странке јасно показује да је он крају осмислио са Вучићем и да је имовина Српске радикалне странке (оставке посланика) код лопова. Борба против корупције и криминала мора почети брзо. И мора почети чишћењем овог доказаног криминалног дела. А лажи око кобајаги атентата, два милиона евра и остале глупости нека Томислав и Александар причају свом комшилуку. То више код народа не пали. То је само још једна етапа у политичком „развоју” напредњака.

Такође, досадашње благодоклоно гледање режима на овај проблем мора престати.

„Не мислим да је проблем у Николићу. Мислим да ту постоји погрешна потреба владајуће коалиције да кроз однос са Николићем води рат са СРС, а тај рат се преноси у скупштинску салу и не можемо да радимо посао већ четири дана”, изјавио је Чедомир Јовановић, председник ЛДП-а, на конференцији за новинаре 30. септембра, објашњавајући ситуацију у парламенту. Јовановић је за ситуацију у парламенту прозвао владајућу коалицију, која је према његовим речима „плашила Србију Николићем на прошлим изборима а сада би са Николићем да направи неки договор без обзира на цену коју ће платити Скупштина”.

Плод маште Александра Вучића

Ево како је изгледала једна од медијских кампања промоције политичких циљева и идеологије напредњака, заснована на блаћењу Српске радикалне странке и др Војислава Шешеља.

Говорећи о наводној трговини у парламенту, добро инструисан Вучићевим маркетиншким саветима који грађанима Србије последњих дана измамљују смех, Николић је за лист Политика 31. децембра 2008 године тврдио да је Дачић у операцији „био курир, а новац је Тадићев, односно државни”.

Славица Ђукић-Дејановић, председник Скупштине, међутим, одбацила је шпекулације о два милиона евра, рекавши: „Тврдим да Ивица Дачић нема никакве везе са таквим понудама. Он је на функцији која би морала да кажњава и вербализацију таквих ствари, а да не помињем чињење.” („Политика”, 31. 12 2008).

Лист „Прес”, 3 јануара 2009. године, Вучићевим креацијама додаје мало динамике и пита се да ли би требало да реагује тужилаштво. Међутим, Синиша Симић, бивши републички јавни тужилац, у тенденциозном тексту под насловом „Милионски мито без истраге”, изјављује да он, као тужилац, не би реаговао на изјаве да је радикалима исплаћен мито од два милиона евра јер према његовим речима, „у тој Скупштини свако свашта прича, то је више речено у жару политичке борбе и намењено је бирачима. А казна ће бити

политичка. Када дође време за изборе, бирачи ће процени-ти да ли је неко дао паре, примио мито, лагао...”

За исти лист, скандалозне оптужбе Томислава Николића проишле из медијске куће Александра Вучића, оштро је демантовао и шеф Посланичке групе Српске радикалне странке Драган Тодоровић: „Ни динара нисмо тражили, па самим тим ни динара добили. Изгласавање буџета смо омогућили зато што је Скупштина била у цајтноту, за шта је крива власт, па да нас касније не би оптужили да смо ми кри-ви што је држава на привременом финансирању”.

Да је владајућа коалиција преговарала са СРС о новцу, у истоименом чланку негирала је и портпарол ДС-а Јелена Триван и истакла: „Навикли смо да свако свашта говори. А они који тврде да смо радикалима дали новац, требало би да за те тврдње покажу и неке доказе. Најмање што очекујемо јесте да јавност види те доказе”.

Поменути тврдње демантовао је и сам председник Срби-је Борис Тадић у интервјуу агенцији Фонет 2. јануара: „Он је одбадио шпекулације да су представници Српске радикалне странке пристали да одблокирају рад парламента, када се разговарало о буџету, зарад новца, додајући да је одлука ра-дикала вероватно последица увиђања да ће одустајањем од опструкције очувати утицај који имају у делу јавности”.

Исти дан огласио се у „Вечерњим новостима” и заменик премијера и министар полиције Ивица Дачић, рекавши: „За-што неко не пита колико је коштало то што су ДСС и НС повукли амандмане? Што неко не пита колико је коштало што је Чедо Јовановић дао кворум за прошлу седницу? Што неко не пита колико кошта што се не одузимају мандати Николићу и Вучићу?”

Како се, међутим, клеветање наставило тако су се наста-вили и демантији. Председник Извршног одбора СПС-а, Бранко Ружић, у интервјуу „Вечерњим новостима”, тврдње да је Ивица Дачић преговарао са лидером СРС о усвајању буџета окарактерисао је као „плод маште Александра Ву-чића и врха Српске напредне странке”.

Упркос овоме, медијске измишљотине Вучића и Нико-лића се настављају. Лист „Политика” од 15. јануара, у тексту са тенденциозним насловом „Колика је цена радикалске др-жавности”, преноси Николићеве речи да су радикали, поред обећања да ће он бити смењен са места председника Адми-нистративног одбора и да ће им бити враћена три мандата за које постоје бланко оставке, „добили и два милиона евра”.

„На питање има ли доказа за трговину између радикала и владајуће коалиције, Николић за „Политику” каже да не-ма доказа”, наводи поменути лист. Код Николића, који се јавно похвалио на Централној отацбинској управи да је обезбеђен до краја живота и који све гледа кроз призму па-ра, све је јасно: „Шта би друго могло да их определи да пре-стану са блокадом парламента ако нема гаранције да ће обе-ћано бити испуњено”? Николић очигледно ни не помишља да се не руководе сви принципом пара, већ да постоје и неки политички принципи.

Лист објављује и деманти шефа Посланичке групе Срп-ске радикалне странке Драгана Тодоровића, али свега у не-колико редова и без његовог навођења у поднаслову текста. Тодоровић у поменутом тексту Николићеве тврдње назива смешним и каже да је очекивао да ће Борис Тадић много енергичније одговорити на њих. „Николић је, пре свега оп-тужује Бориса Тадића и ДС за корупцију и то најтежи облик, подмићивање политичара. Преко тога не може да се пређе”.

Упркос томе што Николић јавно признаје да нема дока-зе за своје тврдње, поменути лист иде корак даље и објављу-је скандалозну анкету са насловом „СРС зарадио на буџету” у којој грађани одговарају на питање „Да ли се у парламен-ту тргује”?

Николић је јавно признао да нема доказа за своје сканда-лозно понашање и дан раније. Гостујући у емисији „Поли-

граф” на Б 92, 15. јануара, на питање новинара: „Да, али чи-ме ви можете да докажете толики новац”? Николић је одго-ворио: „Баш ме брига. И ја сам добио 200 милиона евра”. Након тога је новинарка констатовала: „Не можете да ка-жете господине Николићу, баш ме брига. Ви сте политичар. Ви би требало да будете јако одговорни, јер кад кажете да је неко добио два милиона евра, морате да имате и неки па-пир.”

Николић и Вучић ће, у сваком случају, за своје измишљо-тине морати да положе рачуне. То сматра и шеф Посланич-ке групе ДС-а у Скупштини Србије, Нада Колунџија: „Ако неко тако нешто тврди, он то мора и да докаже. И на осно-ву тих доказа неко мора да одговара. Али ако нема доказа за такву тврдњу, онда мора да одговара онај ко је оптужбу изнео” (лист „Прес”, 12. 1. 2009).

Пошто је Николић признао да нема доказа, омиљени Та-дићев опозиционар би морао да се запита није ли мало прете-рао у својим нападима и помало наљутио председника Србије.

По Уставу и закону

Српска радикална странка је имала захтеве политичке природе, а не новчане, и ти захтеви су од почетка познати јавности.

То потврђују и речи самог проф. др Шешелја, изречене на суђењу 8. јануара: „Ја сам активно учествовао у прегово-рима око усвајања буџета, али реч је о условима које је ис-поставила моја странка на моју иницијативу, искључиво по-литичке природе, а не новчане или корупционашке. И по том питању Секретаријат је дужан да саопшти јавности да је преслушао све моје телефонске разговоре и да у њима не-ма говора да сам поставио као услов да се та два милиона евра добију од режима да би радикали повукли амандмане и омогућили да се до 31. децембра изгласа буџет.”

Што се тиче Николићеве тврдње да су радикали „истрго-вали” са ДС-ом да им се врате три мандата у Скупштини Ср-бије, она је толико тривијална да је не би требало ни комен-тарисати. Међутим, пошто правни тим Српске радикалне странке сматра да Николићу неке ствари, иако је признао, додуше невољно, да је завршио правни факултет, још увек нису јасне, следи појашњење.

Свих 78 посланика Српске радикалне странке је, у скла-ду са чланом 102, став 2 Устава Републике Србије, потписа-ло тзв. бланко оставке, којима су своје посланичке мандате ставили на располагање Српској радикалној странци. Те оставке је, међутим, Николић украо и захваљујући тој кра-ђи он је успео да у Скупштини Србије формира свој нелеги-тимни и фантомски посланички клуб. Дана 8. септембра 2008. године, само неколико часова након што је председник Народне скупштине Славица Ђукић-Дејановић званично саопштила да је Николић формирао свој посланички клуб, народни посланици који су остали лојални Војиславу Шеше-љу и легалним органима Српске радикалне странке поново су потписали бланко оставке. Међу њима су били и Јелена Будимировић, Игор Бечић и Верољуб Арсић, који су касни-је издали Српску радикалну странку и прешли код Николи-ћа. Српска радикална странка, дакле, располаже оставкама ових троје посланика и уколико их активира, њима ће, на-кон што се у Републичкој изборној комисији и Администра-тивном одбору спроведе прописана процедура, престати мандати народних посланика, како је то и прописано Зако-ном о избору народних посланика.

Према томе, овде се не ради ни о каквој политичкој тр-говини, већ о простој примени уставних и законских норми. И наравно, о поштовању воље грађана, који су на парламен-тарним изборима 11. маја прошле године, своје поверење, као и много пута до сада, масовно указали Српској радикал-ној странци и њеној изборној листи *Српска радикална странка – др Војислав Шешелј*, а не Томиславу Николићу

или неком другом политичком самозванцу и скоројевићу.

С друге стране, од раније постоји договор међу посланичким групама да место председника Административног одбора припада највећој опозиционој странци. Пошто Николић своје бивствовање у Скупштини Србије заснива искључиво на 21 отетом мандату Српске радикалне странке, он на то место нема ни морално право. Са места председника Административног одбора Николић је смењен 16. јануара на захтев седам посланика владајуће коалиције, уз образложење да је отежан рад одбора проузрокован сукобом радикала и напредњака. Посланик Српске радикалне странке, Александар Мартиновић, рекао је да смена Николића није резултат политичких договора, већ „враћање стања Скупштине у стање које признаје цео цивилизован свет.” Мартиновић је, како је пренела Бета, навео „да ни у једној европској земљи не постоји случај да је у парламенту заступљена странка која није ни учествовала на изборима.”

Мишковићеви милиони у Вучићевом и Николићевом цепу

Ово што раде Николић и Вучић, у психологији је дефинисано као пројекција унутрашњег проблема. Неће им много помоћи што своју савест покушавају да растерете тако што Српској радикалној странци приписују оно што они раде.

„Николић и Вучић су ти који су добили огромне количине новца од својих пријатеља тајкуна, да би извршили удар на СРС и формирали нову странку. Једна у низу новчаних награда коју су добили, била је у следећем износу: Томислав Николић је од Мишковића добио 3 милиона евра, а Александар Вучић 1,5 милион евра. Познајући Вучића, знам да га је веома погодило што је добио дупло мање од Николића. Посебно зато што се Вучић хвалио како без њега не могу да направе нову странку, јер, како је говорио, сам Николић без Вучића ништа не вреди. И заиста, Мишковић је инсистирао да „мали”, у преводу Вучић, мора да уђе у овај договор. Дакле, када су добили новац, Николић и Вучић су питали да ли је то новац за нову странку, а Мишковић им је рекао: ”Не, за странку ћете добити накнадно, ово је за вас”, тврди генерални секретар Српске радикалне странке Елена Божић-Талијан.

Према њеним наводима, све је организовао наш држављанин који ради за СИА, Зоран Кораћ. „Он је задужен за координацију на релацији амерички амбасадор–тајкуни–Тадиди–Додик. Познат је и по томе што је учествовао у организовању и наоружавању за 5. октобар, као и у бројним мутним приватизацијама. И када Николић и Вучић кажу да је Николић на мети тајкуна, онда је то разумљиво. Сасвим је могуће да је Николићу живот у опасности због његових блиских односа са тајкунима”, упозорава Елена Божић-Талијан.

Свима је одавно познато да су Томислав Николић и Александар Вучић добили енормни новац за формирање нове странке и задатак који морају да обаве за тај новац. То је потврдио и сам Николић, који је задатак обелоданио за скупштинском говорницом, рекавши да је његов циљ да уништи СРС и Војислава Шешелја.

„Њихов проблем је што тај задатак нису обавили, нити ће икада успети да га обаве. Николићу и Вучићу чак смета када Војислав Шешелј одговори на њихове тешке клевете о 2 милиона евра и о наводним атентатима. Зато је Николић недавно, у ресторану „Кестен” на старој Бежанији, правило договор како да се пренос суђења помери на што каснији ноћни термин, бар онда када Шешелј помиње његово име, а све како би се грађани Србије онемогућили да чују Војислава Шешелја”, тврди генерални секретар Српске радикалне странке.

Вучић покушава да се одбрани тврдњама да ће поднети тужбу против самог себе, а затим, ако се докаже да му је Мишковић дао један динар, скочити са неке зграде на главу (пр-

во је то била зграда Телевизије Б 92) јер наводно, како тврди, „мислим да сви у граду знају да Мишковић има негативан однос према мени и то не треба посебно објашњавати” („Курир”, 14. јануар). У очи боде чињеница да Вучић у јавности брани и покушава да заштити само себе, али не и Николића, иако је овај то више пута чинио за обојицу.

Иначе, у јавности се одавно прича о повезаности Александра Вучића и са Станком Суботићем Цанетом. Према речима генералног секретара СРС-а, Елене Божић-Талијан, „**Вучић је од Станка Суботића Цанета добио милион евра**”. Према њеним речима, странка поседује поуздано сазнање да се Вучић састајао са Цанетом, као и да су неки од тих сусрета били у Москви.

С друге стране, Николић је у периоду март-јун 2008. године неовлашћено задужио Српску радикалну странку, без знања председника др Војислава Шешелја, Председничког колегијума и Централне отаџбинске управе, и то за износ од 800.000 евра! Истовремено, по признањима самог Николића, тајкуни Мишковић и Беко су финансирали његове наступе на телевизији.

Домаћин Николић је, такође, признао, на Централној отаџбинској управи, да је обезбеђен до краја живота: „**Ја парам имам довољно за цео живот, ја имам довољно новца да проживим живот до краја како треба**”.

Тakoђе, посланик СРС-а, Јадранко Вуковић, пре неколико месеци обелоданио је информације да је Николић згрнуо паре на пројекту изградње Термоелектране на гас у Новом Саду, који није реализован. Према наводима овог посланика, Николић је учествовао у пројекту који је водила компанија „Ментор енерџи”, чији је директор, Мануел Вернли, мајор швајцарске обавештајне службе и сарадник МИ 6, који је био активан и присутан на Балкану током деведесетих година.

Јадранко Вуковић је такође открио и да су Вучић и Николић правили политичке договоре са режимом и за то узимали паре. Војиславу Шешелју и врху странке су то представљали као неопходни политички компромис у државном интересу, а заправо су свој тобожњи патриотизам уновчавали на релацији од Андрићевог венца до републичке владе.

Грађани су могли да чују, током скупштинског преноса, да се Вучић који себе представља као борца за социјалну правду, знао хвалити, у сада већ бившој странци, како носи сат од осам и по хиљада евра, пише оловком од хиљаду и по евра, како је по странци имао обичај да маше торбицом пуном пара. Вучић, који наводно брине о интересима грађана, том истом сиромашном народу сваки дан путем интервјуа говори како поседује подрум пун скупocenих вина, да би последњих дана превазишао сам себе и на питање чега ће се одрећи у наступајућој кризи признао да се овог алкохола не би одрекао никада.

СРС неће прећи преко бестидних лажи и измишљотина о председнику Војиславу Шешелју и о СРС које свакодневно износе Томислав Николић и Александар Вучић, за кога је Војислав Шешелј сада највећи издајник, па се труди да га на све могуће начине оцрни газети морал и поштење.

О скандалозним изјавама напредњака, под хитно, још енергичније него до сада морају да се изјасне Борис Тадић, министар Ивица Дачић, премијер Цветковић и остали надлежни државни органи.

Р. В. С.

Ликвидација Српске радикалне странке специјална операција (II део)

Пише: Ања Филимонова

Затим је Т. Николић одбио да врати партијске посланичке мандате, свој и својих истомишљеника, и нанео СРС-у још један, овај пут финансијски ударац. У име странке у мају је узео кредит код банке у износу од 800.000,00 евра (!) и изашао из странке... заједно са поменутом сумом, оставивши претходним сарадницима дугове и камате. По неким подацима тада, у мају 2008. године, Николић је предложио Шешељу да поднесе оставку...

Сада се на политичкој сцени појавила нова – Српска напредна странка на челу са бившим радикалима Томиславом Николићем (председником) и Александром Вучићем (замеником). Одмах скреће на себе пажњу назив нове партије. Српска напредна странка (напредњаци)¹ је већ постојала у Србији у XIX веку. Она је била основана 1881. године, а на чело странке дошао је М. Гарашанин, академик, политичар, дипломата (син познатог српског политичара, аутора „Начертанија” Илије Гарашанина²). Напредна странка је веома брзо у своје редове укључила представнике бирократског апарата и добила репутацију дворске партије кнеза Милана Обреновића, који је био оријентисан према Аустроугарској монархији и користио напредњаке за своје политичке циљеве. У суштини, Српска напредна странка је била аустроугарска обавештајна формација.

Тимочки устанак 1883. године у источној Србији био је резултат двогодишње управе напредњака, после чијег гушења је наступио период другог владања напредњака (1884-1887), које је изазвало огромно народно незадовољство. Влада напредњака је пала 1887. године, а на власт су дошли радикали Николе Пашића³). Неки најодиознији представници напредњака су били линчовани, а њихове куће спаљене. Напредна странка је била распуштена 1896. г, да би након десет година уследио несрећни покушај њеног обнављања под вођством С. Новаковића. Трећи пут напредњаци су покушали да се рехабилитују 1920. г, али поново безуспешно: у коалицији са либералима на изборе су изашли 1923. г, али нису добили ниједно посланичко место⁴).

Прототип нове странке Т. Николића је „прва” Српска напредна странка која је у свему следила Европу, сматрајући да је „прозор у Европу” Беч. На свом европском путу, кабинет напредњака је издао наредбу о разоружавању српских добровољаца који су журили да помогну Херцеговцима (1882. г) у њиховом устанку против Аустрије. Напредњаци су, у целини, у историју ушли као антinationални покрет. Дакле, пошто је био један од оснивача Народне радикалне странке 1990. г. и прогласио себе за наследника политике српског председника Владе Николе Пашића, Николић је прешао у табор историјских противника радикала – напредњаке⁵).

Тешко да Николић и Вучић толико лоше познају историју па да назову своју нову организацију по имену странке

која је нестала жигосана срамотом и издајом националних интереса. Произлази да они нису добровољно донели одлуку о називу странке (Александар Вучић је објаснио избор назива странке: „На енглеском то веома добро звучи: progressive party”...). Николић је више пута после свог одласка изјављивао да је назив „радикал” – најдостојнији у Србији, он је размишљао о варијантама очувања „радикалског” назива. Потом је, уз образложење да ће се „бирачи збуњивати”, свој избор зауставио на најнесрећној варијанти. Било како било, избор је учињен, а пројекат „Српска напредна странка - II” је пуштен у рад. Историјски противник Радикалне странке је васкрснуо. Онда ће се Напредна странка, која је оријентисана на Запад и која отуда прима помоћ, трудити да склони радикале из српске политике, а са њима „успут” и десни центар, коалицију Демократска странка Србије – Нова Србија.

Политичке изјаве Николића постају све више конфузне и противречне. Час каже како неће променити идеологију Српске радикалне странке и њену оријентацију према Русији, час изјављује о намери да „Напредну странку – II” учини „мостом између Истока и Запада”. Метафора „моста” се користи на југу Балканског полуострва поодавно. Римокатоличко свештенство, које је агресивно ширило католицизам на Балкану и умешно радило на промени националне свести становништва са српског на хрватско, такође је користило тезу о давању Словенима – католицима посебне улоге „златног моста који повезује Свету столицу са Балканом, а

преко њега и са словенским Севером и Далеким истоком...⁶⁾. Нова идеологија Томислава Николића – је римејк антигрпске и антиправославне политике језуита и Ватикана на Балкану...

Николић је обзнанио да ће се активност његове нове странке базирати на 10 програмских тачака: очување територијалне целовитости, помоћ Србима који живе ван граница Србије, посебно на простору бивше Југославије, једнакост грађана пред законом, побољшање положаја националних мањина, развој односа и са Истоком и са Западом, борба са корупцијом и криминалом, изградња државе економског благостања и социјалне правде, равномерни регионални развој и децентрализација државе (!)

„Нови напредњаци” су се нашли пред нерешивом дилемом. Са једне стране, да би сачували за себе део „радикалског” бирачког тела, они не смеју сувише да одступе од радикалског програма, а са друге стране они суштински морају да омекшају свој став у односу на ЕУ и САД, приближавајући га ставу либералног владајућег блока. Али програми Српске радикалне странке и ДС су међусобно супротстављене ствари. У зависности од приближавања Николића евроатлантистима, постојање његове нове партије ће зависити од благонаклоности оних који су прави аутори исплањане промене политичког ландшафта (пејзажа) Србије.

Ових дана су се Николић и Вучић коначно определили према идејном профилу своје партије: одбацили су главни идеолошки постулат В. Шешеља – идеју Велике Србије (уједињење Срба у једну државу у оквиру историјских граница српског народа). То значи свођење српског питања на границе онога што Запад пожели да остави садашњој Србији: оставиће јој парче територије („Београдски пашалук”), док ће Срби Босне и Херцеговине, Македоније, Црне Горе и Хрватске бити одбачени.

Врхунац идејног стваралаштва Николића је постала изјава да је његова партија „једноставна, народна”, да ће се одборити и за пут у Европу и за добре односе са Русијом. Како истиче српски аналитичар З. Грбић, политичару који јавност уверава да је он за пут у Европу, требаће много више напора да убеди људе да је он српски патриота који се залаже за сарадњу са Русијом⁷⁾.

Шешељ је изјавио да је Николић заврбован од стране страних обавештајних служби с циљем уништења Српске радикалне странке и да Међународни трибунал за бившу Југославију не треба да се позива на изјаве Николића дате српским медијима, будући да је то човек који је „изгубио све моралне принципе”. Шешељ је такође опозвао Вучића са места свог правног саветника у Тиму за одбрану, истичући да су новоформирана странка и Хашки трибунал удружили своје напоре: наступила је етапа заједничког рада Николића и Трибунала против Шешеља.

Одлазак Николића и Вучића за Српску радикалну странку није катастрофа. Истински лидер странке све ове године је био Војислав Шешељ. Успешним штрајком глађу и победом у Хашком трибуналу он наставља да повећава политичку тежину, док Николић, судећи по последњим парламентарним изборима, напротив, губи. Док је живог Шешеља, сви покушаји уништавања његове странке не вреде ништа. Николић је стекао репутацију одметника, издајника, јефтино купљеног човека који је покрао своје другове покушајем да уништи највећу националну партију Србије.

Безусловно, следи подела изборног тела СРС. Вероватно ће Николић привући на своју страну део бирача других странака, али истовремено коалиција Коштунице која се одликује логиком и конзервативизмом, после раскола у СРС

ће вратити део својих бирача који су раније гласали за радикале. Четвртог новембра, лидери ДСС, В. Коштуница, Нове Србије, В. Илић и Народне странке, М. Гојковић су потписали декларацију о заједничкој политичкој делатности и објавили почетак борбе за ванредне парламентарне изборе. И свакако, коначна судбина нове Српске напредне странке (СНС) ће зависити од В. Шешелја: ако му пође за руком да се у најскорије време ишчупа из чврстих канџа Хашког трибунала, његови бивши сарадници, који су иступили против њега, немају шансе.

Покушаји лидера СНС да на своју страну привуку Коштуницу завршени су потпуним фијаском: овај категорички одбија да води дијалог са групацијом Николића, ниједном није одговорио на позиве Николића о „формирању широког опозиционог фронта”, већ супротно, 86 посланика ДСС, НС и СРС су 4. новембра поднели заједнички предлог Скупштини о изгласавању неповерења Влади.

Напредна странка ће и даље користити наклоност америчког и енглеског амбасадора, прозападног режима у Београду и контролисаних медија. Спољашњост СНС биће богато украшена „европским вредностима” и овлаш разређе на псеудонационалном демагогијом. У ствари, у области

Напомене:

- 1) Сербск. Српска напредна странка („напредњаци”).
- 2) Крајем 1844. г. министар иностраних послова Српске кнежевине И. Гарашанин је оставио запис, који је добио у историографији назив „Начертаније”. У „Начертанију” се одређује спољнополитички програм Српске кнежевине, према којем, полазећи од кризе у Османској империји, Српска кнежевина мора добити пуну независност и мора припојити Босну и Херцеговину, Црну Гору, северну Албанију (Стару Србију – Косово) и да добије излаз на Јадранско море. Спољнополитички задаци су се заснивали на историјском праву Срба на обнову некада постојеће српске државе (Царства Стефана Душана).
- 3) Н. Пашић 1881. г. оснива Народну радикалну странку.
- 4) Кљакић Сл. Николић као Гарашанин // Политика, Београд, 25 септембар 2008. www.политика.рц/рубрике/Политика/Nikolic-као-Garašanin.sr.html

идеологије нова партија ће преносити западне умотворине – од специјалних служби до сајентолога (ови већ одавно успешно „раде” са Тадићем).

Највероватнија будућност СНС је да ће постати „политички пластелин” који добија своју форму „по наруџби” и „за дневну употребу”. Када буду потребни гласови сиротиње, партија ће употребљавати „социјалну реторику”, када буде потребно да брани „слободу предузетништва”, она ће иступати у одбрану тајкуна⁸⁾. Да задовоље растуће симпатије према Русији, „нови напредњаци”, не напуштајући „европски брлог”, апеловаће на категорије руско-српског братства. Уз помоћ СНС власт ће давати „одушка” бирачком телу и неће дозволити испољавање снаге народног отпора.

Политика СНС ће се састојати од свакодневних компромиса и провокација својих бивших сарадника: тако је Вучић у последње време изјављивао да се Шешел спрема да га убије, наводећи имена потенцијалних убица – непостојећих људи или... инвалида, док Николић тражи помоћ полиције за заштиту њихових живота⁹⁾.

Истовремено, „мисија” нове странке није толико ограничена како се може учинити. Пројект „Српска напредна странка – П” усмерен је на формирање двопартијског система у Србији по узору на амерички и у оквиру „евроатланског консензуса”. Под покровитељством Запада, постојаће снажан прозападно оријентисани блок кога заступа прозападно оријентисана ДС Тадића и његових сателита („Г17+”, СПС, ЛДП, партије националних мањина), док им се у лику СНС прави супарник који ће по демагошкој матрици играти на „национално-патриотску” карту.

Специјална операција разбијања Српске радикалне странке у ширем смислу представља реализацију методе слабљења и ликвидације политичких организација са националним карактером. Слично као и распад Југославије, ескалација серије локалних ратова на њеној територији и стварање система протектората разних нивоа потчињености је управо резултат, у првом реду, активности спољних сила, тако да је и раскол у СРС саставни део западних геополитичких пројеката који се сада реализују на Балкану.

Али раскол СРС има и позитивну страну. Раскол је очистио партију од корумпираних прозападних елемената који су лагали своје бираче. Српска национална идеологија је основни противник западне глобалистичке елите и њених наднационалних структура. Дакле, српски радикали су једина логична русофилска странка на Балкану. Не треба сумњати да, иако је изгубила на бројности и одолела првој збуњености, странка српских радикала ће постати још сложнија и консолидованија.

- 5) Народна радикална странка 1991. г. се уједињује са Српским четничким покретом Војислава Шешелја и настаје Српска радикална странка.
- 6) Меморандум Ф. Бараца 7. октобра 1917 // Живојиновић Д, Лучић Д. Варварство у име Христово: Прилози за Magnum Crimen. Београд, 1988. С. 185-188.
- 7) Грбић З. Победа дефетизма // Нова српска политичка мисао, 27. октобар 2008. <http://www.nspm.org.yu/politicki-zivot/pobeda-defetizma.html>
- 8) Вуковић Н. „Дестиловани” радикали // Нова српска политичка мисао. 24. октобар 2008. <http://www.nspm.org.yu/politicki-zivot/destilovani-radikali.html>.
- 9) [http://www.politika.rs/рубрике/Политика/Opozicija_o_budzetu_aliradikali_o_Vuchicu.sr.html](http://www.politika.rs/рубрике/Политика/Opozicija_o_budzetu_ali-radikali_o_Vuchicu.sr.html).

Незванични резултати званичних економиста

Пише: Александар Павић

Када се 1815. Наполеон Бонапарта, бежећи из свог првог изгнанства на острву Елба, искрцао на југу Француске и кренуо ка Паризу практично сам, неке од новина окупираниог Париза које су пратиле тај невероватни поход прилагођавале су своје извештавања како се бивши император ближио престоници. Тако се, непосредно после искрцавања, 10. марта, у једним новинама могао видети наслов: „Корзиканска неман се управо искрцала”. Када је већ почео да скупуља присталице и када су први војници положили оружје пред својим бившим командантом и прикључили му се у његовом маршу, следећи наслов је већ био нешто блажи: „Тиранин је управо прошао кроз Лион”. Како се пак тада већ повелика маса приближавала престоници, наслови су се ублажавали, а поштовање повећавало: „Узурпатор виђен на 250 километара од Париза”, па затим: „Бонапарта корача, али никад неће стићи у Париз”, следећег дана: „Наполеон ће сутра бити испод наших градских зидина”, али већ следећег дана: „Император је стигао у Фонтбле”. Напокон, последњи наслов у париском „Монитер универсал”, од 22. марта 1815, гласио је: „Његово царско и краљевско величанство јуче је ушло у свој замак у Тилерију окружено својим верним поданицима”.

Дакле, што је бивши цар био ближи и успешнији то су сумње у његов успех биле све мање, а исказано поштовање све веће, док се није претворило у клањање, тј. тадашњу верзију „суочавања са реалношћу”.

Све је то налик начину на који су сви „званични” економисти у Србији – а и већина њих у свету – гледали на помалајућу светску економску кризу током последњих шест месеци. Од неверице и презира према чак и могућности да непревазиђени и ненадмашни Запад падне у неку озбиљнију економску кризу, каква је изражавана још крајем лета 2008, до првих назнака благе nelaгодности на вести о првим берзанским краховима у Њујорку, Лондону, Франкфурту, итд. до упозорења да ће „можда” криза „окрзнути” Србију, па признања да „нас криза ипак неће заобићи”, и све до садашњих категоричких изјава да ће криза сигурно доћи, да ће 2009. година бити „тешка”, итд. Дакле, како је „реалност” постајала све ближа, тако је она изазивала све веће (страхо)поштовање.

Међутим, то што нико од „званичних” економиста у Србији – дакле, оних који су непрестано у медијима, који се питају за мишљење и који народу „тумаче” економска дешавања – није предвидео кризу која је на помолу, неће исте спречити да сада мудрују о томе „шта да се ради”, и да дају разне „савете” што држави што грађанима о томе „како преживети”, итд. Поставља се, међутим, оправдано питање: ако нису били у стању да предвиде, чак и када је већ почињала, кризу коју сада и нобеловци означавају као кризу бар једнаку Великој депресији из тридесетих година XX века, какав је њихов кредибилитет сада и да ли их уопште треба слушати? То јест, да ли оно што сада причају и предвиђају има икакву вредност или корист?

Што се тиче кредибилитета, наравно да би требало да он буде раван нули. Но, то неће спречити садашње (не)слободне медије у Србији да их и даље питају за мишљење и позивају у „озбиљне” емисије у којима ће они, озбиљних, значајно смркнутих фаца, објашњавати народу и држави шта им се дешава, шта их чека и, најважније, „шта треба да раде” (већ се, на пример, на РТС-у појавио родоначелник пљачкашке приватизације у Србији, Александар Влаховић, да објасни народу којег је његово „приватизовање” послало на улицу како треба да „штеди”). А на питање зашто је то тако, одговор је читаоцима јасан: зато што су и „званични” економисти, и медији и власт део истог естаблишмента. Они су ту да подупиру једни друге, да себе кроз стотине уста тумаче на суштински исти начин, да се случајно нешто суштински у Србији не би променило.

Криза је све „изненадила”

Наравно, није све унапред смишљено и упаковано у некакву компактну, генијалну „заверу”. Чињеница је да је данашњи српски политичко-медијско-академски естаблишмент донедавно био некритички заљубљен у све западно, до тачке идолопоклонства, и да би чак и сама помисао да Запад није свемоћан изазвала озбиљне поремећаје, можда чак и трауме у крхким психама његових представника. Није случајно једна од 10 Божијих заповести: Не гради себи идолу.

Но, чињеница је и то да би прошлог лета, док се данашња неприродна владајућа коалиција у Србији договарала, уго-

варала и диктирала, било политички контрапродуктивно говорити о некаквој надоласећој економској кризи. Јер, онда се не би могла дати ни нереална обећања свима којима су дата, нити би се све уклопило у лажну еуфорију о наших „још бржих интеграција”, око стопе раста од 8, па чак и више посто. Наравно, то се не би уклопило ни у другу „процену вредности” НИС-а, рађену од стране српског огранка америчке ревизорске куће „Дилоит енд Туш”, којом се покушала осујетити продаја НИС-а руском „Гаспромнефту” а која је, узгред, пореске обвезника коштала око пола милиона евра.

Дакле, како улазимо у предвиђено „тешку” 2009, можемо очекивати да ће економски „експерти” који се буду оглашавали преко српских медија наставити да каскају иза догађаја, да ће каснити за трендовима, и да ће углавном „предвиђати” ствари тек након што се буду дешавале. Делом из (још увек неумрлог) идолопоклонства према Западу, делом из незнања, а делом у циљу помагања властима да смире или бар контролишу ситуацију. Ово последње се већ увелико практикује сваки пут када неки економски „стручњак” изађе и каже нешто попут „ко је могао да очекује овакву кризу”, „криза је све изненадила”, итд. – тиме стављајући до знања да се садашња власт не може кривити ама баш ни за шта што се дешава (откази) или што ће се тек дешавати (демонстрације, штрајкови, социјални немири).

Но, у свему томе треба задржати хладну главу и покушати разабрати шта се иза брега ваља и како се према свему томе поставити.

Пуцање економског мехура

Дакле, садашња већинска прича наших економских „стручњака”, у тандему са припадницима владајуће коалиције, гласи отприлике овако: криза ће бити тежа, мада ћемо и даље имати раст од неких 3 посто, а сада треба да сачувамо радна места и припремимо се за крај рецесије и опоравак светске привреде можда већ у другој половини 2009, а најкасније током 2010.

По тој поставци, битно је: 1) „очувати радна места”, што је председник Србије Борис Тадић означио као приоритет економске политике за 2009; 2) „стегнути каиш” и стрпити се док поново не дођу боља времена, тј. док све не буде опет кренуло тамо где је и стало у јесен 2008.

Овај приступ би можда имао смисла када би постојале основе за веровање да ће светска рецесија/депресија/економски крах збиља трајати свега годину-две дана и да ће се онда све вратити на старо. Међутим, тако не мисле многи водећи економисти света, од нобеловаца Стиглица и Кругмана па до Нуриела Рубинија са Универзитета у Њујорку, који је „пуцање економског мехура” најављивао још 2006. године, и многих нама и широкој западној јавности незнатих економских аналитичара који предвиђају кризу „већу и дубљу” од оне из тридесетих година XX века, у трајању од три, четири, па и десет година. Један од њих, Џералд Целенте, директор америчког Института за изучавање трендова, човек који је предвидео пад америчке берзе од 1987, крах Совјетског Савеза од 1990, азијску економску кризу из 1997, пад руске привреде 1998, пуцање интернет балона 2000, рецесију 2001. и 2007, и крах 2008, предвиђа „тотални колапс привреде” 2009. и „највећу депресију у историји”.

Ако је тако, а аутор ових редова се са таквим оценама слаже, онда је јасно и да домаћи економски „стручњаци” (изнова) греше, а и да ће економска политика садашње владајуће коалиције бити погрешно постављена, тј. да ће новац бити дат на погрешне ствари и да ће бити изгубљено драгоцене време како би се сачували битни, лични или ускопартијски интереси на штету општих.

Треба имати на уму и то да криза најављених размера са собом неизбежно носи и велике друштвене претумбације, и на националним и на светским нивоима.

Нереди у Грчкој су већ прва назнака онога што тек долази. Као и већ операционализовани планови да се регуларне јединице америчке војске (Прва борбена бригада 3. пешадијске дивизије, под командом новоосноване Северне команде, тзв. NorthCom) полако размештају по градовима широм САД у 2009, што је први пут након Америчког грађанског рата да се војска размешта на територији САД. С тим у вези, у америчке медије су већ пуштене информације да ће те снаге бити коришћене и за „сузбијање грађанских нереда” услед погоршане економско-друштвене ситуације. Затим, у Кини је већ неколико милиона људи скоро преко ноћи остало без посла, а скоро 100.000 фабрика које су производиле робу за извоз уташено је само током 2008, а у неколико градова већ су избили немири. Кини је потребан годишњи раст од бар 7 одсто само да би запослила нови прилив радне снаге, и кинеске власти су свесне да економска криза носи и темпирану друштвену бомбу са собом, па се и у том смислу спремају за могуће нереди, у исто време настојећи да повећају домаћу тражњу како би се надокнадио велики пад потражње са западних тржишта, на првом месту америчког.

Не заборавимо да се велика економска криза тридесетих година XX века завршила великим светским ратом, најразорнијим у људској повести. А већ сада је очигледно да садашња владајућа коалиција у Србији нема ни најмању намеру да се припрема за кризу ширих размера. Опет, што из незнања, што из демагогије, а што из разлога што би то захтевало задирање у саму суштину система који их сада и одржава на власти. Тако ће се, по свој прилици, „једнострано” примењивати привремени трговински споразум са ЕУ, који, ем што лишава државни буџет неколико стотина милиона евра у царинским приходима, ем додатно отвара српско тржиште конкуренцији из далеко бољестојећих (а и заштитенијих) привреда. А све зарад искључиво три ствари: 1) да би увознички лоби могао да исцеди још коју стотину милиона евра из џепова домаћих потрошача тако што ће цене увозне робе моћи још мало да се спусте; 2) да би „проевропске” снаге имале неки „резултат” у погледу „евроинтеграција” којим би могле да машу пред својим бирачима и широм јавности уопште; и 3) да би они који су дали обећања одређеним за-

падним факторима ради доласка и/или опстанка на власти могли да их и испуне и не дођу у ситуацију у којој су се нашли претходници који су покушали да западним „пријатељима” окрену леђа.

Исто тако, трошиће се новац на „очување радних места” која ће се, по свој прилици, заувек угасити; даваће се нереална обећања синдикатима, па чак можда и повећавати одређене плате, без обзира што буџет то неће бити у стању да издржи; ребалансираће се буџет већ у првој половини године због нереалних пројекција везаних за очекивани привредни раст и очекиване приливе у државну касу од пореза, дажбина итд; дозволиће се тајкунским финансијерима странака да тихо отпуштају раднике, да исто тако тихо шире своје монополе, да и даље развијају своје увозничке делатности на уштрб домаће производње, па и да продају које предузеће или коју хиљаду хектара плодне земље неком „страном инвеститору”. Све то, и много више ће се радити – док не нестане новца и незадовољство постане исувише велико и народ почне све редовније да излази на улице. А онда је свашта могуће – од распада владајуће коалиције, до покушаја прављења „влада националног јединства”, до нових „инцидента” на југу земље због којих сви треба да „збијемо редове” и, разуме се, подржимо садашњу власт, итд. Не искључује се и покушаји увођења ванредног стања, правданог, разуме се, „неочекиваном кризом”.

Осим одржавање позорности, шта би требало урадити? Треба најпре схватити да долази време које се може назвати „променом парадигме”. Урушава се један свет и из његових рушевина помолиће се један нови. Какав ће да буде, око тога се битка тек захуктава – и на глобалном и на националним плановима широм света. А промена, да не би била сти-

хијска и неконтролисана, мора прво да крене из главе. Дакле, потребно је изнова сагледати свет какав је данас, схватити да је пролазан и видети шта може да га замени.

Србија на раскршћу?

Многи у свету већ неко време схватају да је садашњи глобални економски модел истрошен. И не само истрошен, већ и разоран. Неки то и даље зову капитализмом, мада ни то више није тачно. Јер, ако наступајућа економска криза ишта показује, то је да финансије, а не производња реалних добара имају примат у данашњем економском свету. Банкарски, берзански посредници и шпекуланти су ти који владају данашњим економским светом. Управо су они ти који су и довели до надувавања мехура који је морао да пукне. Управо су они ти који одговор на садашњу економску кризу виде у „јефтинјем новцу”, то јест у томе да централне банке широм света штампају довољно новца да сниже каматне стопе (које су у САД и Јапану већ практично на нули), како би људи и предузећа поново могли да се (додатно) задужеју. То што то, по једнима, може довести до хиперинфлације у блиској будућности, а по другима, што то неће имати неког већег утицаја јер је изгубљено поверење, пошто се не зна ко коме шта дугује и колико, и јер су западни, а поготово амерички потрошачи већ презадужени – све то превише не дотиче садашње монетарне „владаре из сенке”, којима је највише стало да, ако ништа друго, попуне своје залихе државним новцем и/или купе слабије ривале, или бар смање сопствене губитке.

Оно, међутим, од чега се жеже и финансијско-шпекулативни кругови, и глобалистички кругови уопште, је могућност да се националне привреде „ренационализују”, тј. да

почну да функционишу у складу са сопственим државно-националним интересима. Зато се већ преко медија западног естаблишмента пласирају разне „забринутости“ о „протекционистичким“, па чак и, не дај Боже, „аутархичним“ тенденцијама одређених привреда које се дају уочити – од дизања неких трговинских баријера до Саркозијевих планова да „заштити француска предузећа“ од куповине од стране страних предузећа, до назнака да ће Кинези поново ићи ка обарању вредности јуана да би своју робу учинили још јефтинијом. У ствари, глобалисти се плаше сасвим природних реакција, усмерених на преживљавање или бар максимално ублажавање штете коју светска економска криза – коју су управо они изазвали – може да донесе локалним, националним привредама.

Шта би једна таква српска реакција могла (тј. морала) да буде? Ево само неколико корака које ћемо, хтели-не-хтели, морати да предузмемо у блиској будућности: оснивање државно-развојне банке која ће давати подстицајне, повољне кредите домаћој производној привреди; оснивање аграрне банке за потребе развоја максимално независне, флексибилне, квалитетне и перспективне пољопривреде, које ће привући све већи број незапослених да се врате или чак и први пут оду на село (у том контексту ће бити разматрано и давање бесплатног земљишта, што државног, што оног које је на нерегуларан начин „приватизовано“; ревизија великог дела приватизације (и враћање бар дела приватизованих фабрика не у руке државе, већ у руке самих радника); постављање нове развојне политике која ће бити децентрализована, тј. подстакнути децентрализацију Србије; окретање великим азијским и осталим неевропским извозним тржиштима, и то само у контексту онога што Србија може да произведе боље од других и што је стварно тражено; стварање фонда за проналазаче, који би дао неопходну подршку свима чије иновације могу да донесу побољшање домаћој привреди, као и чије иновације могу да буду занимљиве на глобалном плану; развијање алтернативних, аутохтоних извора енергије, како би Србија била што мање увозозависна у том погледу, итд...

Наравно, овим се списак не исцрпљује. Оно што је, међутим, много битније је да се у главама људи развије матрица дивљачке првобитне акумулације капитала која је у Србији током последње две деценије наметнута под фирмом „капитализма“, „предузетништва“, „слободног тржишта“, итд. Ни човек ни његов рад не смеју више бити посматрани као пу-

ка „роба“, а онима који су на нерегуларне начине присвојили бившу државну имовину не може се дозволити да (п)остану феудални владари Србије. Држава мора да створи оквир у којем ће рад имати цењено место, са одговарајућом наградом која омогућава пристојан живот (а не вечито задуживање код банака).

Такође, мора се одустати од визије по којој Србија треба да себе гледа као извор јефтине радне снаге коју ће користити разне мултинационалне корпорације. Јер, корпорације, што криза сада и показује, нису лојалне, и први знаци економског успоравања доводе до отказа. Дакле, садашње мултинационалне корпорације нису стабилан ослонац националних привреда. Наравно, биће и оних који желе и хоће и треба да раде у великим корпорацијама. Но, српски идеал би требало да буде слободан, достојанствен појединац у сваком погледу. Дакле, ако је Србија (тј. Југославија) током тридесетих година XX века релативно успешно пребродила светску кризу управо зато што је већина становништва била аграрна, не говори ли нам то нешто? То пре свега треба да нас подсети да је најбоља она држава која подстиче независност и снажљивост појединца. А у садашњим условима није више ни нужно ни пожељно да сви хрле у фабрике или „производњу“, да сви хрле у градове. Напротив. Треба омогућити да што више људи буде прехранбено/енергетски независно, а да што мање зависе од светских гобања, која ће бити све екстремнија, као и од централне државе, која ће бити све мање способна да решава било какве проблеме (пре ће бити, као и досад, способна да их ствара). Треба искористити могућност нових технологија (телекомуникационих, енергетских) које дозвољавају већу независност, а у исто време и неопходно повезивање, тј. умреженост.

У свему овоме, разуме се, не треба заборавити ни одбрану земље, јер је и она у функцији очувања и развоја привреде. Дакле, треба разматрати увођење, тј. васпостављање народне војске, у којој би војна обавеза била универзална, и у којој би, као у Швајцарској, било обавезно ићи на војне вежбе једном или двапут годишње (у зависности од старости), и обавезно држати прописано оружје у кући, док би стални војни кадар био сведен на минимум, што би донело у исто време огромне уштеде и огромно подизање борбене готовости и, још битније, општег борбеног морала.

Има још много тога што треба урадити, што би захтевало посебан оглед. Но, да закључимо, основне поруке су следеће: криза је велика, дуго ће трајати и ништа више неће бити исто као пре; људи треба да се, кроз нов поглед на привреду, (поново) третирају као слободни, независни појединци чији је рад поштован, а не као пуки „привредни субјекти“ остављени на милост и немилост глобалних збивања и шокова које изазивају глобални финансијери-шпекуланти; Србија ће морати да размишља на све више аутархичан начин, да се децентрализује, (делимично) ре-рурализује и да крене у поход на не западна тржишта; у Србији треба сопственим средствима подстакнути развој динамичне привреде која ће што више заменити увозне производе, и која ће максимално подстакнути проналазачтво и иновације. А, као што се види, овакав приступ представљао би не само економску, већ и духовну обнову, која би прекинула отуђеност коју сада већина народа осећа према сопственој држави.

Ако, дакле, суштински променимо свој приступ не само привређивању, већ и животу, што индивидуалном, што привредном, имамо велике шансе да кризу не само пребродимо, већ да је окренемо у своју корист. У супротном, тонућемо заједно са другима, утешени бедном свешћу да у томе нисмо сами. А то би био прави пораз. Нема разлога да нам се то деси. Зато и размишљање и припреме за делање у једном потпуно новом правцу морају да крену већ данас.

Интервју – проф. др Сретен Сокић

Режимско убиство српске економије

„Улазимо у најтежи период након доласка ДОС-а на власт (2000. године). Сви квалитативни економски показатељи имају негативни тренд. Дошло је до појава фетишизације 'свега постојећег' чак и оних материјалних, временских и других сфера које су касније сурване у провалију крајње примитивног и вулгарног величања и самохвале сопствених трагичних неуспеха. Сурове су чињенице (економске, социјалне, политичке) да наша земља пролази кроз вишегодишње економске и друге потресе. То је време дубоке кризе – равне правој катастрофи. Она је захватила готово све области друштвене праксе”, оцењује за „Велику Србију” проф. Сретен Сокић, и додаје да влада своју неспособност покушава да правда претећи глобалном економском кризом која се за сада, према његовим речима, развија независно од нас и без утицаја на наше незадовољавајуће стање економије социјално (не)одрживог развоја и раста.

У овој години проф. Сокић очекује демистификацију лажне слике о нашим достигнућима и могућностима, уз истовремено избегавање пута у бесповрат. Како он тврди, то је разуман оквир за нову фазу прогреса која се дуго одлаже: „Наше перспективе у једној оптималној временској дистанци су неспорне. Али са новим снагама које ће Србију повести убрзано напред”.

• **Када је Србија у питању, шта мисле светски економски стручњаци? Да ли смо имуни на негативне економске токове изазване светском економском кризом која је у незадрживом наступању?**

Из Светске банке и Међународног монетарног фонда, али и из Европске банке за обнову и развој (EBRD) стижу најозбиљнија упозорења која се морају уважити. Анализа стања и резултата реформи наметнула је оцену да ће земље постсоцијалистичке транзиције бити неминовно погођене глобалном економском кризом. Да ће садашњи појавни облици кризе донети многе недаће у овим земљама. Тичу се угрожавања (дате или обећане) економско-социјалне и развојне компоненте, али и погоршавања економске стабилности. Познати нобеловац Стиглиц је крајње скептичан када је у питању наша способност да остваримо даљи квалитет економских реформи – не само због глобалне економске кризе. Мичел А. Обернштајн, Сајмон Греј и други упозоравају на утицај кризе и значај „инвестиција и изградње нових капацитета” за судбину Србије.

Неподељена је процена да је Србија (међу земљама постсоцијалистичке транзиције) најрањивија на поремећаје које носи глобална економска криза. Нама је било потребно више од два месеца да, мање-више, уважимо ове процене. Наравно да их економска власт није испоштовала у свом досадашњем понашању и макроекономским одређењима економске политике за 2009. годину.

Више је него сигурно да ће наступајућа криза у светским размерама убрзати разоткривање тешких грешака и понашања које је наша власт учинила у свеколикој економској и демократској збиљи.

• **Како оцењујете 2008. годину у привреди Србије?_**

Међународни монетарни фонд (ММФ) је крајем фебруара јавности презентирао свој извештај за 2007. годину у коме је дата детаљна слика српске економије, њеног стања, карактеристике и перспективе. Битно је истаћи да је тај извештај лошији од, такође, неповољног извештаја за 2006. годину, што указује на ново, драстично погоршање макроекономски показатеља Србије. Најважнији проблем на који ММФ указује односи се на огроман дефицит биланса плаћања који је у 2007. годину порастао за 74 одсто у односу на 2006. г. и износи око 6,9 милијарди долара. Наша оцена је да ће овај дефицит у 2008. години износити око 10,5 милијарди долара. Спољни дуг је порастао за око 6,6 милијарди долара или 34 одсто и на крају прошле године износио је око 26,2 милијарди долара. Ове године је пак прешао границу од 30 милијарди долара. За период првих девет месеци ове године Србија се задужила за додатних 3,85 милијарди евра. Посматрано у апсолутном износу, дуг Србије већ данас је на нивоу који је ММФ пројектовао до 2012. године. Највећи део капитала по основу задуживања и продаје државне имовине преливен је у потрошњу, а не у инвестиције или враћање спољног дуга. Такође, Србија има најнижи ниво инвестиција у региону, уз шта иде и повећање броја незапослених. ММФ указује на проблеме задуживања грађана и препоручује смањење буџетске потрошње. Фонд је у овом извештају изнео и неке нове негативне показатеље који се односе на то да је динар прецењен, као и да њихове анализе девизних резерви дају узнемирујуће резултате. Овај кључни стуб оптимизма домаћих економских и политичких експерата много је слабији него што се мисли. У ствари, девизне резерве су највећим делом креиране по основу нездравих кредитних прилива и потпуне евроизације финансијских токова. ММФ

указује да Народна банка Србије, са тим у вези, има огромне обавезе, па више од 50 процената резерви не може да се ефективно употреби за одржавање стабилности монетарног система. Девизне резерве јесу високе (око 9,3 млрд евра у октобру о.г), али реално употребљивих средстава је само око половине.

Сличне су оцене и Европске банке за обнову и развој (EBRD). EBRD је пред крај ове године анализирао целину стања наше економије и на основу тога проценила да је могући привреди раст у 2009. години од 3 одсто. Ово је ипак екстремна оптимистичка варијанта јер су наши потенцијали далеко испод ове процене.

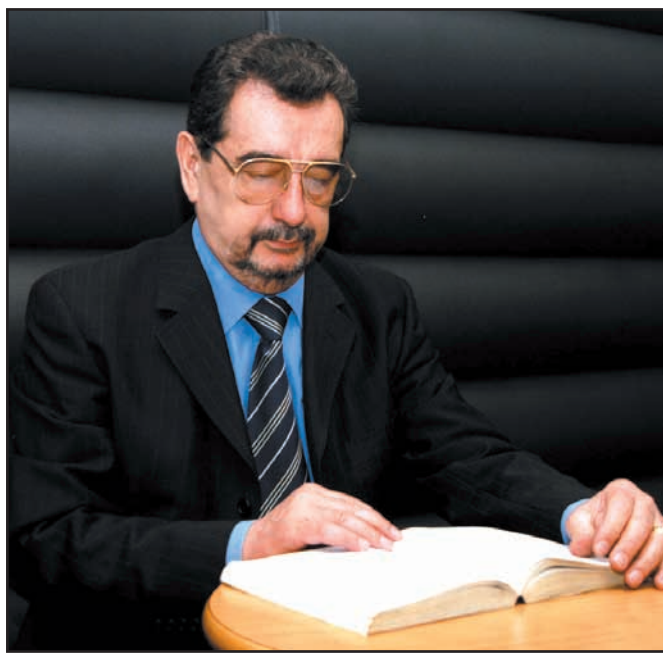
Двехиљадедевета година је година даљег свеколиког опадања Србије.

Србија мора решење својих оригиналних елемената кризе тражити одмах, мада су изгубљене драгоцене године, капитал свих облика – посебно људски и бројне могућности. Репорте и транзиционе мере морају кренути новим током.

• **Можемо ли да констатујемо да Србију потреса криза незапослености?**

Годишња стопа незапослености (према НСЗ) повећава се из године у годину и у 2006. години достигла је 27,9 одсто. У 2007. она је смањена на 26,8 одсто. У 2008. године се одржава крајње неповољан тренд незапослености. Само за последњих два месеца, тј. у време када послодавци покушавају да отпуштају раднике правдајући тај свој потез глобалном економском кризом, потпуно неоправдано је отпуштено широм Србије више десетина хиљада радника. Истовремено ће превисоко пореско оптерећење рада довести до присуства „повећавања отпуштања”.

Наша криза незапослености не може се сакрити, врло је сложена и веома је тешко превазићи њене појавне облике. Традиционално високе стопе формалне незапослености углавном зависе од два фактора – прво, постоји значајан, број неформално запослених или samozапослених особа које нису регистроване у статистици формалне запослености и друго, велики број неформално запослених и становништва у радној снази, регистровано је као незапослено, јер статус незапосленог обезбеђује здравствено осигурање и неке друге социјалне повластице. Криза је сложенија ако се има у виду структура запослених, само 20 одсто „одраслог становништва” ради у секторима где су најбољи послови –

носиоци реформске будућности. Око 470.000 ради у јавном сектору, око милион је samozапослено или су пољопривредници.

С обзиром на предстојеће реструктурирање великих јавних предузећа, државне управе и других приватизација преосталих друштвених предузећа (њих око 750), треба очекивати да ће незапосленост у наредним годинама само бити динамизирана. Превазилажење таквог стања захтева реформску целовитост, свеобухватност и синхронизованост промена на тржишту рада и утицај привредног раста, инвестиција, макроекономске стабилности, приватизације и реструктурирања предузећа, као нужних претпоставки за креирање адекватне политике и стратегије у процесу решавања проблема незапослености. Брз раст најбољи је генератор нових радних места. Зато се као императив намеће стварање системских и подстицајних мера за агресивнију инвестициону активност.

Србија је као императив „имала посла” са појавама фетишизације „свега постојећег”, чак и оних материјалних, временских и других сфера које су касније сурване у провалију крајње примитивног и вулгарног величања и самохвале сопствених трагичних неуспеха.

• **Како коментаришете високе плате у јавним предузећима, које се објашњавају високим профитом компанија или високим платама на берзама у земљи у којој је привредни раст такав какав је сада у Србији?**

Погледајмо, укратко, кретања свих зарада. Слободно формирање зарада утицало је на њихов реалан раст у периоду од 2001. године. Просечне нето зараде повећане су са 152 евра (9.208 динара) у 2002, на 347 евра (27.759 динара) у 2007. години. Плате су реално порасле за 14,1 одсто у 2007, док су у периоду од 2002-2007. г. реално расле по просечној годишњој стопи од 17,5 одсто. У истом периоду, продуктивност рада је расла по просечној годишњој стопи од 6,9 одсто, док је стопа раста БДП износила 5,8 одсто, према подацима РЗС-а. Са просечних 320 евра плате у октобру 2008, тренд се наставља. Евидентно је, дакле, да су зараде расле знатно изнад укупне привредне активности и продуктивности рада. Раст зарада, како реалних тако и оних прерачунатих у евро, заједно са прецењивањем динара, доводи до смањења конкурентности привреде, а поред тога условљава још већи раст увоза у условима већ високог трговинског дефицита. За разлику од већине земаља у транзицији, однос између раста реалних зарада и продуктивности решен је у корист зарада, на уштрб продуктивности. Овде треба додати и тзв. вештачко (нетачно) повећање продуктивности до којег се долазило смањењем (тј. отпуштањем) запослених.

Плате у јавним предузећима, оне које су обелодањене, показују сав хаос у секторима расподеле када су државна предузећа у питању и када држава тежи да свеобухватно (не) регулише ову област економије и репродукције. Србија има седамнаест „републичких” јавних предузећа. У њима ради 105.522 радника. 17 јавних предузећа завршило је 2007. годину са 573,9 милијарди дуга. Независно од огромне задужености, пада ликвидности и економичности, и драстичног пада продуктивности, плате дивљају. Ван су контроле државе и утврђене економске политике њиховог повећавања. И поред тога што држава одређује њихову судбину утврђујући им монополски положај, тзв. усклађивање цена, отпис дугова, субвенције и др. Изостала је у потпуности реформа јавног привредног сектора.

Независно од негативних општих варијабли, за већину јавних државних предузећа (сем ако није реч о железници) је карактеристично котинуирано исплаћивање и повећање плата. Плате у њима су у просеку 40,9 одсто више него код

других послодаваца (у 2007. години). У истој години директор Агенције за контролу летења је примао 466.000 динара просечно месечно, а председник УО 466.936. Нижу се затим други директори: између 131.000 динара директор Дирекције за железнице до 382.000 директор аеродрома „Никола Тесла”. Додатни је проблем да се ове „безобразно велике” плате и даље примају. Тиме плате овог нивоа непосредно постају проблем са моралним и етичким, али и превасходно политичким димензијама.

На примерима ових јавних предузећа види се сав хаос економије и расподеле и непосредни доказ њиховог феудализовања од стране странака које су на власти. Оне постављају, уз помоћ државе, директоре и други менаџмент, али и чланове УО, па су ова предузећа постала извор личног богаћења.

Транзиција јавних предузећа, њихова приватизација и реструктурирање, као и успостављање нових економских оквира привређивања и глобалних параметара њихове афирмације као економско-пословних (а не монополских и неекономских) субјеката, у складу с праксом привреда најразвијенијих земаља и нашим реалним могућностима, као и други савремени изазови њиховог развоја, могу да постану полуга прогресивног друштвеног и економског развоја.

Ипак, бројни предлози и залагања за приватизацију јавних предузећа не би требало да превиде суштину и кључну циљну функцију. Држава се готово никада неће (и није економски) одрећи својеврсног утицаја на низ јавних предузећа и природних монопола. То је израз савремених економија у свету. Сама продаја једног броја (или делова) ових предузећа неће смањити покушаје уплива државе у њихово пословно и производно понашање, као и њихову судбину. Истовремено је економски оправдано и друштвено нужно да бројна јавна предузећа остану државна својина. Пред овом врстом транзиције стоје сложене реформске обавезе и нужности.

• **С обзиром на буџет који је усвојила владајућа коалиција, каква нас наредна година очекује?**

Влада је пројектовала приходе од 698.756.200.000 динара, а расход од 748.752.903.100 динара. Буџетски дефицит би требало да буде мало мањи од 50 млрд динара и око 40 млрд јавног дуга. Значи, дефицит је већи од 1,5 одсто БДП, што је као услов поставио ММФ. Данас се научно не може тврдити, а статистика не исказује колико је егзактно буџет Србије и у којим својим садржајима дефицитно програмиран и зашто. Одакле, из којих извора и колико ће се дефицит финансирати: а) креирањем и поништавањем новца (јавни зајмови, финансијски деривати, буџетски депозити и др), б) инокредитима, в) приходима од приватизације и др. Наравно да за дефицит буџета нема економских оправдања.

Буџет је увећан за око 7,5 одсто. У ову масу нису урачунати изворни приходи буџетских субјеката, као што су градови, општине, покрајина и др.

Буџетска амбиција је заснована на ревидирању, односно умањењу макроекономских варијабли. У октобру 2008. био је планиран раст БДП за 6,5 одсто у 2009. години, а у овом предлогу буџета раст бруто домаћег производа се смањује на 3,5 одсто. Инфлација је планирана, независно од могућности и економског стања, на врло ниском нивоу од 8 одсто у 2008. Инфлација је већа од планиране и износиће око 10,7 одсто.

Буџетом за 2009. годину крајње су заострени проблеми макроекономских токова инфлације, платног биланса са иностранством, незапослености, девизног курса, економског положаја пољопривреде која је носилац српског прогреса, социо-економског положаја радника, положаја индустријске производње која је за последња три месеца нижа за

6 одсто, положаја пензионера и др. Критичка оцена буџета за 2009. годину могућа је и са аспекта његових неостваривих циљева, затим, због прерасподеле средстава, пореске пресије (високих стопа пореза, ПДВ, и других оптерећења грађана) итд. Овакав буџет се удаљава од реалности и чињеницом да је даљом акцизном пресијом (што важи и за друге облике јавних прихода) немогуће обезбедити задовољавајуће пуњење буџета.

Истакнимо посебно да се погоршава положај пољопривреде; пољопривредни буџет је мањи за 24 одсто. Ова јединствена потенција нашег спаса и развоја се даље уништава на разне начине. Јединствена економска политика развоја пољопривреде не постоји, као егзактна реалност, ни на папиру. Стотине хиљада хектара обрадиве земље постају поприште сиве економије, корупције и страначког надгорњавања оних на власти. Нестају пољопривредне задруге и предузећа у бесцење итд. Под ударом анархичног, разарајућег и анти-економског понашања власти налазе се највећи потенцијали Србије из области производње и прераде у пољопривреди.

Пензионери могу очекивати прву наредну корекцију пензија 1. јануара 2010. године. До тада ће пензија износити просечно 21.711 динара, док ће најнижа износити 9.715, а највиша 84.747 динара. Као неисправљива грешка је новембарско увећање по линеарном принципу, који је даље раслојио пензионере и фаворизовао оне са вишом пензијом. Брутало раслојавање пензионера се и даље наставља. Проблем радикалне реформе Фонда ПИО се показује све неодољивијим. Не заборавимо, на пример, да се проблем увећава чињеницом да око 75.000 запослених одлази у пензију, да неуспешне приватизације прете превременом одласку радника у пензију и др.

Запослене очекује веома неизвесна 2009. година. Отпуштања ће бити више, а запошљавања мање него последње деценије. У буџету нису предвиђена средства за проширено дејство Општег колективног уговора, а послодавце очекују знатно веће финансијске пореске обавезе. Тако да ових проширених новчаних издвајања за раднике највероватније неће, нажалост, бити. Целина социјално-економског положаја запослених и њихових породица постаје све тежа. Пад животног стандарда ће бити веома изражен, уз даље повећавање сиромаштва. Имајући у виду све ове реалности, тешко је искључити социјалне нереде и испољавање разноврсних облика незадовољства. Штрајкови ће постати масовна – свакодневна – појава.

Овај буџет није социјални, није развојни и подстицајни и тиме не одговара основним опредељењима друштва, доводи у питање даљу судбину економских реформи и транзиције. Најнепосреднији и непоправљив утицај буџета је убрзавање инфлаторне спирале. Он не обезбеђује минимум финансијске и економске стабилности. Неповерење грађана се повећава и у монетарну политику, тј. стабилност домаће валуте. Грађани ће даље теже живети, изгубиће сигурност и веру у бољу будућност. Преживљавање ће постати општа карактеристика живота велике већине са заједничким именитељем: све бројнија сиротиња, немаштина и бесперспективност за већину грађана.

Истовремено је готово сигурно да ће доћи до ребаланса буџета, тј. да се његов садржај мора мењати.

Савремени проблеми се усложњавају на пољу економских функција државе и ефикасности капитала које она контролише или државним мерама условљава. У међународном кретању капитала су ствари далеко сложеније, показатељи кажу, у хаосу разних државних свелашћа. Резултатант је глобална светска економска криза.

Р. В. С.

Уговор о продаји НИС-а и Тадић

Пише: мр Дејан Мирковић

Након скоро годину дана од потписивања нафтно-газног споразума између Руске Федерације и Србије (25. јануара 2008), у Москви је 24. децембра 2008. године потписан и финални уговор о продаји Нафтне индустрије Србије (НИС) „Гаспрому“. Потписивање овог уговора је било предвиђено протоколом који је потписан уз нафтно-гасни споразум (протоколом је била предвиђена цена од 400 милиона евра за 51 одсто акција НИС-а и још најмање 500 милиона евра инвестиција у НИС). Протоколом је био одређен и крајњи рок за потписивање уговора о продаји НИС-а. То је био 31. децембар 2008. године. Дакле, уговор о продаји НИС-а је потписан скоро у последњи час.

Овакво кашњење у потписивању уговора је директна последица кампање која се води против руских инвестиција у НИС и проласка гасовода „Јужни ток“ кроз Србију. Ту кампању предводи потпредседник Владе Србије и председник партије Г17 Млађан Динкић. У кампањи против руских инвестиција у НИС и „Јужног тока“ учествује и проамеричка Либерално-демократска партија, сепаратистичка Лига социјалдемократа Војводине, скоро сви штампани и електронски медији у Србији који су под контролом власти, али и поједини западни амбасадори.

Предводник ове хистеричне антируске кампање (али и антисрпске, слободно се може рећи, јер је уговор веома повољан за Србију) Млађан Динкић је до 2000. године и насилног обарања са власти покојног председника Савезне Републике Југославије Слободана Милошевића био мало познати асистент на Економском факултету у Београду. Након преврата од 5. октобра 2000. године, он је преузео контролу над Народном банком Србије. Динкић је од тада, па до данашњих дана, на највишим функцијама у Србији. Био је гувернер Народне банке Србије, министар финансија, потпредседник Владе Србије задужен за економију. У протеклих 8 година Динкић је спроводио све налоге Међународног монетарног фонда и САД. Као последица тога, уништен је српски банкарски сектор јер су 4 највеће српске банке отеране у банкрот, спољни дуг Србије је порастао са 10 милијарди долара на 30 милијарди долара, западне банке су преузеле око 80 одсто банкарског сектора у Србији, а спољнотрговински дефицит је за протеклих 8 година премашао цифру од 40 милијарди долара.¹⁾

У међувремену, Динкић је формирао и партију Г 17 која је учествовала у продаји највеће српске челичане „Сартид“ америчком „Ју-Ес-Стилу“ за само 22 милиона долара (сматра се да само фудбалски стадион клуба који финансира ова челичана вреди више). Под утицајем Вашингтона, Динкићева партија се залагала и за одвајање Србије и Црне Горе, јер је наводно то било корисно за Србију (о каквој се бесмислици ради, говори податак да је разбијањем државе Србије и Црне Горе, Србија после 88 година изгубила око 200 километара морске обале, или једини излаз на море). Услед овакве отворене прозападне и економски штетне политике, Динкићева популарност и популарност његове партије је

веома мала. Према последњим истраживањима, Г17 не би прешла цензус од 5 одсто ако би на парламентарне изборе изашла самостално. Слично је предвиђано и за последње парламентарне изборе у Србији одржане 11. маја 2008. године, али је Борис Тадић тада пристао да Динкићева партија буде део његове изборне листе. На тај начин, Динкић је постао потпредседник Владе Србије, а његова партија је добила скоро 10 одсто мандата у парламенту од 250 места, иако да је наступала самостално, вероватно не би ни прешла цензус од 5 одсто.

Ипак, највећу штету српским националним интересима Динкић спроводи тако што упорно, преко годину дана, руши најбољи посао који је Србија закључила у последњих 50 година, нафтно-гасни споразум са Руском Федерацијом. На пример, Динкић је још 29. децембра 2007. године, у време владе премијера Коштунице, напустио радну групу Владе Србије која је била задужена за преговоре са Руском Федерацијом. Динкић је тада од своје оставке направио медијску фарсу, инсистирајући у изјавама како је споразум наводно штетан за Србију.

Ипак, након формирања нове владе премијера Цветковића, Динкић постаје шеф нове радне групе за преговоре, 10. јула 2008. Али и тада, Млађан Динкић примењује исте методе као и у претходној влади, и 11. децембра 2008. године поново даје оставку на место шефа преговарачког тима. Наравно, и овај чин прати медијска представа у којој главну улогу поново има Динкић. Он иде толико далеко да чак објављује и отворено писмо јавности у коме тврди да се он бори за „интересе Србије“ (звучи невероватно када то каже човек који је уз помоћ западних пара дошао на власт у Србији.²⁾

Такође, само дан пре потписивања уговора у Москви, из Агенције за приватизацију Републике Србије, која је под контролом Динкићеве партије Г17, послато је писмо на адресу више београдских новина. Писмо има наслов „Недостаци уговора о продаји 51 одсто акција НИС“.³⁾

Динкић и лично, у интервјуу за прозападни часопис „Време“, пред потписивање споразума износи лажну процену да је продајом НИС-а Србија могла да добије 800 а не 400 милиона ера. О каквој се злонамерној замени теза ради, говори и податак који је изнео српски економски експерт Ненад Поповић. Он је израчунао да је тренутна вредност 51 одсто НИС-а, услед пада цена нафте, око 118 милиона евра. Сличну процену о паду вредности нафтних компанија у свету је изнео за српске медије и заменик премијера Руске Федерације Игор Сечин након потписивања уговора у Москви:

„Због пада цена нафте, пала је и вредност нафтних комбината и рафинерија. Управо зато треба трезне главе рећи да Србија није ништа изгубила, већ је добила поузданог партнера“.⁴⁾

Зашто Борис Тадић као шеф владајуће коалиције и председник државе допушта овакво штетно и скандалозно понашање Динкића, иако је он формални шеф владајуће коалиције у Србији и председник државе? (У формалном смислу, Тадићева Демократска странка је много јача од Динкићеве партије Г17).

Посебно је то питање интересантно ако се зна да Динкићеву партију у Влади Србије желе да замене Либерално-демократска партија Чедо Јовановића (12 мандата у парламенту) која је већ у коалицији са Тадићем на нивоу града Београда, и новоформирана партија Томислава Николића (21 мандат у парламенту, преузетих нелегално од Српске радикалне странке), који се отворено нуди да буде мањински партнер Тадићу изјавама у српским новинама: „Поручујем Тадићу да ако га Динкић изневери, не мора да распушта парламент“.⁵⁾

Ипак, Тадић трпи уцене Динкића јер је свестан да Динкић, упркос свој непопуларности, има велику подршку Запада.

Са друге стране, Тадић зна да он нема ону власт у Србији коју му гарантује Устав, упркос томе што је успео да нанесе велики ударац највећој опозиционој снази у Србији, Српској радикалној странци, у септембру 2008. године, подржавајући Томислава Николића и омогућивши му да остане у парламенту. У суштини, Тадић је свестан да је Србија полумарионетска држава или квазидржава, као што то пише један од водећих српских политичких аналитичара Слободан Антонић: „Наравно, реално говорећи, Тадићева моћ је нешто мања него Милошевићева. Наиме, у раздобљу 1990-2000. српски председник ипак није био принуђен да своју власт дели са америчким и британским амбасадором“.⁶⁾

Тадић зна и да би проамеричка Либерално-демократска партија, по налогу Запада, отворено радила против споразума са Руском Федерацијом чак и ако би ушла у Владу Србије уместо Динкића, а слично би, на мање отворен начин, урадила и странка Томислава Николића ако би то Запад тражио од ње, што показује и изјава америчког амбасадора у Београду у којој он хвали Николићеву странку: „Верујем да СНС преузима кораке ка позитивном ставу ка Европи“.⁷⁾

Дакле, Тадић у политичком смислу нема избора, он мора да трпи Динкића у власти јер су алтернативе за улазак у владу уместо Динкића, ЛДП и СНС, такође под контролом америчке амбасаде.

Са друге стране, проруска опозиција коју чине Српска радикална странка (57 мандата) и коалиција окупљена око Кошпуннице (30 мандата) управо критикује Тадића што уговор са „Гаспромом“ није потписан још раније и сматра да је то најбољи уговор који је Србија добила у последњих 50 година. Али они нису прихватљиви за Запад и супротстављају се постепеном признању Косова које тражи ЕУ од власти у Београду.

Основни разлог који је натерао Тадића, као прозападног политичара, да потпише уговор о продаји НИС-а је финансијска криза у Србији и огроман дефицит у буџету који је предвиђен за 2009. годину. Због притиска из Брисела, Србија је пристала да једнострано снизи царине у односу према Европској унији или да једнострано примењује економске

одредбе из Споразума о стабилизацији и придруживању. Према признању министарке за финансије, Диане Драгутиновић, овакав поступак ће изазвати минус у српским буџетским приходима од минимум 267 милиона евра. Овоме треба додати и већ постојећи буџетски дефицит од 600 милиона евра и отплате камата на страни дуг од 400 милиона евра и биће јасно у каквој се лошој економској ситуацији налази Србија.

Зато је Тадић био принуђен да крајем 2008. године, први пут, не послуша налоге страних амбасада и Динкића као креатора економске политике у Србији пред надолazeћу светску кризу.

Нажалост, то је изузетак а не правило. У том контексту, није тешко предвидети да ће се притисци усмерени ка обарању нафтно-гасног споразума наставити и након потписивања уговора од 25. 12. 2008. године. Велико је питање да ли ће Тадић као слаба политичка фигура, која је иначе прозападно оријентисана у толикој мери да је прихватила и мисију Еулекс која фактички значи признање независности Косова, имати мудрости и храбрости да се супротстави тим притисцима Запада и да одабере оно што је најбоље за Србију. А најбоље за Србију је да уз помоћ руских инвестиција постане нормална и економски јака држава.

Напомене:

- 1) Према подацима Републичког завода за статистику Србије.
- 2) О томе како је Запад финансирао преврат у Србији 2000. године видети књигу британског новинара Тима Маршала „Игра сенки“).

3) „Курир“, 25. 12. 2008.

4) „Новости“, 25. 12. 2008.

5) „Курир“, 18. 12. 2008.

6) „Политика“, 25. 12. 2008.

7) „Новости“, 26. 10. 2008.

Робовска радна снага европских интеграција

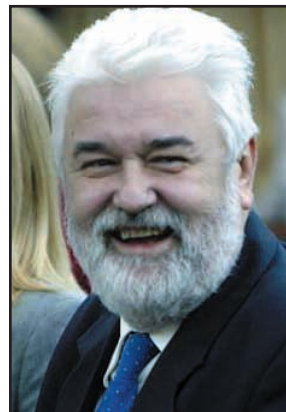
Пише: Владимир Мишковић

Нефикасност друштвене својине, односно неодговорност власника према својини која је била свачија и ниција, и њихова немоћ да се одупру утицајима политичке власти, довели су до тога да се приватизација под фирмом европских интеграција наметне као најбоље решење за опоравак урушене привреде, успостављање одговорности у располагању имовином и коначно развлашћивање политичких центара моћи од фактичког управљања привредом која је формално називана радничком. Међутим, у евроинтеграторској идеолошкој халабуци која је 2001. године покренута око процеса приватизације, управо су радници и обични грађани, а не политички и финансијски моћници из времена социјализма, окривљени за урушавање привреде. Под изговором изградње рационалних својинских односа, идеолошки циљ европских интеграција је постало осиромашење и политичка маргинализација радника, пензионера и осталих грађана, који су били или још увек јесу градивни елемент српске привреде.

Уместо успостављања дисконтинуитета са политичком пљачком привреде, извршена је њена легализација – исти појединци који су у време прокламованог радничког самоуправљања заправо управљали фабрикама, данас су њихови званични приватни власници. Приватизација је у Србији спроведена тако што су кршена права постојећих приватних власника. У данашњој Србији, једино они радници-акционари који су имали среће да добију већински пакет акција неког предузећа, могли су се надати да ће, уз изузетно добру организацију и скупе консултантске услуге, можда успети да продају своју имовину по цени, наравно, вишеструко нижој од тржишне. Сви остали у рукама су имали хартије од вредности које не вреде ништа. Само продаја акција оних малих акционара који су успели да дођу до берзе, у Србији се сматрала приватизацијом. Земљиште које је земљорадницима одузето након Другог светског рата, иако има своје старе приватне власнике, такође је постало предмет приватизације и често завршавало у рукама тајкуна.

Такав процес транзиције под фирмом европских интеграција у Србији је довео до огромног социјалног раслојавања које никада није било толико изражено као данас и никада се у новијој историји нису толико угрожавала основна радничка права. Док на једној страни влада корупција и крађа, тајкуни, некадашњи социјалистички функционери, не сметано увећавају своје богатство на рачун или на штету запослених и државе, а јавна предузећа се претварају у страначке феуде. На другој страни, огроман број људи гурнут је у беду и сиромаштво. Због непостојања стварне поделе власти на законодавну, судску и извршну, не постоји ни владавина права ни пуна независност државних институција од политичких и финансијских центара моћи. То онемогућава развој основних предуслова који ће омогућити једнаку заштиту власничких права малих и великих власника, сигурност уговарања и формирање слободног тржишта. У Срби-

ји још увек није ратификована Европска социјална повеља и многим је одузето право на безбедан рад. Радници су незадовољни ниским зарадама и пензијама, спорим отварањем нових радних места, затварањем постојећих радних места, претњама новим отказима, непостојањем социјалног дијалога и трагичним резултатима приватизације. Велики број грађана Србије, како запослених тако и незапослених, пензионера, бори се за голу егзистенцију и пуко преживљавање.

Они који су запослени иду на посао са страхом да ће га изгубити. Када њихово предузеће заврши у стечају, они не могу да остваре своја права пред државом због тога што многи немају ни отказ уговора о раду. Многи радници су масовно слати на неплаћено одсуство за које сада нигде није могуће наћи законску основу. Таква масовна пракса је била очигледна самовоља директора, која је тумачена као изнуђена мера директора у склопу свих других тадашњих околности у друштву. Таква аргументација била је један од елемената чувања социјалног мира током процеса европских интеграција и више је реч политичара него руководиоца предузећа. Јер то право директор није имао ни по једном закону, а наравно, његово образложење је увек било да једноставно није било посла и новца за плате. Законски је тачно дефинисано да на неплаћено одсуство није могла да иде цела фирма, већ само појединац, и то због тачно одређених разлога. Данас многи радници чак немају ни одговарајућу документацију да докажу како су били на неплаћеном одсуству или да су у том одређеном периоду уопште били у радном односу.

Раднику, на пример, у радној књижици пише да је био у радном односу, а трговински суд му није утврдио потраживање с образложењем да је био на неплаћеном одсуству. Да ли је тако или не, једноставно није могуће утврдити, али је свакако реч о масовној појави. Чак им у решењима о отказу пише да је отказ наступио даном увођења стечаја, а не кад га је директор послао да не ради. Права запослених се не поштују ни приликом њиховог евидентирања и вођења књига запослених. Тако постоји фирма у којој запослени нису могли да добију уговоре или решење о запослењу зато што им такав акт никад није издат. Радници су у таквом случају углавном преузимани из других фирми, што је била судбина на стотине запослених. Неки су без оваквог документа радили чак десет година, а данас, после приватизације предузећа, нигде не могу бити евидентирани као запослени без решења о запослењу, без обзира на то што им трговински суд признаје потраживања за зараде.

Постоје и случајеви да у тренутку увођења стечаја у одређеном предузећу стечајни управник није издавао решења о отказу, него је одлуком једноставно написао да свим рад-

Случај „Ц маркет”

Комисија за заштиту конкуренције закључила је још пре две године како је приватизација „Ц маркета”, трговачке куће с највећим бројем трговина на мало у Србији, коју је купила „Делта М”, обављена мимо законских прописа. Према постојећим законским прописима, компанија која је купила „Ц маркет” била је обавезна да пре куповине добије одобрење Комисије која је задужена за процену да ли проширењем трговачке мреже компаније „Делта М” долази до монополског положаја на тржишту. „Делта М” је пре куповине „Ц маркета” већ поседовала два велика продајна ланца, „Макси” и „Пекабету”, а с „Ц маркетом” повећала је покривеност тржишта прехранбеном робом на више од 30 посто. Трансакција којом је „Ц маркет” прешао у руке компаније „Делта М”, обављена је преко предузећа „Пример Ц” у власништву тадашњег директора „Ц маркета” Слободана Радуловића, који се још увек налази у бекству. За њим је расписана потерница и суди му се у одсуству, због сумње да спада у водеће људе стечајне мафије, од којих су неки, попут председника београдског Трговачког суда Горана Кљајевића, ухапшени. Иза „Примера Ц”, како је утврдила Комисија за заштиту конкуренције, стоји извесна фирма из Луксембурга.

Борба против корупције коју спроводи неспособна и неодговорна власт пада на леђа радника и грађана. То је борба за ефикасне и самосталне институције, које ће гарантовати грађанима сигурност, да се не би догодило да моћни и богати имају све врсте заштите, док се они мањи и сиромашнији и не сматрају власницима. Пример „Ц маркета” показује да ако нема независних институција, онда приватизација није приватизација него пљачка. Радници „Ц маркета” су се борили, али нису успели, иако су поседовали 70 одсто акција. Међутим, институције су бившем директору Слободану Радуловићу стајале на располагању, а ишло се толико далеко да је Трговински суд забрањивао трговину акцијама, а јавни тужилац одржавање скупштине акционара. Затим су друге институције учиниле све да тајкуну Мирославу Мишковићу олакшају пут до „Ц маркета” тако што су одстраниле конкуренцију. Радници „Ц маркета” су после вишегодишњег писања пријава преварени, своје акције су најзад препустили Мирославу Мишковићу, а да никада нису сазнали колико оне вреде на тржишту. На примеру „Ц маркета” се јасно види да радници желе да се боре, али да их институције ометају. Стечајна мафија се, према оптужници, терети да је прљавим пословима оштетила одређена предузећа за око 50 милиона евра, а као организатори наводе се Горан Кљајевић, бивши председник београдског Трговинског суда, адвокат Немања Јоловић, бизнисмен Секула Пијевчевић и одбегли Радуловић. Нигде се не помиње човек који је у свему томе профитирао, власник компаније „Делта М”, Мирослав Мишковић.

ницима који су до момента увођења стечаја били запослени престаје радни однос. Закон о запошљавању једноставно не познаје могућност таквог акта, већ је релевантан једино појединачан акт. У једном предузећу многи радници су се чак писмено одрекли плате да би од директора за узврат добили уплаћене доприносе. Они су у моменту увођења стечаја или испуњавали услове за пензију у тој години или им је мало недостајало за то, и имали су право да годину дана буду на бироу са одређеном накнадом и то им се признавало у радни стаж. Доста њих је тако стицало право на пензију после истека тих 12 месеци, а фирма им за то време није уплаћивала доприносе за пензијско и инвалидско осигурање. Директори су онда тражили од запослених да се одрекну права на зарadu да би им они уплатили доприносе. Радници су масовно пристајали на такав захтев и потписивали су одговарајућу сагласност.

Послодавци данас радницима најчешће ускраћују право на годишњи одмор и регрес, а често им не уручују ни обрачун зараде. То је најчешће последица неинформисаности и запослених и послодаваца, а људи који раде на црно у сталном су страху да не остану без посла и због тога губе здравље, породице и смисао живота, док их многи послодавци третирају као робове. У Србији данас око 200.000 људи ради на црно.

Министар рада и социјалне политике Расим Љајић је још 29. априла ове године обећао проширивање дејства Општег колективног уговора, а то обећање до данас није испуњено. Премијер Србије Мирко Цветковић недавно је изјавио да Влада Србије неће одустати од става о одлагању примене Општег колективног уговора јер је одлучна да „очува економску стабилност у земљи”. На најаве радничких синдиката да ће проширити свакодневне протесте испред зграде Владе Србије како би издејствовали примену Општег колективног уговора, председник Владе Цветковић је радницима узвратио упозорењем да се „плате не обезбеђују на

улици”. Премијер Мирко Цветковић је оценио и да синдикати „нису свесни да је реч о озбиљном проблему” и напоменуо како постоји на стотине писама предузетника, домаћих и страних, који наводе да „не могу да издрже и желе да изађу из колективног уговора”. Општи колективни уговор су закључили репрезентативно удружење послодаваца, Унија послодаваца Србије, и репрезентативни синдикати, Савез самосталних синдиката и Уједињени грански синдикати „Независност”, основани за територију Републике Србије, и он је ступио на снагу у мају 2008. године. Министар рада и социјалне политике донео је Одлуку о примени Општег колективног уговора на све послодавце на територији Републике Србије, која треба да се примењује од 1. јануара 2009. године. Овим проширеним дејством предвиђено је да послодавци и држава свим запосленима у јавном и приватном сектору исплаћују за топли оброк 15 одсто од просечне месечне зараде, а да се за регрес годишње издвоји 75 одсто од републичког просека.

Цветковић прети отказима

„Ја не верујем да ће бити протеста, јер ако буду протеста, биће масовних отпуштања. Људи који се баве производњом неће моћи толико да плате те раднике и мораће да их отпуште. Мислим да неће бити масовних протеста јер већина радника ће да схвати да је боље да задрже посао него да иду на улицу. На улици нема производње, тамо само могу да вичу”, поручио је радницима премијер Цветковић. И поред претњи о отпуштању, са првим снегом, радници најављују врео јануар и масовне протесте. Од својих захтева не одустају, јер их не плаше претње отказима на које су због лоших приватизација већ навикли. Синдикалци сматрају да одустајање од уговора говори о неодговорности државе. Из премијеровог кабинета обећавају да ће све да учине како би ублажили ефекте кризе али, како кажу, новца за исплату тоглог obroка и регреса, једноставно, нема. Министар за рад и социјал-

Случај „Југоремедија”

Радници-акционари зрењанинске фабрике лекова „Југоремедија” су, после вишегодишње борбе, за сада једини у Србији успели да успоставе своју управу над фабриком, која им, колико-толико, гарантује остварење својих права. Међутим, уколико искуство „Југоремедије” остане изузетак, ако не прерасте у начело једнаке заштите свих приватних власника у Србији, ни „Југоремедија”, нити било која друга фирма или предузетник који није повезан са политичким и финансијским моћницима, неће дуго опстати. У систему који је кроз приватизацију направљен тако да штити интересе само једне групе људи не постоји елементарна сигурност уговарања, неопходна за стабилно пословање – искуство „Југоремедије” нас учи да и онда када овладате својим приватним власништвом, у корумпираном систему сте и даље угрожени, јер нисте сигурни да вас неки моћни пословни партнер неће преварити, зато што ће у случају спора суд бити на његовој страни. Искуство „Југоремедије” нас такође учи да ниједан мали власник не може успети сам, борећи се само за своје приватне интересе.

После три године правне борбе унутар институција државе радници, мали акционари „Југоремедије” су доказали ништавност уговора којим компанија „Јаке” из Радовиша, Република Македонија, купује 42 одсто вредности „Југоремедије”. Уговор је поништен због неиспуњавања уговорних клаузула, ништавности докапитализације и мањкавости формалне природе, односно суштински због покушаја да се докапитализација прикаже као инвестиционо улагање (обавеза из првобитног уговора). Без преседана у досадашњој приватизационој пракси, радници, мали акционари „Југоремедије” изборили су се за важност сваког власништва, темељног начела које треба да гарантује држава, за право на рад и право на самоорганизовање. Поред снажне реafirмације синдиката као интересне радничке организације, основали су и нову организацију – Удружење радника акционара (УРА). Власнички, фабрика је сада у већинском делу у рукама малих акционара, који су делом и радници фирме, уз још преко 4000 других малих акционара. Истрајна борба за заштиту сопствених права ове групе од око 150 људи стекла је и потпуну подршку и солидарност свих осталих малих акционара у Србији. За разлику од других привредних субјеката у земљи, где су се радници махом борили да скупље продају своје акције, радници „Југоремедије” нису имали ту намеру. Они желе да их задрже, увећају вредност, и њима управљају. То је новина у нашим транзиционим приликама.

Радници морају да се боре за права да живе од свог рада и власништва и да буду сигурни пред онима који их угрожавају. Радници „Југоремедије” успели су да покажу да се може успети и кад све изгледа безизлазно. Искуство „Југоремедије” издваја се из опште атмосфере у Србији где велики број грађана, како истраживања показују, сматра да се више ништа не може учинити, те су склони апатији и резигнацији. Случај „Југоремедије” показује да Давид може да победи Голијата, мада је питање да ли је битка коначно добијена, јер министар за економију и регионални развој Млађан Динкић наговештава нови тендер за продају „Југоремедије”, мада су радници-акционари показали да могу боље да управљају од проблематичног власника. Пример „Југоремедије” не сме остати епизода. Међутим, за неке моћне људе и то што су постигли је много и опасно, па би хтели да то пониште новом приватизацијом.

ну политику Расим Љајић сматра да је једина алтернатива радничким захтевима пад Владе.

Дабогда имао па немао

Радници у Србији данас немају једнака права, а послодавци немају исте обавезе. Не зна се ни колико послодавци, готово они који коче колективно преговарање, узимају новца не уплаћујући порезе и доприносе држави, и колики профит на томе узимају њихови пријатељи из власти. Не зна се ни колико становници Србије живе теже због корупције, коју неки медији процењују на око 500 милиона евра, а невероватно је да многи из режима Бориса Тадића на то гледају као на нешто нормално, док се за оправдане захтеве радника тврди да су превелики и представљају немогуће оптерећење за буџет државе.

Социјални дијалог у Србији још увек није успостављен, корупцији и криминалу се није стало на пут, па радници неће имати другог избора него да сами објаве рат не само криминалцима, него и онима из власти који уживају њихову подршку. Од формирања Владе Мирка Цветковића сва политика се свела на то ко ће из које странке да заузме руководеће место у великим јавним предузећима. Процењује се да ће министрима и њиховим „десним и левим рукама” требати још најмање годину дана само да се распореде ко ће у коју фотелју. Тако ће им, судећи по политичкој нестабилности, проћи цео мандат, а ако се ништа суштински не промени, нови ће то исто да раде. За то време, стручни људи нису у могућности да раде посао који добро знају.

Данас скоро нико у Србији не спомиње радничку класу, чак ни они који су изникли на развалинама праксе Комуни-

стичке партије и њених сателитских организација. Они су приграбили њену имовину, стекли незаслужене привилегије и позиције, али се не залажу за радничка права, посебно у приватном сектору. Улога синдиката је маргинализована, сведена на безначајне бирократизоване групе, изданке оног синдиката који је и раније био најобичнија трансмисија Партије, што је случај и данас. Доласком комуниста на власт манипулисало се идејом о радничким правима. Исти аршин користили су и евроинтегратори пре осам година. То није био само случај у нашој земљи, него и у већини других држава у транзицији. Привидна владавина радничке класе претварала се у владавину једне идеологије, владавина идеологије у владавину идеолошких институција, да би, на крају, постала владавина појединца, некада Јосипа Броза, данас Бориса Тадића. Српски радници су највећи губитници у транзицији. Правно-мађионичарским триковима радницима је узето све. Најтеже је онима који још нису зрели за пензију, а нису ни млади за преквалификацију. Разочарани су јер је и закон прављен по мери тајкуна, а никаква синдикална удружења не гарантују им ни минимум заштите права. Велики индустријски центри у Србији, попут Крагујевца или Ниша, представљају суморну слику „транзиције”, „приватизације” и „демократских промена”. Градови са својим напуштеним халама некадашњих друштвених предузећа, која данас служе као складишта за фирме новопечених тајкуна у спрези са режимом, постали су типичан пример јеврејске клетве: „Дабогда имао па немао!” За неке градове се због тога говори да имају више наркомана него радника.

Нова министарска пљачка

Четири потпредседника буџетске апокалипсе

Пише: Владимир Мишковић

Социјално неодговорна Влада Мирка Цветковића недавно је предложила Буџет Републике Србије, у којем значајну улогу опет имају трошкови кабинета председника и четири потпредседника Владе. Приметно је да су, у протеклих годину дана, буџетски апетити знатно порасли, што се може приметити по цифрама у предлогу буџета. Трошкови плата 24 запослена у кабинету Мирка Цветковића су порасли са, ионако великих 53, на безобразних 61 милион динара. Цветковић је, ваљда, проценио да се тих осам „милиончића“ неће ни осетити у буџетским милијардама, не мислећи на буџетске обвезнике који ће све то морати да плате. Иако је висина примања његових секретарица, саветника и осталог сервисног особља порасла тек за једну или две рупе на Цветковићевом каишу, приметно је да се премијер труди да његови блиски сарадници имају плате приближне онима које имају потпредседничке свите.

Велике паре

Међу њима највише се, по апетиту, истакла пратња првог потпредседника и вође Социјалистичке партије Ивице Дачића. Годишњи трошкови свега 23 запослена у његовом кабинету, са свим трошковима, су скочили са великих 17 милиона динара на фантастичких 71 милион динара! Иако на

први поглед изгледа да се Ивица Дачић шалио или да се ради о грешци, односно пермутацији бројева, из прегледа трошкова кабинета постаје јасно да се Дачићев апетит увећао чак четири пута! Он је јасан показатељ силине коалиционог потенцијала Социјалистичке партије, преточеног у буџетске бенефиције. Међу њима се истиче чак 13 милиона динара предвиђених за трошкове путовања, па је очигледно да је Ивица Дачић озбиљно схватио европске интеграције и путовања на рачун грађана Србије.

Ђелићева масна европска дијета

Када говоримо о владајућој идеологији европских интеграција, треба напоменути да је потпредседник који је задужен за њихову промоцију, Божидар Ђелић, бачен на дијету кресањем трошкова. Од раскошних 91 милион динара, колико је његових 22 евроинтегратора у кабинету трошкарило целу 2008. годину, Ђелић је сведен на скромнијих 67 милиона, који ће приморати раскалашне Ђелићеве сараднике на штедњу током 2009. године. Ђелић ће убудуће морати да буде пажљивији у одговарању партијском шефу Борису Тадићу на оптужбе за корупцију (у којој Тадић није имао проценат), како му се не би догодило да идуће године нема ни за керозин током чартер летова у Европску унију. Нико не би желео да се авион у којем се потпредседник Ђелић вози у Европу сруши због недостатка горива.

Ако су неки, због кресања трошкова Боже Ђелића, помислили да се владајућа олигархија из Демократске странке „охладила“ од европских интеграција, грдно су се преварили. За разлику од већине становника Србије, који или грцају под теретом беде и сиротиње, или пак падају као жртве кредитних обавеза, чак 53 запослена у тој канцеларији и следеће године ће уживати у благодетима буџетске раскоши. Њихови приходи из џепова грађана Србије за 2009. годину увећали су се са огромних 80 милиона на џиновских 120 милиона динара! Директор канцеларије Милица Делевић и њен заменик Срђан Мајсторовић, благодарећи идеолошкој подобности, за услуге по уговору својим блиским сарадницима наменили су чак 43 милиона динара за 2009. годину. Становници наше земље такође треба да знају да се њихових 120 милиона, у склопу рада Канцеларије за европске интеграције, троши на: усклађивање прописа са прописима Европске уније, институционалну доградњу и обуку, координацију процеса придруживања ЕУ и анализу економских аспеката придруживања, комуникационе послове и односе са европским институцијама, превођење и опште и правне послове. Резултати рада тих служби могу се видети током најновијих отпуштања радника у Србији, јер су, под фирмом увођења законодавства Европске уније у Србији, многи радници из категорије буџетских обвезника претворени у социјалне случајеве, за које се сваке године у буџету издваја све мање новца.

Социјални случај потпредседника Владе Јована Кркобабића

За разлику од њих, међу буџетским корисницима постоји и један повлашћен „социјални случај“, за којег ће се у 2009. години обезбедити милионска помоћ. Кабинету потпредседника Владе Србије за социјалну политику и друштвене делатности и лидера Партије уједињених пензионера Србије Јована Кркобабића, који броји свега 15 запослених, предлогом Закона о буџету Србије за 2009. годину обезбеђена је

социјална помоћ вредна 50 милиона динара! С обзиром да је Кркобабићев буџет нарастао са „пензионерских“ 10 „милиончића“, на „има се, може се“ 50 милиона динара, извесно је да ће најстарији министар имати довољно новца да од буџетске помоћи себи обезбеди најскупља одела по сопственом укусу. С обзиром да је сина Милана, иначе инвалидског пензионера, ухлебио на функцији заменика градоначелника Београда Драгана Ђиласа, чини се да Кркобабићи намеравају још дуго дрмати Србијом.

Кабинет водећег борца за „спасавање“ Нафтне индустрије Србије од продаје руском „Гаспрому“, потпредседника Владе за привредни развој, министра економије и регионалног развоја и лидера Г17 плус, Млађана Динкића, је удвостручио свој буџетски салдо са (за Динкића) скромних 29 милиона динара, на „транспаретних“ 59 милиона. Свега 17 Динкићевих помоћника ће за заједничку борбу против „злих“ Руса, који неке Динкићеве пословне партнере желе да истисну из трке за контролу стратешких привредних потенцијала Србије, имати на располагању, сем редовних примања и могућност да зараде путем услуга по уговору, у вредности од 25 милиона динара. С обзиром да је Динкић, приликом недавног реизбора на место шефа своје партије, на изборној скупштини Г17 плус изјавио да у његовој странци неће бити места за оне којима су „паре попиле мозак“, са чистом би, судећи по износима, могао почети од свог кабинета.

Кабинети председника Владе Мирка Цветковића и његова четири потпредседника ће се, укупно у буџету Србије, огревати за преко 300 милиона динара! Од тога ће, према буџетском прорачуну, скоро 30 милиона отићи на трошкове путовања министара и њиховог особља на рачун грађана Србије. Није тешко закључити да ће им, после свих ових цифара, огромна већина бирача на изборима пожелети срећан пут.

Како ће се једнострана примена Прелазног трговинског споразума одразити на Србију

Мишковићев буџелар све дебљи, а грађани све сиромашнији

Пише: мр Дејан Мирковић

Предлог закона о допунама Закона о царинској тарифи је вероватно најзначајнији закон у Србији у овом тренутку, нажалост, пре свега због негативних ефеката до којих ће довести. Основна сврха овог предлога закона је једнострана примена Прелазног споразума с Европском унијом, или укидање царинских прихода и прихода од ПДВ-а у тренутку када више нико не спори да је наша привреда и држава у озбиљним проблемима.

Следећа поређења показују колико је штетан Предлог закона о царинама, који омогућава једнострану примену прелазног споразума.

Према изјави министра финансија, Диане Драгутиновић, од 6. децембра, дакле, на дан када је представљан буџет због једностране примене споразума с Европском унијом, Србија губи око 23 милијарде динара, или по курсу Народне банке Србије из тог периода, то је око 267 милиона евра.

То је већа сума од оне која је била предвиђена за улагање са „Фијатом“. То је сума која је већа од оних, минималних и тако нападаних од стране ММФ-а, 12, 7 милијарди динара, предвиђених у ребалансу буџета за повећање пензија. Такође, цифра од 267 милиона евра је 4 пута већа од суме која је предвиђена за Министарство иностраних послова. Она је 4 пута већа од суме која је предвиђена за министарство које се бави заштитом животне средине 3 и по пута је већа од оне која је предвиђена за Министарство правде. За 1/3 је већа од средстава Министарства за инфраструктуру или скоро 6 пута већа од суме предвиђене за Косово и Метохију.

Уместо да се та средства од 267 милиона евра усмере ка Министарству спољних послова, које би тако са четвороструко већим средствима заступало наше интересе у свету у тренутку када се води дипломатска борба за Косово и Метохију, или да утроструче средства за наше правосуђе, да се судијама омогуће бољи услови рада и веће плате, или да се тих 267 милиона евра усмери ка нашим пољопривредницима или за изградњу инфраструктуре, она се фактички, овим законом о промени царина, поклањају Европској унији.

Тачније, фирмама из богатог дела ове наднационалне организације.

Социјални порези на потрошњу

Нема никаквог економског оправдања за овакву одлуку.

У том контексту, сасвим је била разумљива изјава министра финансија Дијане Драгутиновић од пре неколико месеци, од 5. октобра 2008. године. Она је тада изјавила: „Примена Прелазног споразума треба да сачека његово усвајање од стране Европске уније“.

Такође, у истом месецу, и експерти Института за тржишна истраживања су оценили да ће, ако се примени ССП, доћи до већег пораста спољнотрговинског дефицита.

Против једностране примене Прелазног споразума су се пре неколико месеци изјаснили и привредници, на пример господин Вучићевић.

Али, иако се економска ситуација у нашој земљи погоршала од тада, што је и влада признала када је смањила своју прогнозу раста БДП на око 3,5 одсто, мада је и то вероватно оптимистичка прогноза ако се узме у обзир процена највеће бонитетне фирме на свету „Dan i bredstrit“ која је у свом јануарском извештају проценила смањење економског раста у Србији 2009. године на 2,5 одсто и дефицит већи од предвиђених 1,5 одсто БДП-а, одлучено је, упркос погоршању економске ситуације, да се једнострано примењује Прелазни споразум са Европском унијом.

Због тога, неопходно је министру финансија поставити следеће питање: „Да ли је неко вршио притисак на њу да промени своје мишљење поводом једностране примене прелазног споразума?“ односно „Зашто је одустала од свог принципијелног и економски оправданог става из октобра 2008. године?“

Министар Диана Драгутиновић би морала да одговори и зато што као доктор економских наука и предавач на Економском факултету сигурно зна да тренутно велике светске привреде, за које и немачки министар финансија, Пјер Штајнбрик, признаје да ће бити нови светски финансијски центри моћи као што су Бразил, Кина, Индија и Руска Федерација, подижу царинске стопе.

На пример, као што је у децембру 2008. године објављено у нашим медијима, Русија је подигла царине на увоз аутомобила са 25 одсто на 30 одсто. Русија је такође повећала и царине на увоз пољопривредних производа. Индија је повећала чак за 20 одсто царине за неке прехранбене производе. Индонезија је повећала царине за око 500 врста производа. Царине су подигли или то намеравају да ураде и Аустралија, Бразил и Аргентина.

С друге стране, и западне привреде, у којима је криза и почела и које су произвеле ту кризу, раде управо супротно од онога што се предвиђа законима које влада предлаже за Србију.

На пример, на сајту Би-Би-Сија су 5. јануара 2009. године објављени детаљи економског програма новоизабраног америчког председника. Пакует економских мера о коме се

преговара у америчком Конгресу предвиђа пореске олакшице у износу од око 300 милијарди долара.

Док западне земље смањују пореска оптерећења, Влада Србије повећава порезе и додатно оптерећује сиромашнији део становништва, све зарад финансирања несхватљиве одлуке о једностраној примени Прелазног споразума

Најбољи пример за тај апсурд је Предлог закона о акцизама. Познато је да су акцизе, према дефиницији нашег водећег стручњака у области јавних финансија, проф. др Божидара Раичевића са београдског економског факултета, аутора књиге „Јавне финансије”, управо, „посебни, специјални порези на потрошњу”, односно „и због акциза су јефтинији производи сразмерно више порески оптерећени од производа исте врсте с вишим ценама”.

Зато страда најсиромашнији слој становништва јер „како јефтиније производе користе шире категорије потрошача са слабијом пореском снагом, то они носе и сразмерно већи терет опорезивања”, тврди проф. др Раичевић.

Такође, јасно је да ће наши грађани управо због једностране примене Прелазног споразума, по највама из власти, плаћати и већи ПДВ.

Гувернер Народне банке Србије је 23. децембра 2008. године изјавио: „Ако приходи у буџету, у првом кварталу 2009. године, не достигну планирани ниво, биће неопходна ревизија буџета и: 1) замрзавање зарада, 2) смањење пензија и 3) повећање ПДВ-а”.

Ребаланс буџета није искључио ни државни секретар у Министарству финансија у својој изјави од 19. децембра 2008.

Дакле, очекивани проблеми са приходима буџета у првом кварталу ове године се неће решити на један једини логичан и економски оправдан начин, а то је одустајање од једностране примене Прелазног споразума и повлачење Предлога закона о царинама. Напротив, сума од 267 милиона евра ће се у суштини пребацити на грађане Србије, тачније на њихов најсиромашнији слој, и то преко повећања акциза и ПДВ-а. До таквог закључка се долази и када се анализира економска дефиниција ПДВ-а. Према дефиницији из већ поменуто књиге „Јавне финансије”, проф. Раичевића: „ПДВ није погодан за остваривање социјално политичких циљева опорезивања, нити се њиме може реализовати принцип праведности у опорезивању. Терет овог пореза подједнако сноси сви и без обзира на своју економску снагу. Регресиван ефекат јединствене стопе огледа се у већем оптерећењу економски слабијих слојева становништва, чија примања једва успевају да омогуће задовољење основних животних потреба”.

Више него јасно, претходно изнети аргументи, економски и социјални, показују да треба повући из процедуре Предлог закона о царинама који омогућава једнострану примену Прелазног споразума.

Нажалост, за то нема воље.

Као да неко, по сваку цену, из политичких или неких других разлога, жели да натура овај штетни споразум, иако ће вероватно управо његова примена довести и до ребаланса буџета.

Због тога се може закључити да се прави разлог за овакву нерационалну одлуку свакако налази у примени бриселске идеологије, или владајуће догме која, у суштини, и нема везе са економијом, већ са утопијом и нерадом и пропагандом.

Дакле, са појавама које је одавно описао велики руски правник Иван Иљин. Али то је већ шири феномен који треба да изучава социологија, а не право или економија.

Шта режим није смео да пита Мишковића?

Једнострана примена Прелазног споразума и пратећег закона о царинама одговара и одређеним монополистима у нашој земљи. То није никаква тајна.

На пример, 11. јануара 2009, генерални директор „Делта макс групе” је изјавио да ће трговина у Србији имати користи од једностране примене трговинског споразума са Европском унијом. Овоме треба додати и оцену Дијане Марковић-Бајаловић, председника Комисије за заштиту конкуренције, да постоје монополи или недовољна конкуренција у области малопродаје прехранбених производа: „Према оствареном промету, броју продајних објеката и квадратури на београдском тржишту 'Делта' је монополиста са 70 одсто”.

Управо ће компанија „Делта”, као монополиста у сектору трговине, имати користи од једностране примене прелазног споразума

Истовремено, та примена споразума ће, у суштини, 267 милиона евра пребацити на леђа најсиромашнијих грађана Србије, преко наплате акциза и повећања ПДВ-а. Заузврат, грађани неће добити велико смањење цена, како се најављује из пропагандних разлога како би се замаглила сама суштина овог споразума.

Да великог смањења цена неће бити, признаје чак и мистар трговине.

Једино што ће тај споразум и пратећи предлог закона о царинама омогућити је повећање прихода монополиста у овој земљи. Прихода који су толико велики да се већ сада могу упоређивати с приходима целокупног буџета Србије. Према сајту компаније „Делта”, у 2007. години „Делта” је остварила приход од продаје од 1 милијарду и 720 милиона евра, у 2008. години планирани приход компаније је био још већи, износио је скоро невероватних 2 милијарде и 880 милиона евра. Такође, на сајту ове компаније се може видети и да се „Делта” бави увозом аутомобила и резервних делова и да ће и у овој области поново она имати користи од смањења царина, које предвиђа Предлог закона.

На сајту се види и да се компанија бави продајом козметике, дистрибуцијом хране, минералних ђубрива и да поседује огроман ланац супермаркета.

Управо се сви ти производи помињу у Прелазном споразуму са Европском унијом.

Са друге стране, на сајту „Делте” нема никаквих података о добротворним и социјалним давањима компаније, помоћи најсиромашнијим грађанима и сличном.

Нема података о изградњи задужбина, инфраструктурних објеката и мостова који би били поклон овом друштву и овој земљи.

Зато, због свих ових података је срамно што се нико на састанку привредника, власти и синдиката, одржаном 9. јануара 2009. године у Београду, није усудио да јавно позове власника „Делте” на социјалну одговорност у тренутку када земља улази у озбиљну економску кризу. Нико се није усудио да га упита шта ће урадити да помогне својој земљи и народу у тренутку када има годишњи приход од скоро 3 милијарде евра, што је упоредиво са скоро 40 одсто буџетских прихода целе Србије.

Нико се није усудио да јавно постави ово логично питање власнику компаније „Делта”. Ни присутни на скупу председник државе, ни премијер, ни потпредседник владе, нити било ко од министара.

Када се све ово има виду, није чудно што се нико до данас није усудио, од стране власти, да предложи пореске законе који би били праведнији од ових који су пред нама.

Праведне пореске законе у правом смислу те речи. Законе који би терет овог штетног прелазног споразума у износу од 267 милиона евра пребацили управо на монополисту који једини има користи од укидања царина.

А не на најсиромашније грађане.

ССП, уместо благостања, донео само
уцену да признамо независно Косово и Метохију

Скупља дара него мера

- **Бернар Кушнер: Београд зна услове за стицање ССП-а на снагу који важе за све државе. То значи да Београд и Приштина треба да пронађу договор, ишио је, уосталом, од интереса за две земље, као и за цео регион**
- **Аналистичари процењују да је једносмерна примена Прелазног трговинског споразума и поштивање ССП-а, уместо икаквих оптимистичких користи, Србију само ставило у такав положај да Брисел има већи улог којим је уцењује**

Влада Србије основала је 22. децембра Савет за европске интеграције и представила тренутно стање односа између Србије и Европске уније. Извештај није био представљен јавности, али је зато, баш на дан оснивања Савета, више европских званичника поручило да одмрзавање привременог споразума, деблокада ССП-а и даље интеграције зависе од односа Београда и Приштине.

Тако је српска власт, од оног тријумфалног потписивања ССП-а уз шампањац, бирачима донела само празна обећања о новим радним местима, а наоштрено перо Божицара Ђелића дало Бриселу већи улог којим нас ЕУ сада отворено уцењује да признамо независност НАТО државе Косово.

Комесар ЕУ за проширење, Оли Рен, лицемерно је оценио да би било право време да ЕУ почне са применом привременог споразума, јер „Србија озбиљно сарађује са Хагом”. Али је истовремено истакао да ЕУ следеће године очекује решење за подељено острво Кипар и рад на реформама у Турској, ако та земља жели да уђе у Унију. Порука је више него јасна – нећете ући у ЕУ док не решите питање границе, односно док не признате независност Косова.

Рен је такође спустио рампу за евентуални захтев Србије за чланство који Влада планира за 2009, оцењујући да балканске земље не треба да журе са тим, јер претходно морају да покажу да су доста урадиле на реформама.

На то се одмах надовезао шеф француске дипломатије Бернар Кушнер, изјављујући да „Београд зна услове за ступање ССП-а на снагу, који важе за све земље”.

– То значи да Београд и Приштина треба да пронађу договор, што је, уосталом, од интереса за две земље, као и за цео регион. Што се нас тиче, сигурно нећемо штетити напоре да се у том смислу дође до резултата. У интересу је Србије да иде напред, са свим својим суседима – био је и више него јасан Кушнер и поновио да је на потезу Београд.

А од нове председавајуће ЕУ, Чешке, стигла су и нова обећања! Саветник чешке владе, бивши аустријски вицеканцелар Ерхард Бусек, изјавио је да је уверен да ће привременом споразуму Србије са ЕУ бити примењен у првој половини 2009. и да Чешка инсистира на имплементацији ССП-а. Међутим, и он је истакао да нема ширења Уније све док се не реше питања попут Лисабонског споразума.

Не смемо заборавити ни да је луксембуршки министар спољних послова, Жан Аселборн, изјавио 18. децембра да је могуће пронаћи решење с Холандијом „у наредних неколико недеља”. „Холандија има чврст став око Хага, али сада

морамо да идемо заједно у добром правцу”, оценио је Аселборн, али ни недељу дана касније нема назнака да ће споразум бити деблокиран.

Нема белог шенгена

Дакле, сем празних речи и беспоговорног испуњавања свих уцена Запада, проевропска влада није успела да грађанима Србије обезбеди ништа друго, па чак ни бели шенген! А нису ли баш на томе градили своју предизборну причу?

Премијер Цветковић је неуспех у ЕУ интеграцијама, односно недобијање белог шенгена, оправдао тиме што недостају још два закона, ратификација пет конвенција и формирање три институције – Агенције за борбу против корупције, Дирекције за управљање одузетом имовином и повереника за информације од јавног значаја и заштиту података.

А да би оправдао изостанак инвестиција, позвао се на светску економску кризу „за коју смо још пре два месеца знали да неће заобићи Србију”.

Нема нових радних места

Када је ова влада оформљена, и то на крилима проевропских евродонација, председник Тадић ју је крстио именом социјално одговорне владе која ће сваке године отворати 200.000 нових радних места.

Међутим, уместо тога, председник је пре нешто мање од месец дана обећао да ће 2009. бити година борбе за очување радних места. Одбраниће их вероватно исто онако како је

Биће како каже Соња Лихт

Савет за ЕУ интеграције је састављен од представника извршне и законодавне власти, мањина, као и појединаца из националних институција, невладиних организација и синдиката. председавајући ће бити премијер Мирко Цветковић, а његов заменик потпредседник владе задужен за ЕУ интеграције Божидар Ђелић.

О карактеру Савета у доброј мери говори карактер НВО које су ушле у састав, а које ће представљати осведочени албански лобиста Соња Лихт. Међу одабранима су свакако и Европски покрет у Србији, Балкански фонд за демократију на чијем је челу Иван Вејвода, Горан Свилановић...

У Савету су казали да то шаренило доказује широк консензус. Улога Савета је давање општих смерница у интеграцијама свим институцијама државе.

испунио обећање о 200.000 нових радних места – према подацима које је у јавност износила опозиција, просечан број отпуштања радника је био 5.000 у месец дана!

Подсетимо даље, први „доказ“ да Запад једва чека да дигне српску привреду био је посао са италијанским „Фијатом“. Сада када је само у Италији 58.000 радника те фирме послато на принудни одмор, Влајко Сенић из Г17 критикује ругање том послу који никада није био ништа друго него папир о добрим намерама без иједне обавезе. Сенић је грађанима ових дана дао ново обећање – „Склапање тог уговора трансформисаће нашег највећег губиташа у извозни адут српске привреде“.

Како нам је власт „наместила добар посао“, сликовито показује и пример амбасадора САД Камерона Мантера који је организовао такмичење „Инвестирајте у Србији“. С тим да се нису надметали инвеститори, већ 20 општина и градова из Србије како би привукли потенцијалне инвеститоре. Да ли је могуће да је српској власти био потребан амерички амбасадор да смисли овакав „мастер план“? На концу, одговор и није толико битан, с обзиром на то да је статистика неумољива: у Србији је у трећем кварталу ове године забележен 10 пута мањи ниво инвестиција у односу на прва два квартала.

Нема четири милијарде евра страних инвестиција

Члан Управног одбора Националне алијансе за локални економски развој, Ивана Веселиновић, оценила је да је без промене целокупног економског амбијента немогуће остварење плана владе за привлачење четири милијарде евра инвестиција у следећој години.

Економски експерти указују и на чист губитак који ћемо претрпети на царинама, потом на одредбе према којима отварамо врата страниј роби, али с обзиром на текућу кризу, лако се може десити да не добијемо предвиђене донације које су требале да надокнаде последице конкуренције.

Укупно узев, Србија је на губитку и због једне једине ствари коју је, условно речено, добила – једностране примене Прелазног споразума.

Наиме, и тада је комесар Оли Рен нагласио да је Холандија непоколебљива, Косово независно, Србија мора имати добре односе са свима у региону, и када је све то сабрао, предложио је Београду да почне једнострану примену споразума. То није значило ништа друго сем да Србија сама почне себи да намеће ограничења из тог документа. Кад је власт говорила да нема гаранција да ће се примена тих нових европских правила икада игде у ЕУ признати када будемо аплицирали за чланство, Брисел се није потрудио да д

икакав одговор. Сада исти гласноговорник Рен истиче како је време за деблокаду споразума, а оно што тиме поручује јесте да Србија без признавања Косова неће добити ни прелазни, а камоли Споразум о стабилизацији и придруживању.

Истовремено, САД инсистирају да се за Косово изради студија изводљивости, а албански политичари поздрављају што „сви понављају да је Косово у европским интеграцијама“.

Српска власт једнако понавља да неће у ЕУ без Косова и Метохије, али остаје нема на изјаве експонената сецесиониста на Косову и Метохији, као што је Ветон Сурој који је казao да је „највећи политички и дипломатски изазов како да Косово постане тачка условљавања Србије за улазак у ЕУ“.

Подсетимо, у таквој клими је министар Јеремић из Брисела добио, а грађанима Србије пренео поруку да је чланство у ЕУ на леду. Његов одговор је тада, пре нешто више од месец дана, био да се Косово и чланство у Унији не смеју везивати. Потом је 9. децембра дошао Еулекс, а на грађанима Србије је да у пракси докажу и покажу оно што власт само декларативно говори – Косово и Метохија су вреднији од сваког уласка у ЕУ.

Што смо, уосталом, до сада и сами искусили...

Р. В. С.

Шта је суштина Споразума о стабилизацији и придруживању (4)

Да нас жедне преведу преко воде

Пише: мр Дејан Мирковић

Политичка разлика

Поводом потписивања ССП ЕУ, бирократе су нас убеђивале да је могућа равноправност пољопривредне производње између Холандије, Данске Белгије с једне, и Србије са друге стране. Ипак, подаци то демантују. На пример, у 2003. години Србија је произвела 451 (у хиљадама тона) меса, Белгија 1.732, Данска 2.116, Холандија 2.402. Србија је произвела 1.590 (у милионима литара) млека, Белгија 3.500, Данска 4.675, Холандија 10.842. У 2003. години Србија је произвела 3.643 (у хиљадама) свиња, Белгија 6.368, Данска 12.969 и Холандија 10.766. (НИН, 10. 1. 2008).

Оваква разлика је последица огромних субвенција које се дају пољопривредницима у западној Европи, и које нису допуштене новим чланицама ЕУ из источне Европе, а не некакве „тајне“ као што тврде ЕУ бирократе. У том контексту, Франсоа Марсије, власник фарме у Пикардији, износи: „Субвенције су неопходне да не бисмо били препуштени ђудима тржишта, односно расту и паду цена. Без тога не бих могао да преживим, иако имам велико имање“. Марк Диби-ке је изјавио: „Без субвенција ЕУ, у Француској не би било оваца. Зато их никако не треба укидати“. Француски министар пољопривреде отворено износи да се субвенције користе за очување социјалног мира а не за унапређивање производње или борбе против несташице хране: „Француски Алпи су област у којој се једино може производити млеко. Због планинског терена, та производња није економски исплатива, али је од суштинског значаја за опстанак сеоских заједница. Желимо да одржимо сточарство у Француској ради меса и млека, али и да би се сачувала сеоска домаћинства” <http://www.bbc.co.uk/serbian/news/20.5.2008>

Такође, новинари који су посетили холандске пољопривредне прозвођаче запажају: „Познато је да су захтеви западних потрошача, наравно и холандских, врло високи, а тамошњи фармери, како су нам саопштили, увек иду корак испред. Наравно, у примени тих новина нису препуштени сами себи, већ имају велику помоћ државе. Сваку инвестицију у побољшање производа, стандарде и сертификате који се тичу здравствене исправности хране, као што су смањење загађења, побољшање услова живота, држава 'испрати' с половином вредности инвестиција, у просеку. Други њихов рецепт за успех је што холандски фармери на тржишту не наступају појединачно, већ преко удружења, сличних код нас омраженим задругама, због чега постижу боље цене и имају већи утицај на остале тржишне играче... Једно такво удружење произвођача стакленичког поврћа, 'Гринери', окупља 9.500 фармера и има годишњи промет од две милијарде евра, што у Холандији, што извозом и увозом воћа и поврћа” (Рабреновић Ј. „Политика”, 26. 10. 2007).

„Wall Street Journal” је 2006. године објавио листу највећих корисника субвенција у ЕУ које су наводно предвиђене

за ситне фармере. Да се ради о политичким критеријумима који немају везе са прокламованим начелима ЕУ показују следећи подаци. На листи су и краљица Елизабета Друга са око 600.000 евра, затим принц Алберт Други од Монака који добија око 300.000 евра, „Филип Морис” са 2.000 000 евра, „Нестле” са 1.460 000 евра, као и „сиромашне фирме” као што су „Хајнекен”, „Марс”, или „Тејт и Лајл” (више у тексту проф. др Поповић Дане „Политика”, 4. 4. 2007).

Такође, следећа табела показује како је 2003. године ЕУ дотирала пољопривредни сектор.

Табела – ЕУ субвенције фармерима – директна плаћања 2003. године

Земља	У милијардама евра
Француска	7,38
Шпанија	4,28
Немачка	3,90
Италија	3,13
В. Британија	3,12

Извор: АФП – Казимировић, „Политика”, 17. 12. 2005.

Према Би-Би-Сију, заједничка ЕЗ (некад се издвајало чак и 70 одсто буџета, сада око 40 одсто је уведена) пољопривредна политика је уведена због страха од несташице хране, након искуства после два светска рата. Али, данас, таква опасност више не постоји. Дакле, пољопривредници у земљама западне Европе се дотирају искључиво због очува-

ња социјалног мира или из политичких разлога. Такав став заступа и нобеловац Џозеф Стиглиц: „Европа брани своје пољопривредне политике не само у смислу посебних интереса, већ и да би сачувала руралне традиције” (Стиглиц: „Противречности глобализације” СБМ-х, Београд, 2002, стр. 256).

Зато се поводом потписивања ССП постављају следећа питања: Како ће се наша пољопривреда „такмичити” са холандском када је само аграрни извоз Холандије у 2006. години достигао 54 милијарде евра, дакле био је већи него целокупни БДП Србије? (Рабреновић Ј. „Политика”, 26. 10. 2007). Како ће наша пољопривреда издржати конкуренцију холандске или француске која добија огромне донације од своје државе?

Да ли је реално да такмичење између српске пољопривреде и пољопривреда западне Европе буде равноправно на тржишту ЕУ?

Са друге стране, треба истаћи да српска пољопривреда није напредовала због усвајања „европског” пута након 2000. године. Напротив, број живине је 2002. године у Србији износио 19,6 милиона комада, а 2006. године 16,5 милиона комада (Раковић С. „Привредни преглед”, 14. 5. 2008). Према подацима које је изнео сарадник Центра за научноистраживачки рад у Привредној комори Србије, Војислав Станковић, 2007. године је остварен род кукуруза 3,905 милиона тона, 2006. године 5,98 милиона тона, 2005. године 7,085 милиона тона. Године 2007. је остварен род пшенице од 1,864 милиона тона и просечан принос од 3,3 тоне по хектару, што је ниже од просека у 2006. години и за 16,3 одсто ниже од десетогодишњег просека. (Танјут, „Привредни преглед”, 26. 5. 2008). Такође, следеће табеле показује ефекте „европског пута” на производњу говеђега меса у Србији и на бројно стање крава и јуница.

Табела – Производња говеђега меса

Година	Говеђе месо у тонама
2000.	103.000
2001.	93.000
2002.	96.000
2003.	95.000
2004.	93.000
2005.	90.000
2006.	83.000

Извор: Витановић Р. НИН, 29. 5. 2008.

Табела – Бројно стање крава и јуница

Година	Краве и јунице
2000.	843.000
2005.	720.000
2007.	648.000

Извор: Витановић Р. НИН, 29. 5. 2008.

Чак је и бивши потпредседник српске владе (која је по сваку цену хтела да уђе у ЕУ), Мирољуб Лабус, отворено признао пре неколико година да „наша пољопривреда не може да издржи конкуренцију ЕУ због субвенција и ми једино можемо да се бранимо преко царина. То је напуштено, а заузврат није убрзан наш процес приступања ЕУ” (Ђирјакковић З. 9. 11. 2006).

Дакле, никакве „тајне” ту не помажу, како то тврде ЕУ бирократи, већ се ради о разлици коју су направиле субвенције у западној Европи и укидање царина у Србији.

У том контексту, јасно је да је управо „европски пут” довео до пада производње у пољопривредном сектору. На пример, члан радне групе за пољопривреду у преговорима између ЕУ и Србије, Милош Милановић, је још почетком 2006. године отворено изнео, у тренутку када је просечна царина за пољопривредне производе у Србији износила 21,20 одсто, да ће на крају такозваног транзиционог периода заштита за српске аграрне производе бити нула, или да да ће након уласка у ЕУ, царине бити потпуно укинуте. Истовре-

Одбрана ЕУ

Ако којим чудом и дође до продора српских производа на тржиште ЕУ, државе чланице ЕУ ће се „брани-ти” од српских производа и после потписивања ССП. Наиме, у државама чланицама ЕУ постоје бројни (посебни) стандарди за гаранцију квалитета. Понекад се тражи формално одобрење којим се дозвољава продаја неког производа. Тражи се и да се производи тестирају у националним центрима за тестирање. Траже се различити поступци тестирања да би се добила потврда за исте принципе безбедности. Наравно, као и случају пољопривредног сектора, по потреби се користи непотребни или бесмислени стандарди. На пример, Комисија ЕУ је навела да једна чланица (не наводећи која) тражи да да се светла на бициклу напајају преко динама, а не преко система који се напаја преко акумулатора. Осим тога, та држава захтева да бицикл има две кочице, што је произвођачу донело нове тешкоће. Друга чланица ЕУ захтева да одећа за децу, наводно због спречавања алергијских и дерматолошких проблема, мора да буде тестирана на хемијске реакције када је изложена зноју и пљувачки. (Произвођач је због тога одустао од извоза). У том смислу, чак и Комисија ЕУ признаје да такозвано „слободно” тржиште ЕУ не функционише у пракси: „Сада се многе компаније обесхрабрују од пословних подухвата изван домаћег тржишта јер морају да докажу да њихови производи испуњавају захтеве техничких прописа у другим земљама чланицама... Такви национални прописи ограничавају трговину робом унутар ЕУ као што су грађевински производи, многе прехранбене намирнице, укључујући хлеб и теста, намештај, бицикле, мердевине и понекад племените метале. То доводи до додатних административних трошкова и великих захтева тестирања” („Привредни преглед”, 16. 2. 2007). Дакле, када узмемо у обзир све ове чињенице, јасно је да ће потписивање ССП укинута и једноцифрене царине, које су биле последња „линија одбране” наше производње. Са друге стране ће остати могућност да земље ЕУ злоупотребљавају такозване стандарде (националне и наднационалне), у „борби” против српског извоза. Као резултат те неравноправне утакмице додатно ће се повећати спољнотрговински дефицит, али и сиромаштво у нашој земљи. У том контексту, има и ретких признања ове чињеница. На пример, истинито звуче речи директора холандског Центра за промоцију извоза (СВИ) Тона Ласника. Он је у Привредној комори Србије, 11. 6. 2008. године, изјавио да је извоз у ЕУ као играње у Лиги шампиона, тешко је прићи, а још теже је успети на том тржишту. (Лукић Ј. „Привредни преглед”, 12. 6. 2008). Дакле, ако се послужимо спортским речником (тако омиљеним код наших ЕУ догматика) утакмица са ЕУ је унапред изгубљена. Иста правила не важе за све.

мено, Србија ће морати да према трећим земљама, (према Русији, на пример), уведе заштиту која ће бити већа од просечне царинске тарифе у Србији у 2006. години. („Привредни преглед”, 23. јануар 2008). Није тешко предвидети како би се то одrazilо на Уговор о слободној трговини са Руском федерацијом. Овоме свакако треба додати и да је, према подацима Министарства за пољопривреду Владе Републике Србије, у 2004. години за пољопривреду издвојено 250 милиона евра. Године 2005. 20 милиона евра мање или 230 милиона евра – 8 одсто мање. Субвенције намењене за 130.000 га-здинстава су у 2004. години износиле 156 милиона евра. У 2005. години оне су смањење на 119 милиона евра, дакле, биле су мање за 37 милиона евра или скоро 24 одсто. („Привредни преглед”, 14. 12. 2005).

Што се тиче извоза у ЕУ, ни ту није много боља ситуација. Од почетка 2008. године извезено је само 600 тона јунећег меса, и то у Немачку и Италију, по просечној цени од 4 евра по килограму. Експерти предвиђају да извоз у 2008. години неће премашити онај износ из 2007. године, када је иностранству продато 1.800 тона или само 20 одсто од одобрене квоте. Дакле, извоз стагнира, а производња опада. То су последице „ЕУ пута” (Витановић Р. НИИ, 29. 5. 2008). У том контексту, поучан је и пример индустрије меса „Златибор” из Чајетине. Она је изубила дозволу за извоз меса на тржиште ЕУ 2006. године, након посете инспектора Комисије ЕУ за храну и ветерину (они су недељама обилазили српске кланице и фарме). Први човек тадашње Управе за ветерину Министарства за пољопривреду, Дејан Крњајић, је тим поводом признао да главни проблем није био у здравственој исправности меса, већ у томе што није могло да се утврди од којег грла стоке је нешто произведено: „Нама је дозвола за извоз меса у ЕУ дата пре тачно три године као израз добре воље, без праве инспекцијске контроле. Ово што они сада раде је права, дубинска контрола. Ми нисмо ’пали’ на здравственој исправности меса, она у целини није спорна, већ на папирима”. („Политика”, 9. 2. 2006). Истовремено, да би се додатно гушила српска пољопривреда на „ЕУ путу”, пред њом ће се постављати најбесмисленији стандарди, као што је онај о играчкама за свиње (!?) који немају никаквог научног оправдања. На пример, тим поводом проф. др Велибор Стојић, декан Факултета ветеринарске медицине, износи: „У сиромашној земљи, где су и играчке за децу луксуз, смешно је говорити о играчкама за прасиће. Проблем стреса код свиња може утицати на квалитет меса, али играчке ту не могу да помогну”. (Спасенов М. „Новости”, 9. 12. 2007). Трагикомично али истинито.

Због „ЕУ пута” стање српске пољопривреде све више подсећа на ситуацију у најсиромашнијим земљама света. И њима је формално омогућен извоз на тржиште ЕУ. Али, нобеловац Џозеф Стиглиц пише шта се десило када је „великодушна” ЕУ дозволила увоз пољопривредних производа из најсиромашнијих земаља. У пракси, производи из тих земаља нису имали никакву шансу на ЕУ тржишту. Стиглиц наводи, поводом ЕУ иницијативе „све осим оружја” да то није разрешило све жалбе земаља у развоју – оне још увек неће моћи да се такмиче против високо субвенционисане европске пољопривреде” (Стиглиц: „Противречности глобализације” СБМ-х, Београд, 2002, стр. 255).

Дакле, када се анализира дубљи смисао неправедних и неприродних одредби из ССП о „добронамерном” изједначавању српске и ЕУ пољопривреде, истинито звуче предвиђања министра за пољопривреду у аустријској покрајини Горња Аустрија Јозефа Штокинџера, да сада „поново може да се споји оно што је некада историјски било заједно”. („Привредни преглед”, 3. 9. 2007). Сигурно Штокинџер није носталгичан за бившом Југославијом, већ за једном другом творевином у којој је Беч био главни град, а Срби другора-

зредни грађани. Покрајински министар је такође изјавио и да је Србија тржиште будућности за пољопривреду ове аустријске покрајине. Аустријски узгајивачи говеда су 2006. године продали у Србији неколико хиљада грла и по томе је Србија била на 5. месту за аустријске извознике. Дакле, док богатији део напредује, сиромашнији назадује, слично као у „стара добра времена” о којима сањари Штокинџер.

Наши ЕУ догматици одбацују сваку алтернативу и искуства земаља источне Европе у овој области. Када нашу политику не би водила ЕУ догма, онда би се са пажњом могле саслушати и проанализирати речи Јана Велеба из чешке Аграрне коморе, који је 2007. године овако проценивао шансе чешке пољопривреде на западном тржишту: „**На западним тржиштима немамо много шанси, тамо ретко кога са стране пуштају.** Остаје само исток на коме и владе имају интерес за сарадњу са нама”. (Лазаревић М. „Политика”, 21. 4. 2007). Зато не чуди да док немачки и холандски фармери купују земљу по Чешкој, чешки покушавају да се пробију на тржиште Украјине и Русије. На пример, фирма „Фратец” је годинама покушавала да уђе на руско тржиште. Успела је тек када је у 2006. години у Прагу боравио Владимир Путин. Чешка фирма је 2007. године градила у Башкирији фарму прасади и крава, а добила је посао који предвиђа опремање десет пољопривредних комплекса у руској Самари.

„Борба” против српских царина

У следећим одредбама ССП се можда и најбоље може сагледати сврха овог споразума. Ако бисмо хтели слободније да се изразимо, та сврха је „борба” против, ионако снижених, српских царина. У ставу 1 члана 36 пише: „Од дана ступања на снагу овог споразума, у трговини између Заједнице и Србије неће бити уведене нове царине на увоз или извоз или дажбине које имају исто дејство, нити ће оне које се већ примењују бити повећаване”. У ставу 2 се забрањује увећање количинских ограничења. Члан 39 регулише питања царинске уније и зоне слободне трговине. Потенцијално веома опасна формулација за српску привреду се налази у одредби да ће Србија и ЕУ, у оквиру Савета за стабилизацију, одржавати консултације у вези с „**трговинском политиком према трећим државама**”. Оваква одредба у оквиру члана који регулише област уговора о слободној трговини може угрозити уникални уговор о слободној трговини који имамо са Руском Федерацијом.

За српску привреду су посебно опасне и одредбе о дампингу и субвенцији из члана 40, заштитној клаузули из члана 41. На први поглед, оне пружају Србији механизме за заштиту домаће привреде. Али, тако је само на папиру, реалност је другачија. Нереално је очекивати да политичка елита из Београда, која је у таквом односу према Бриселу да прелази преко слања мисије Еулеск и признања фантомске државе Косово, употреби заштитне мере из чланова 40 и 41

против ЕУ. Реалније је да ће управо ЕУ употребити „одбрамбене трговинске мере” у случају појављивања дампинга или субвенција. Реалније је да ће управо ЕУ, а не Србија, искористи могућност да без консултација са Саветом за стабилизацију (као што то предвиђа члан 41 о заштити домаће привреде), одмах „примени привремене мере потребне за отклањање проблема”. (Иначе, заштитне мере могу трајати и до 4 године). То је реалност, остало су фразе.

Сличне одредбе су предвиђају и у члану 46 који предвиђа да због „изостанка административне сарадње” може доћи до „привремене суспензије повлашћеног положаја производа”. (Разлика је у томе што је рок краћи, износи 6 месеци).

У члану 43 предвиђа се да ће једнострано Србија постепено „прилагодити све државне монополе комерцијалног карактера како би обезбедила да, до истека 3 године од ступања овог споразума на снагу, више не постоји дискриминација између држављана чланица Европске уније и Србије у погледу услова под којима монополи набављају и продају робу”. Дакле, треба омогућити да странци буду посредници између државних српских монопола и српских потрошача. У том контексту Маја Ковачевић, која је у периоду 2001-2003. била шеф Канцеларије за придруживање СРЈ Европској унији, износи да ће ова „борба” против српских царина бити окончана 2014. „Такође, каже се да потписивање Споразума значи бољи живот, већу запосленост, додатни прилив страних инвестиција и привредни развој Србије уопште. Можда буде, али не мора да значи – то пре свега зависи од политике Владе Србије. **Од 2000. године преко 95 одсто производа пореклом из Србије може да се увози на тржиште ЕУ без плаћања царине, а у року од шест година од ступања ССП-а на снагу, ми бисмо морали да укинемо царине на увоз производа из ЕУ.** Уколико би ССП био потписан ове године, тржиште Србије би 2014. било потпуно отворено за готово све производе из 27 земаља ЕУ („Политика”, 24. 4. 2008). Више него јасно шта је права сврха ССП. **Укидање српских царина.** Такође, актуелни директор Канцеларије за европске интеграције, бивше Канцеларије владе Србије за придруживање Европској унији, Тања Мишчевић, је још 2005. године искрено признала, говорећи о трговини наше земље са ЕУ: „Иако још од 2001. године имамо право, ми не користимо доста тих олакшице јер немамо капацитете и наши производи у многим случајевима не одговарају стандардима ЕУ”. (Мацгаль С. „Привредни преглед”, 21. 11. 2005). Дакле, наш извоз нема никаквих шанси у ЕУ. Зато ће ЕУ увоз уништити српску производњу након укидања царина и примене ССП.

Уосталом, и у члану 99 ССП се отворено наводи да је циљ „усклађивање царинског система у Србији са системом у Заједници, чиме ће се отворити пут мерама либерализације”. У том суморном контексту, проф. др Јован Душанић са

Београдске пословне школе истиче до чега је већ довела „борба” против српских царина: „Радикална либерализација која је спроведена одмах на почетку досовске власти допринела је додатном ‘гушењу’ домаће производње пошто је просечна царинска стопа сведена на једноцифрену, а укинута су сва ванцаринска ограничења”. Душанић наглашава и значај политике „прецењеног курса динара која ‘поскупљује’ домаћу робу на иностраном тржишту и дестимулише извоз, а подстиче увоз пошто страна роба постаје ‘јефтинија’. У таквој ситуацији скоро да било какав извоз постаје нерентабилан, а увоз економски веома атрактиван, што доводи до раста спољнотрговинског дефицита (који је само у 2007. износио скоро 10 милијарди долара и био већи од укупног извоза) и гушења домаће производње”. Душанић закључује: „Стабилизација и либерализација, како су спровођене у Србији, довели су до ‘гушења’ домаће производње и обарања вредности наших предузећа, која у условима масовне приватизације прелазе у руке нових власника по изузетно ниским ценама” (www.nsmr.org.yu). Колико је нелогична тврдња наших ЕУ догматика да ће нам укидање царина и повећан увоз донети економско благостање показује и следећи пример. Финансијски консултант Небојша Катић пише о Извештају комисије за раст и развој који је објављен у „Фајненшел тајмсу” 22. марта 2008. године. Комисија је формирана 2006. године, председник је био нобеловац Мајкл Спенс. Поред сталног састава од 21 експерта из 18 земаља, у раду је учествовало још 300 угледних експерата. Рад су помагале западне владе, Светска банка и једна фондација: „Анализа је обухватила период од 1950. до 2005. године. Свака од поменутих 13 држава је успела да у неком континуираном периоду од најмање 25 година, оствари просечну стопу раста од 7 одсто... На основу позитивних примера Комисија указује на опасност пребрзог отварања економије спољној конкуренцији... „Дакле, ту грешку нису починиле успешне привреде. Катић закључује: „Ово ће бити занимљиво оном делу домаће трговинске јавности који огроман дефицит трговинског баланса везује само за слабости извозне привреде, занемарајући при томе бујајући увоз” (Катић, „Политика”, 3. 6. 2008).

„Инвестиције” и „бели медведи”, кретање радника, капитала, настањивање

Чланови 49, 50, 51 регулишу кретање радника. У општем смислу, те одредбе треба поздравити, али реалност у ЕУ је поново другачија. Британија је ограничила запослење радницима из Бугарске и Румуније. Такође, још 2005. године нове чланице ЕУ из источне Европе, Чешка, Пољска, Мађарска, Словачка, Литванија, Летонија и Естонија су захтевале од Европске комисије да Аустрија, Немачка и Холандија укину рестрикције које се намећу фирмама из источне Европе. Наиме, холандске, немачке, и аустријске власти су захтевале од фирми из источне Европе да њихови запослени имају радне дозволе („Привредни преглед”, 25. 11. 2005).

Члан 52 регулише пословно настањивање. Дефиниција из члана 52 нам указује да није важно регистровано седиште привредног друштва, већ да ли је „**његово пословање стварно и трајно повезано са привредом једне од држава чланица**”. Дата је и дефиниција шта је „друштво кћи”, у смислу привредног друштва над којим „прво друштво има ефективну контролу”. У члану 58 се регулише премештање „кључног особља” у оквиру привредних друштва ЕУ која послују на територији Србије.

Дакле, ово омогућавају такозване стране инвестиције. Када им додамо и друге наше прописе у овој области, може се закључити да су тачне речи проф. др Данијела Цветичанина: „Страни инвеститори заштићени су у Србији као ‘бели медведи’” (Мрдић У. „Печат”, 16/2008).

Национална авио-компанија у канцама режимских криминалаца

„ЈАТ” без крила

- *Последња конјингуишиџа иљачке коју ирши „Јаи” јесиџе сиџора, али сиџурна ирџоасиџ овоџ срџскоџ гиџаниџа који искључиво зависи од кадровске иџолиџичке Бориса Тадиџа и иџолиџичке комби-наиџорике Млађана Динкиџа. Према иџоследњем налазу Буџеиџске инсиџекције и извешаиџају Буџеиџске ревизиџе за 2004. и 2005. годину, „Јаи” је захваљујући иџадаиџњим дирекџиџорима из Срџскоџ иџо-креиџа обнове (које Тадиџ и даље држи у „Јаиу”) оиџиџећен за 111,8 милиона динара, док су све јавне набавке са више од 900 коџиџераниџа, вредне ирџеко 10 милијарди динара, сиџроведене на не-закониџи начин*

Пише: Иван Нинић

Последње вести које у медијску орбиту долазе из Јавног предузећа „Јат ервејз” указују нам на то да се велико бреме проблема сјатило у нашу националну авио-компанију, и то искључиво захваљујући актуелном режиму који „Јат” доживљава као страначки плен. Суштина свих проблема јесте у томе што држава нема довољно средстава да спречи даље пропадање „Јата”, а онда када је то могло и требало да буде учињено, тада су партијски и лични интереси превагнули над државним интересима. Наиме, крајем јула 2008. године расписан је тендер за продају већинског пакета акција „Јата”, где је понуђена минимална цена од 51 милион евра, и то за 51 одсто акција. Према наводима из јавног позива који је објављен у дневном листу „Политика”, Агенција за приватизацију је упутила јавни позив потенцијалним купцима за достављање понуде којима је било могуће преузети најмање 51 одсто, а највише 70 одсто удела у „Јату”. Тако је рок за достављање понуда истекао 24. октобра 2008. године, а из Агенције за приватизацију јавности је саопштено да је тендер пропао, јер до истека утврђеног рока није пристигла ниједна понуда.

Пропаст овог тендера за „спас” наше авио-компаније је била потпуно очекивана с обзиром да је посао био у рукама Млађана Динкића, који константно показује отворену нетрпељивост према капиталу који долази из Руске Федерације. Наиме, прва процена вредности капитала „Јата” је износила 150 милиона евра, да би та цена за свега неколико недеља били драстично снижена на 51 милион, а тендер је расписан тек када је све велике авио компаније захватила економска криза. Најважније у целој причи јесте то да је средином 2007. године руски „Аерофлот” био заинтересован за партнерство са „Јатом” и оснивање заједничке авио-компаније са седиштем у Београду, у вези са чим је било потписано и писмо о намерама. Чак су представници „Аерофлота” Влади Србије упутили званичну понуду, која је поред куповине „Јата” подразумевала да би Руси задржали све запослене, вратили дугове и обновили флоту „Јата”. Наравно, понуда „Аерофлота” се није подударала са интересима Запада, па је лобиста Млађан Динкић цео посао стопирао и тендер је у неповољном тренутку био осуђен на пропаст.

Оваква темпирана пропаст покушаја да „Јат” дође до стратешког партнерства са једном јаком руском компанијом као што је „Аерофлот”, јесте резултат политике Млађана Динкића, али је истовремено и велика корист режиму Бориса Тадића и Демократској странци. Корист се искљу-

чиво огледа у томе што ће Демократска странка, преко свог човека, и даље наставити да умањује вредност „Јата” и да пљачка имовину овог јавног предузећа којим управља Саша Влаисављевић (ДС). Зашто је „Јат” партијски плен, колика је вредност тендера који се спроводе мимо закона у овом предузећу и како све то изгледа у бројкама и у новцу, најбоље је илустровати на примерима који следе, а који су утврђени приликом буџетске контроле и ревизије пословања „Јата” 2005. године.

Докази – „виза” за робију или за напредовање?!

Са озбиљнијим пропустима у досадашњем пословању „Јата” јавност у Србији није упозната, јер ниједан досадашњи налаз, како инспекције тако ни ревизије, никада није јавно објављиван. Редакција „Велике Србије” ће јавност упознати са наводима из Записника Буџетске инспекције Министарства финансија број: 401-00-01918/2005-09, од 18. марта 2005. године, који се односи на извршену контролу примене прописа у области материјално-финансијског пословања, наменског и законитог коришћења буџетских средстава ЈП „Јат аирвејс” за период од 1. јула 2004. године до фебруара 2005. године. Такође, јавност ћемо упознати и са наводима из извештаја о извршеној ревизији ЈП „Јат аирвејс” број: 40-00-14/2006-09-2 од 23. октобра 2006. године, којим је обухваћена ревизија пословања овог предузећа у 2005. и 2006. години. Иако се ова два документа знатно разликују по форми, јер је један налаз сачињен од стране буџетских инспектора, а други од стране ревизора, детаљном анализом се може извући закључак да је њихова суштина потпуно

Незаконит тендер за одела вредан 2,5 милиона евра

Буџетска инспекција је у свом налазу констатовала да је „Јат“ у 2004. години на незаконит начин спровео тендер и извршио избор најповољнијих понуђача за набавку службених одела запосленима у делатности летачких и комерцијалних послова. Вредност овог тендера је била 2,5 милиона евра, а као најповољнији понуђач за три набавке је изабрано предузеће „Новитет“ из Новог Сада док је у једној набавци „лобедила“ фирма „Зекстра“ из Београда. Међутим, накнадном провером тендерске документације, инспектори су утврдили да тендерске понуде „лобедничких“ фирми „Новитета“ и „Зекстре“ нису могле бити бодоване у конкуренцији са преосталих 11 понуда, већ су морале бити дисквалификоване због тога што нису садржале сву законом прописану тендерску документацију. Другим речима, ове понуде су биле неисправне у смислу одредби Закона о јавним набавкама, али су и поред тога изабране као „најповољније“.

иста. Суштина је заправо у предмету контроле, а предмет контроле у „Јату“, како од стране инспектора тако и од стране ревизора, био је: 1) обрачун зарада запослених и 2) јавне набавке. Дакле, два најважнија правца у финансијским расходима једног јавног предузећа као што је у овом случају „Јат“, који је, примера ради, у 2005. години „обрнуо“ 12 милијарди динара.

Оно што такође повезује ова два међусобно независна инспекцијска налаза јесте то што је Српски покрет обнове (СПО), сада коалициони партнер и саучесник Демократској странци у вршењу власти, имао континуитет у управљању „Јатом“ у контролисаном периоду. Наиме, према наводима буџетског инспектора, односно ревизора, одговорно лице у „Јату“, у моменту контроле, био је директор Александар Милутиновић (СПО) у периоду од 24. 3. 2004. године, па све до 18. фебруара 2005. године, када га је заменио в. д. директора Небојша Старчевић (СПО). Ова „браћа по партији“ у јавности су познати као кадрови који су својим руковођењем ојадрили „Јат“. Међутим, без обзира на то, Милутиновић је након смене именован на функцију представника „Јата“ у Грчкој, док је Старчевић, након смене у фебруару 2008. године, именован на функцију заменика генералног директора „Јата“, те је тако постао десна рука актуелном директору Саши Влаисављевићу (ДС). Очигледно да су Милутиновићу и Старчевићу налази Буџетске инспекције и ревизије били „одскочна даска“ и „препоруча“ за напредовање, уместо да послуже као „виза“ за вишегодишњу робију.

Незаконите плате „лојеле“ 111,8 милиона

У погледу контроле законитости обрачуна и исплата зарада запослених у „Јату“, буџетски инспектори су утврдили

да је директор Александар Милутиновић у 2004. години „пробио“ Програм пословања за 2004. годину на који је сагласност дала Влада Републике Србије, чиме је у овом јавном предузећу створен мањак у каси од 111.862.284 динара. Тако је Милутиновић наложио, односно одобрио исплату зарада већих од дозвољених, и то у месецу јулу за 11,1 милион више, у септембру за 104,1 милион више и у октобру за 83,2 милиона више, док је радницима у августу исплатио мање зараде за 3 милиона, у новембру мање за 3,7 милиона и у децембру мање за 80,2 милиона динара. Разлика више исплаћених личних доходака радницима од 111,8 милиона динара, према наводима из инспекцијског налаза, добијена је на основу појединачних одлука генералног директора Милутиновића.

Буџетски инспектори су наложили да се поменути износ врати у буџет „Јата“, али је овај налог тада прехитрила Влада Републике Србије, која је у циљу санирања штете донела решење којим је „Јату“ наложено да у првом кварталу 2005. године у масу средстава од 248 милиона динара, колико је квартално било предвиђено за плате, урачуна вишак исплаћених 111,8 динара и да за тај износ исплате зарада буду умањене. Тако је накнадно Буџетска инспекција утврдила да је „Јат“ извршио смањење зарада и надокнадио штету од 99 милиона динара, док је 12,8 милиона мањка остало ненадокнађено. Тадашњи министар финансија, Млађан Динкић, је 30. јуна 2006. године донео решење којим је „Јату“ наложено да у сопствени буџет врати преостали мањак од 12,8 милиона динара, али до дана данашњег се не зна да ли је ова обавеза извршена јер у Министарству финансија тврде да о томе не поседују никакав доказ.

Оно што је посебно интересантно у целој причи око исплате личних доходака у „Јату“ јесте чињеница да је, осим „пробијања“ Програма пословања за 2004. годину, руководство овог предузећа кршило тада важећу Уредбу о висини зарада у јавним предузећима тако што пореске пријаве о плаћеним доприносима за социјално осигурање на зараде и накнаде нису достављане на оверу надлежним министарствима у утврђеним роковима од три дана од дана исплате личног дохотка. Овакво мешетарење са платама и пореским пријавама, према одредбама тада важеће Уредбе Владе Републике Србије, било је кажњиво и третирано као привредни преступ. Међутим, да ли је директор Милутиновић кажњен за свој несавестан рад и да ли је „Јат“ платио казну због Милутиновићевог несавесног рада, или је прећутно допуштено да ови прекршаји након годину дана застаре, није познато.

Мимо закона, набавке „тешке“ 10 милијарди!

Када је реч о најважнијем корупционашком пољу деловања – јавним набавкама, буџетски инспектори су утврдили да је „Јат“ све набавке у 2004. години извршио без претходно донетог Годишњег плана јавних набавки, који према За-

кону о јавним набавкама представља основни предуслов да би јавна набавка уопште смела да се спроведе. Ништа боље стање није било ни 2005. године када је директора Милутиновића наследио Небојша Старчевић, јер према наводима из извештаја ревизора Министарства финансија, утврђено је да „Јат“ ни у 2005. години није имао Годишњи план јавних набавки, а да је у 2006. години план сачињен „дигуро“, без свих елемената прописаних законом. Нажалост, јавне набавке у „Јату“ након 2004. године појединачно нису контролисане, али како је тај „разрађени систем“ функционисао у 2004. години, покушаћемо да разобличимо захваљујући званичном инспекцијском налазу.

У 2004. години надлежни у „Јату“ су евидентирали 36 набавки укупне вредности 113,2 милиона динара, 3,4 милиона долара и 319.741 евра. Поред тога, званично је евидентирано 9 поништених поступака и 8 поступака који нису били окончани у текућој години, а односе се на „ситне услуге“, набавку резервних делова, одржавање и набавку мазута. Међутим, ако збирно посматрамо, „Јат“ је у 2004. години мимо плана извршио набавке од преко 900 добављача у земљи и иностранству, чија је вредност 8.078.752.623 динара, и то без исказаног промета са осталим добављачима у висини од још 2,4 милијарде динара. Другим речима, „Јат“ је током 2004. године, од преко 200 добављача, извршио набавке вредне 2,4 милијарде динара, а да при томе уопште није спроведена тендерска процедуре прописана Законом о јавним набавкама.

Тако је, примера ради, мимо тендера вршена набавка робе и услуга од преко 50 добављача у земљи, а да се појединачна вредност набавке кретала од једног милиона до једне милијарде динара. Потпуно иста ситуација је била и са 124 добављача из иностранства од којих је „Јат“ без тендера вршио набавку резервних делова. Да би се боље схватило о каквом криминалу је овде реч, најбоље је издвојити као пример само неке гигантске набавке резервних делова од страних компанија, и то: 23 милиона динара (Сирија); 27,9 милиона динара (Холандија); 28,6 милиона динара (Италија); 45,8 милиона динара (Француска); 46,6 милиона динара (Турска); 80,4 милиона динара (Француска); 107,5 милиона динара (Енглеска); 130,7 милиона динара (Америка); 168,2 милиона динара (Америка); 245,1 милион динара (Америка); 257 милиона динара (Грчка); 513 милиона динара (Швајцарска); 626 милиона динара (Белгија) итд. Дакле, све ове набавке су појединачно премашиле износ од једног милиона динара, колико је тада законом било лимитирано да би се нека набавка сматрала набавком велике вредности, али за њих једноставно „Јат“ уопште није расписивао тендер.

Милијарда за керозин без тендера!

Оно што је такође занимљиво када је реч о очигледном штимовању тендера, јесте откриће инспектора да је „Јат“ прво расписао два тендера као јавне набавке велике вредности, и то: 1) одржавање и набавка резервних делова за рачу-

наре и 2) услуге одржавања и замене резервних делова возног парка, и да их је затим поништио. Међутим, ове набавке су накнадно извршене незаконитом применом процедуре за набавку мале вредности (3 понуде), иако је вредност прве набавке износила 1,3 милиона динара, док је вредност друге набавке била 1,4 милиона динара. Наравно да и од овог криминала увек постоји већи криминал, што се најбоље може уочити на примеру набавке нафтних деривата (горива и мазива) за потребе „Јата“ у 2004. години. Наиме, Управа за јавне набавке је „Јату“ дала позитивно мишљење које представља неку врсту сагласности да то јавно предузеће може да врши набавку горива од НИС-а као потенцијалног понуђача, тако што неће расписивати тендер, већ ће, сходно одредбама Закона о јавним набавкама, извршити поступак са погађањем, без претходног објављивања јавног позива. Међутим, руководство „Јата“ је ову сагласност на најгрубљи могући начин злоупотребљивало тако што је набавка (утакање) млазног горива, осим на аеродрому у Србији, без тендера вршена и у иностранству.

У поступку буџетске контроле инспектори су утврдили да је „Јат“ у 2004. години имао укупне расходе за гориво у висини од 2,2 милијарде динара. Од тога је, према закључку инспектора, без тендерске процедуре могла бити извршена само набавка горива у вредности од 1 милијарде и 7,5 милиона динара са „Југопетролом“, док је за преостали утрошак од преко 1 милијарде динара морао бити спроведен тендер за избор најповољнијих понуђача у иностранству. Једноставно, „Јат“ није испоштовао ову обавезу, па је набавка 32.526 тона (Београд и Ниш) и 3.563 тоне (Подгорица и Тиват) у Србији била законита, док је с друге стране на незаконит начин извршена набавка 38.232 тоне млазног горива у иностранству.

На крају ове приче најважније је истаћи да су сви ови примери „произведени“ у 2004. години, што само показује како и за колико се „Јат“ може „очерупати“ на годишњем нивоу. Зашто се данас бавимо овом причом из 2004. године!? Одговор на ово питање је једноставан. Прво, пример „Јата“ је „образац“ штеточинског понашања у свим јавним предузећима која режим Бориса Тадића данас доживљава као партијски плен и не треба се чудити зашто је стратешко партнерство са руским „Аерофлотом“ осујетио Млађан Динкић. Друго, јавност у Србији никада до сада није била упозната са дешавањем и мешетарењем у „Јату“, а чињеница је да је синдром познат под називом „Кришто“ након 5. октобра 2000. године присутан у сваком јавном предузећу. Треће, ово су резултати кадровске политике Српског покрета обнове који је данас део Тадићевог режима. Последњи и уједно најважнији разлог што овом приликом подсећамо на криминал из 2004. године јесте тај што је кадар СПО-а и некадашњи директор „Јата“, Небојша Старчевић, од фебруара 2008. године заменик актуелног директора Саше Влаисављевића (ДС), који вероватно у тандему са Влаисављевићем черупа „Јат“.

У „Јату“ гарантују дуговима да ће вратити „лозајмицу“ и поделити 700 отказа!

Према писању дневног листа „Блиц“ од 26.12. 2008. године, авио-компанија „Јат“ ће већ од фебруара 2009. године кренути у отпуштање „између 600 и 700 радника“. Према речима Саше Влаисављевића (ДС), првог човека „Јата“, а како преноси агенција „Бета“ у свом саопштењу од 27. 12. 2008. године, програм решавања вишка запослених коштаће „Јат“, односно државу, 7,5 милиона евра, док је за улагање у основно одржавање флоте неопходно још 4,8 милиона евра. Ова средства, у укупном износу од 12,3 милиона евра, „Јат“ је затражио од Владе Србије као једногодишњу помоћ, а да ће „лозајмица“ бити враћена у буџет Републике Србије. „Јат“, који је и сада презадужен, гарантује својом имовином у Србији и иностранству. Дакле, овакав захтев „Јата“ само још једанпут потврђује у каквом колапсу се, захваљујући режимским корупционашима, налази наша национална авио-компанија!

Рачун без крчмара

- *Седам њојединачних завршних рачуна буџета Републике, од 2001. године до данас, никада се ни су нашли на дневном реду седнице Народне скупштине, ниш били ѡпредмет екстерне ревизије, како њо Устав и закон експлицитно ѡрописују. На овај начин „демокрајски” режим у Србији грађанима и јавношћи шаље јасну ѡоруку да је изнад Устава и закона када је реч о ѡрошењу новца из државне касе*

Пише: Иван Нишић

Успостављање варварске, а пре свега незаконите праксе свих „демократских” влада у Србији од 2001. године до данас, према којој Народна скупштина не усваја годишње завршне рачуне о извршењу буџета Републике Србије, произвело је несагледиве последице по буџетски систем наше државе. Ове последице се, пре свега, испољавају као „једначина са две непознате” и то кроз: (1) систем управљања јавним финансијама и (2) систем контроле, односно ревизије управљања јавним финансијама. Једноставно речено, онемогућавање пуних осам година да се пред Народном скупштином, као највишим законодавним телом и једним од три стуба власти у нашој држави који црпи највећи легитимитет народне воље исказане на изборима, отвори расправа о трошењу новца пореских обвезника и грађана Србије, најбоље сведочи о томе како режим не допушта представницима народа да политички, стручно и аргументовано „ревидирају” цех јалове „демократије”. Исто тако руке су везане и Државној ревизорској институцији која је, као фикус и „скелет без мишића”, установљена законом из новембра 2005. године, а до дана данашњег ниједну ревизорску контролу није извршила, а камоли ревизију завршног рачуна Републике, јер практично не постоји. О чему се овде заправо ради?

Свесно гажење Устава и закона

Надлежност и обавеза Народне скупштине Републике Србије да разматра и усваја завршни рачун буџета Републике произлази из Устава и закона. Тако је чланом 99 Устава, којим се утврђује надлежност Народне скупштине, у тачки 11 прописано да Народна скупштина „усваја буџет и завршни рачун Републике Србије, на предлог Владе”. Чињеница је да ова надлежност произилази из Устава који је на снази од октобра 2006. године, али је она само пренета из претходног Устава који је био на снази од 1990. године до октобра 2006. године. Тако је чланом 73, тачком 3 претходног устава, била утврђена надлежност Народне скупштине и то да „доноси план развоја, просторни план, буџет и завршни рачун”. Нажалост, и поред ове уставне обавезе, „демократски” режим у Србији није допустио да Народна скупштина размотри и да евентуално усвоји последњих седам појединачних завршних рачуна буџета Републике.

Иначе, ове уставне норме које се односе на обавезу разматрања и усвајања завршног рачуна буџета Републике, ближе су разрађене Законом о буџетском систему који детаљно уређује материју буџетског финансирања и извештавања директних и индиректних корисника буџетских средстава у нашој држави. Закон о буџетском систему је од фе-

бруара 2002. године више пута трпео измене и допуне, а његове последње измене и допуне су на снази од 4. октобра 2006. године. Чланом 63 Закона о буџетском систему Републике Србије, који је донет још 2002. године, прописано је да „Влада доставља предлог завршног рачуна буџета Народној скупштини”. Даље, чланом 64 Закона је дефинисан календар за подношење завршних рачуна, па је тако одређен 15. јун као крајњи рок по коме је Министарство финансија у обавези да припреми Нацрт Закона о завршном рачуну буџета Републике и да га поднесе Влади. Са друге стране, 15. јул је дефинисан као крајњи рок према коме је Влада у обавези да Народној скупштини достави Предлог Закона о завршном рачуну буџета Републике, укључујући и одлуке о завршним рачунима финансијских планова организација обавезног социјалног осигурања.

Расипање без екстерне ревизије

Оно што је посебно карактеристично када се говори о завршном рачуну буџета Републике, јесте обавеза која произилази из члана 92 новог устава, где је прописано да „Народна скупштина разматра предлог завршног рачуна буџета по прибављеном мишљењу Државне ревизорске институције”. Дакле, након што Министарство финансија изради Нацрт завршног рачуна буџета Републике, а Влада Србије га усвоји у форми предлога закона и проследи Народној скупштини на даље разматрање и усвајање, постоји уставна обавеза, али и законски основ да завршни рачун буџета Републике прође кроз екстерну ревизију. Међутим,

ова обавеза није новина у правном систему наше државе која је установљена само Уставом из октобра 2006. године, већ основ за тако нешто је садржан и у члану 71 Закона о буџетском систему Републике Србије из 2002. године, где се прописује да „завршни рачун буџета Републике, буџета локалне власти и финансијски планови организација обавезног социјалног осигурања подлежу екстерној ревизији”. Све би ово било изузетно корисно, под условом да је практично изводљиво и применљиво на завршни рачун буџета Републике, али нажалост, није.

Да је од 2001. године до сада било који завршни рачун буџета Републике прошао екстерну ревизију, тај озбиљан задатак би вероватно по политичком кључу био поверен приватним ревизорским фирмама које су на неки начин повезане са Божићем Телићем, Млађаном Динкићем, Александром Влаховићем и др. То се ипак до сада није догодило јер режим знао да се пред посланицима Скупштине Србије уопште неће наћи ниједан завршни рачун буџета Републике, па због тога ова документна нису била предмет екстерне ревизије, како то закон прописује. Тренутно је материја екстерне ревизије завршног рачуна буџета Републике на један сасвим чудан и за сада неостварив начин уређена Законом о државној ревизорској институцији из новембра 2005. године, који до дана данашњег није заживео. Наиме, чланом 35 Закона о државној ревизорској институцији је прописано да ће Државна ревизорска институција (у даљем тексту: ДРИ) сваке године доносити програм ревизије за наредну годину који обавезно, између осталог, обухвата и „буџет Републике Србије”. Даље, одредбама члана 43 и 47 овог закона је прописано да ће ДРИ извештавати Народну скупштину подношењем „извештаја о ревизији завршног рачуна буџета Републике...”

Нажалост, аутори овог закона су оставили довољно простора да, поред тога што је предвиђено да ДРИ врши ревизију завршног рачуна буџета Републике Србије, тај посао може бити поверен и приватном сектору и тако се поново враћамо на онај исти приватни сектор ревизије који је близак Телићу, Динкићу, Влаховићу и др. Тако је чланом 64, ставом 1 Закона прописано да Савет ДРИ „може да ангажује консултанте који би, у складу са донетим програмом и планом ревизорске обуке, обављали обуку државних ревизора”, док је ставом 2 прописано да исти консултанти „могу обављати и ревизију завршног рачуна буџета Републике и ревизију пословања других субјеката у име ДРИ”. Овакво законско решење је више него скандалозно и недопустиво, пре свега што не постоје гаранције да ће ревизори (консултанти) из приватног сектора бити непристрасни и независни, а осим тога порески обвезници и грађани Србије ће новцем из буџета плаћати астрономске услуге овим људима које је режим ангажовао да тај исти режим преконтролишу. Уосталом, грађани Србије ће на овај начин истовремено финансирати и државне и приватне ревизоре, без имало наде да ће њихов „учинак” бити ефектан.

Завршни рачун за 2007. годину „на леду”

Због нефункционисања ДРИ, судбина последњег завршног рачуна буџета Републике за 2007. годину је неизвесна. Влада Републике Србије је на својој деветој седници, која је одржана 31. јула 2008. године, усвојила Предлог Закона о завршном рачуну буџета Републике Србије за 2007. годину. Међутим, да је Србија држава у којој је владавина права и закона изван владавине вандализма и варваризма, онај ко је одговоран за то што Влада није поштовала буџетски календар који прописује закон, те завршни рачун није усвојила до 15. јула, морао би да подлегне некој врсти одговорности, без

обзира да ли је то морална, прекршајна или кривична одговорност. Нажалост, чак и да је неко због тога сносио одговорност онако како то закон прописује, онда би то било ругање свим грађанима Србије, јер је чланом 74, тачком 7 Закона о буџетском систему прописано да ће се прекршајно, новчаном казном у распону од 5.000 до 50.000 динара, казнити одговорно лице ако не поштује рокове које закон дефинише, а који се односе на израду и усвајање завршног рачуна.

Овако је, уз кршење закона и без ичије одговорности, овај документ истовремено прослеђен и парламенту и ДРИ. Међутим, ако имамо у виду да је Уставом прописано да Народна скупштина разматра предлог завршног рачуна буџета „по прибављеном мишљењу Државне ревизорске институције” и да га након тога усваја, онда извесно да парламент неће у скороје време разматрати, нити ће усвојити овај завршни рачун. Тако ће завршни рачун буџета Републике за 2007. годину доживети потпуно исту судбину као и сви претходно завршни рачуни од 2001. године до данас, јер једноставно неће бити предмет никакве стручне ревизије и политичке анализе, па ће самим тим грађани бити ускраћени за одговор на питање ко и како троши њихов новац.

На крају је важно истаћи значај завршног рачуна буџета Републике како би се боље схватило колико је важно да се он нађе пред народним посланицима. Једноставно, значај овог документа произилази из његове садржине, те тако овај акт, који има снагу закона, чине: 1) биланс стања; 2) биланс прихода и расхода; 3) извештај о капиталним расходима и финансирању; 4) извештај о новчаним токовима; 5) извештај о извршењу буџета, сачињен тако да приказује разлику између одобрених средстава и извршења; 6) објашњења великих одступања између одобрених средстава и извршења буџета; 7) извештај о примљеним донацијама и кредитима, домаћим и иностраним, и извршеним отплатама дугова; 8) извештај о коришћењу средстава из текуће буџетске резерве; 9) извештај о гаранцијама датим у току фискалне године; и 10) извештај екстерне ревизије о финансијским извештајима (наведеним од тачке 1 до тачке 9).

Дакле, на бази података из овог једног (интегралног) документа, који се састоји из 10 засебних докумената, могуће је, колико-толико, извршити анализу буџетских прихода у 2007. години који су износили 580,4 милијарде динара, буџетских расхода у износу од 567,1 милијарду динара, као и анализу Динкићевог маркетиншког „суфицита” од 13,2 милијарде динара, због чега Србија данас грца у дефициту од скоро 50 милијарди динара!

Црногорски сценарио

Разговарала: Данијела Петровић

Од конституисања нове власти на покрајинском нивоу отворило се питање да ли је Војводина поново на корак од државности. Наиме, радна верзија новог статута Војводине који је припремила Демократска странка, а коју је ове јесени усвојила покрајинска скупштина, по мишљењу многих историчара, правника и политичара води ка стварању државе у држави. Да није реч о испуњавању уставних обавеза, како власт каже, већ о противустановном деловању и разбијању Србије, тврди и потпредседник Српске радикалне странке Милорад Мирчић.

– Сама чињеница да су резултати покрајинских избора дали апсолутну већину на страни Демократске странке и њених коалиционих партнера, убрзала је те ствари, у смислу да је у политици и политичким одлукама Демократска странка буквално изгубила компас. Када је у питању њено функционисање на нивоу покрајине, очито да први корак на који су се одлучили је корак припремања свих предуслова за осамостаљивање Аутономне Покрајине Војводине, или за виши степен самосталности Војводине. Када би се овај потез демократа у региону Војводине посматрао изоловано, онда би се правила грешка, немајући при том у виду да је ДС дубоко загазила у издајничке воде, односно у воде које омогућавају отцепљење и другог региона Србије, а то је Косово и Метохија.

• **Сматрате ли да је након усвајања Статута у покрајинској скупштини, Војводина на корак од самосталности?**

– Статут је противустанован и дефинише Војводину као федералну јединицу, а има и неке прерогативе државности. Ово је документ који дугорочно обезбеђује онима који ће инсистирати на одвајању Војводине да то ураде у складу са овим актом. Као што је Уставна повеља имала циљ да разбије савезну државу, тако и овај статут има за циљ разбијање Србије. Он, фактички, ставља у исту раван Србију и Војводину. Сасвим свесно се иде ка формирању нове нације, тако што се користи један репер или метод који је примењиван у Црној Гори. Одредница за место живљења дела српског народа се користи као национално опредељење или из-

јашњавање о националној припадности. Дакле, једна географска одредница им служи да уведу нову нацију, тзв. Војвођане. Све је ово почетак отцепљења.

• **Да ли садашња власт предузима још неке кораке у успостављању аутономије?**

– Наравно, потпуно је јасно да је формирањем једне Централне банке, коју они називају Банка за развој и инвестиције, створен нуклеус или зрно на којем треба сутра да исклија Централна народна банка Војводине. Оно што је противустановно, а што се дуго припремало, јесте Војвођанска академија наука која је пандан Дукљанској академији. Дукљанска академија је имала задатак да на бази фалсификата, односно кривотворења документације обезбеди историјски основ или континуитет за самосталност Црне Горе. И Војвођанска академија наука има управо такву улогу. При томе не треба губити из вида да су на Војводину пребачене велике ингеренције у области образовања. То је дугорочно по-

губно за Србију и то указује да имају најозбиљније намере да створе државу у држави.

- **Споменули сте Дукљанску академију и њену улогу у процесу осамостаљивања Црне Горе. Да ли евентуална дешавања у покрајини могу да личе на црногорски сценарио?**

– Упоредивши потезе Демократске странке у последњих неколико година, очито је да постоји нека синхронизација и политичких потеза и њихових одлука, тако да на неки начин може да се говори да је Војводина и оно што ради ДС у Војводини само логичан след ствари на које се одлучила Демократска странка. Политици је потребна сталоженост, смиреност и мудрост када то налажу прилике или ситуација у којој се налази држава. Међутим, када имате нешто што вас подсећа на неке догађаје, онда нема места вђењу полемику са неким ко брани тезу да нема сепаратизма у Војводини. Коалициони партнери ДС-а, као и сам ДС, већ дуги низ година исказују такве ставове и показују намеру да осамостале Војводину. Ненад Чанак и даље узвикује да Војводина треба да буде република. При том, Демократска странка ниједног тренутка не негира такве ставове, нити било шта предузима да њихов коалициони партнер промени такве ставове. Ако имамо у виду да је недавно, по овом рецепту и на овај начин, растурена једна државна заједница која се звала СРЈ, онда је потпуно јасно да је за тај посао требало припремити неке предуслове, а то је да се у то време црногорско руководство што више осамостали, да се на Црну Гору пренесе што више прерогатива државности, да се временом и оно што је у ингеренцији федералне јединице унапреди да буде на нивоу самосталне државе. Веома је интересантно да се то понавља и када је у питању овај статут. Евидентно је да се у реалном политичком животу дешавају неке ствари које могу бити погубне по Србију.

- **Колико су политичка збивања у Србији утицала на усвајање Статута?**

– То је најдиректније повезано са слабљењем и разбијањем Српске радикалне странке, односно слабљењем тог националног корпуса или националне опције коју предводи СРС у Војводини. Рачунају да, ако ослабе СРС, неће бити отпора, неће бити оних који ће моћи грађанима Војводине да објашњавају последице усвајања овог статута. Међутим, Српска радикална странка је пребродила све ове проблеме, држимо трибине по Војводини, причамо, објашњавамо шта све произилази из овог акта и какве ће погубне последице имати ако се верификује у републичком парламенту. Поставља се питање зашто им је било потребно да отимају мандате од СРС, чак и у покрајинској скупштини. СРС има 20 одсто посланика у покрајинској скупштини и то је одређена снага. Отимањем мандата желели су да смање тај проценат. Број посланика у парламенту није одраз правог расположења и политичке воље грађана Војводине, него је више резултат неке математичке калкулације у двоструком изборном систему, где се у другом изборном систему по већинском принципу удружују политичке партије не да би победиле, не да би имале добре резултате, него да спрече радикале да дођу на власт. То је апсурд, то само у Србији може да се деси.

- **Какав је став Српске радикалне странке по питању будућности Војводине?**

– Ако желе да термилошки мењају назив Извршног већа, нека промене у Извршни одбор АП Војводине, зато што је 1945. године, када је фактички почела да живи аутономија захваљујући комунистима, то био главни извршни одбор за Војводину. Ако желе децентрализацију, ево им

прилике у Статуту, да изврше децентрализацију према локалној самоуправи. Зашто би се Уставом издефинисана средства задржавала у покрајинској администрацији, што се то не би прослеђивало локалним самоуправама, градовима и општинама? То је прилика да се изврши потпуна децентрализација. Статутом се дефинише и број посланика у покрајинском парламенту. Ако републички парламент, са осам милиона становника, има 250 посланика, каква је онда логика да покрајински парламент са два милиона становника има 120 посланика? То мора бити рационално. Треба издефинисати систем и принцип избора. Зашто и на покрајинском, као и на републичком и локалном нивоу, не би био пропорционални систем? Чему та асиметрија? Потребно је решити и питање националних мањина. Националне мањине имају право као грађани по Уставу и додатно право као припадници националних мањина. И то треба разрадити у Статуту, да имају самосталност када је у питању култура, школство, очување њихових традиција, али да се то односи на све. Зашто би то било ексклузивитет једне или друге националне заједнице? Ако је Србија држава српског народа и свих грађана који у њој живе, зашто то онда не проследити кроз сва правна акта, па и нижи правни акт који се зове Статут? Зашто би Статут негирао уставне одредбе тако што ће Војводину назвати регијом у којој живе заједнице народа? Тачно се зна шта се подразумева под народом, а шта се подразумева под етничким групама, односно националним мањинама. Зашто ту тражити извориште евентуалних сукоба?

Политичка нарав једног економског концепта

Пише: Марко З. Пушица

Када неко приликом вођења државних послова неспретно покушава да замаскира постојање једне чињенице, на тај начин што ће је, уместо онакву каква она по својој садржини и последицама јесте, приказати онаквом каква није и тиме јој дати нову садржину са друкчијим последицама, са лакоћом се таква подвала дразобличити, а нарочито ако је реч о провидном и јефтином политикантском трику који би могао изазвати и озбиљне последице по државно-правни положај Републике Србије. Тако је и са Нацртом Закона о регионалном развоју чије је ауторско извориште Министарство економије и регионалног развоја, а главни промотер старешина овог државног ресурса, министар Млађан Динкић. Заиста опробана варијанта. Као да се ради о машинској прецизности која функционише само у ситуацијама када у нас треба увести било какве узвозне новотарије, извршити раслојавање националне самобитности, или се захтева увођење некакве модернизације, као и када је у питању какав западни образац који нама није ни потребан јер га наша стварност негира, имплементатори су увек исти – политичка партија без довољно легитимитета у бирачком телу и лидер те партије, иначе доживотни промотер евроутопијског, безотаџбинског капитала. Како су протагонисти већ познати, надаље је неопходно изнети што више података о предметном економском концепту – о самом равномерном и одрживом регионалном развоју као уставној категорији из одредбе члана 94 Устава – који је само рухо, али и о суштини конкретног нацрта, обзиром да је иста, на нашу жалост, чисто политичке и привредне нарави, а персонално се оличена у уском кругу лица и клика ненародног режима са идејом потенцијално сепаратистичким и опасним по државу и Устав. Ради се, дакле, о економској регионализацији која је то само по имену, па је можемо појмовно одредити као семантичку, тј. значењску (не и стварну) регионализацију Србије, обзиром да је њен суштински домаћај политичке нарави и може изазвати даље државно опадање Србије.

За почетак је неопходно показати која и каква политика руководи и појмовно одређује поменути економски концепт, и то само зарад ње саме. Наиме, протагонисти ове најновије политикантске смутње заступају чист идеолошко-политички евроутопијски став да је, зарад пута Србије у ЕУ, неопходно читаву њену државну територију поделити на некакве (евро)регионе, како би исти имали приступ финансијским предприступним фондovima ЕУ, те како би се исти повезивали са већ постојећим сличним територијалним заједницама у оквиру држава чланица ЕУ и оних које би то желеле да постану, наводно, све зарад равномерног и одрживог регионалног развоја целокупне Отаџбине, а са позивом на поменути уставну норму. Када би неко и поверовао у ову евроутопијску мантру, даље би морао да се запита – како је могуће уопште и говорити о некаквом равномерном регионалном и одрживом развоју ако је део наше државне територије под окупацијом шиптарских терориста и новоинста-

лиране, нелегалне међународне мисије ЕУЛЕКС, док се широм Србије јасно могу чути политички гласови потенцијалних верских, регионалних и локалних, сепаратистичких група, од којих се неке позивају и на чисто фолклорне разлике, што је у домену психопатологије, као и да је у ситуацији у којој лебдећи статут северне српске покрајине Војводине, својим федералистичким и неуставним одредбама, те сепаратистичким духом, додатно погоршава политичке и етничке односе у нашој држави, немогуће спровести концепт равномерног и одрживог регионалног развоја у виду мреже региона на читавој државној територији Србије.

Једноставно, примена овог концепта захтева постојање стабилног скупа унутрашњих и међународних услова који би и диктирали увођење економске регионализације земље зарад равномерног и одрживог развоја, што код нас није случај. При таквом чињеничном стању, док постоји спор око граница државних, или, ако је у конкретном случају дужи временски период био време системске политичке нестабилности и сервилности према Западу од стране домаћих властодржаца, непостојање базичног политичког консензуса унутар саме државе спречава и њену било какву регионализацију, па чак и економску. Дакле, затечени верски, етнички и политички проблеми онемогућавају остварење овог концепта у пракси, а свако ко у овом политичком тренутку заступа овакву територијално-административну реорганизацију, или је отворено заступник даљег неуставног и противзаконитог цепања државе Србије које би установљивање оваквих региона само убрзало, или, зарад тренутних политикантских поена код одређених групација гласача и потенцијалних финансијских мецена, жели да оствари какву корист за себе, своју политичку партију и свој политички програм. Опредељење за један од два понуђена одговора у самом питању, ипак не умањује значај и утицај другог, преосталог одговора.

Пројекат разградње у пет слика

Позабавимо се сада конкретном најавом овог министарског пројекта који ће на мала врата, путем овако смишљене регионализације, тобож у складу са уставном нормом из члана 94 у оквиру Трећег дела Устава који уређује економско уређење и јавне финансије, увести опасан политички тројанац – (евро)регионе као потенцијалну опасност и будућа врела за сепаратистичке идеје у разним видовима.

Прво, поменути најаву предвиђа поделу Србије на седам (евро)региона и то: Војводину, Београдски регион, Западни, Источни, Централни и Јужни регион и регион Косова и Метохије, што ће само закомпликовати постојећи горући про-

блем Косова и Метохије под окупацијом и војвођанских федералистичких и сепаратистичких аспирација, а да не говоримо о честим испадима, претњама и непоштовању државе Србије од стране бивших шиптарских терориста на југу Србије, а данас тобож локалних политичара са тог дела наше територије. Такође, треба поменути и неке верске аспекте и проблеме који постоје у Новом Пазару, Пријепољу, Прибоју, Сјеници и Тутину, али и у исти контекст можемо сместити и нека политичка хтења из источне Србије. Аутори овог нацрта нису узели у обзир ове чињенице. Њима је свеједно каква и колика Србија ће ући у евроутопијски рај и наводно су им битни само економско-статистичко-привредни аспекти када ја реч о питању регионализације. Ми сматрамо да ово ипак није случај, већ да се на основу свих релевантних политичких, економских, верских и обавештајних података, те досадашњег историјског искуства, а нарочито неких политичких, само формално локалних програма, ипак могу извући забрињавајући подаци, те да исти једино могу одложити постварање пројекта регионализације земље у овом политичком тренутку. Оваква подела је вештачка, преурањена и на крају штетна по више основа, а од свих треба поменути опасност по суверенитет и територију која је, према одредби члана 8, Устава јединствена и недељива. Инсистирање на некој наводно економској суштини овог питања је само скретање са стварне сврхе овакве регионализације, а то је даље раслојавање становништва ове земље и увођење нових критеријума разједињавања међу већинским српским становништвом, које ће у будућности бити и конфронтационо унутар свог националног корпуса, не би ли тако српски народ пропустио да адекватно реагује на све будуће планове бриселских евробирократа.

Друго, аутори овог нацрта истичу да је исти сачињен на основу европских стандарда регионалне политике, а како би се подигао стандард и развој неразвијених крајева земље, те на тај начин смањиле постојеће разлике и у економској и у демографској сфери. Надаље, све се може свести на приступ еврофондовима за регионални развој, који као да једва чекају навалу нових српских (евро)региона на своју финансијску базу, у тренутку када постојећа економска криза и рецесија сатиру све евроатлантистичке либералне мантре и пословне подухвате широм постојећих еврорегиона. Овде треба додати и средства из НИП-а која су предвиђена за равномерни регионални развој, али се иста могу утрошити и по постојећем концепту уставне децентрализације и децентрализације власти у Републици Србији, па ни установљавање оваквих региона није нужно. Дакле, не ради се о хитној потреби за системском институционалном регионализацијом и исти се економски ефекат може постићи у функционалној сфери – одговарајућим новчаним трансферима локалној самоуправи којој треба евентуално проширити надлежности, територијалним аутономијама и кроз постојеће деташимане, управне округе. Надаље, није јасно због чега су аутори овог нацрта питање територијалног уређења, односно област права грађана на локалну самоуправу и територијалну аутономију, регулисане одредбама Седмог дела Устава Србије, закомпликовали на тај начин што су две постојеће уставне АП презентирале у Нацрту као (евро)региони, те није јасно да ли ће и даље постојати разлика између постојећих АП, које ће такође бити (евро)региони, и оних новоустановљених, вештачких (евро)региона из нацрта који немају уставни статус АП, а ако би се и оснивале нове покрајине, то је једино могуће извршити по поступку прописаном за промену Устава. Дакле, да ли ће одмах по ступању тог лебдећег закона о регионализацији број АП бити повећан са две на седам, или ће постојати покрајине и даље поседовати статус АП, а нови (евро)региони битисати као комунитарни провизоријуми док се не испразне предприступни

фондови ЕУ. Такође се као засебно питање поставља и једна очигледна нелогичност – зашто није изнет концепт равномерног и одрживог регионалног развоја кроз финансирање развоја локалних самоуправа, градова и општина, и то кроз уставну и законску могућност из одредби члана 12 Устава и чланова 88 и 89 Закона о локалној самоуправи, којима се прописује могућност удруживања јединица локалне самоуправе у шире заједнице и асоцијације, а у погледу питања од заједничког значаја, дакле и развојних пројеката.

Треће, делимичан, али и нејасан одговор на постављене дилеме је дао и сам министар Динкић, па је у том смислу даље изнео да је подела на (евро)регионе статистичка подела, да су (евро)региони статистички и да ће тек касније прерасти у административне јединице, као и да ће предметни нацрт закона бити можда и основа за тако нешто. Дакле, јасно је из приложеног да је овај нацрт пројекат министра и његове политичке опције, да је реч о идеолошко-политичкој евроутопијској смутњи, да за тако нешто није постигнут политички консензус ни у оквиру владајуће коалиције, да није јасно да ли је реч о мрежи АП или мрежи функционалних региона, или се ради и о једном и другом, те да ли је то само-регионализација Србије или претходна припремна радња за будућу еврорегионализацију, а што је још значајније, овај концепт нема подршку већине грађана Србије с обзиром да су и информације у вези са овим питањем противречне. Стога можемо поставити и питање – зашто се баш у овом тренутку обманује јавност и сервера јој се идилична слика будуће државе Србије у оквиру ЕУ као мреже економских региона, са сталним страним девизним приливом? Зар овај манир није допринео стварању и неких других мамаца за гласаче и јавност – вредност бесплатних акција, аутомобилска индустрија, новац са Кипра итд... Надаље, ко је овластио дотичног да дели државну територију на било какве територијалне јединице мимо уставних и да кроји некакве границе када је опстанак државе Србије озбиљно угрожен сталним политичким проблемима?

Четврто, министар је изнео и најаву да ће оваква регионализација бити само функционалног карактера, у шта можемо оправдано сумњати на основу свега што смо изнели до сада, па је даље најавио да ће такви региони као функционалне територијалне целине у себи садржати више развојних региона. Дакле, читлуцима неће бити краја док не достигнемо ону тачку у којој ће се поставити и питање – месне управе као дела локалне самоуправе са извесним регионалним правима!!! Као што је и већ критиковани лебдећи панонски статут увео покрајинске управне округе као потенцијалну аутономију у оквиру покрајинске, тако и Динкић иде у апсолутну разградњу, па говори о мини развојним регионима у оквиру већих региона. Биће ту посла за велики број досманлијских паша, субаша и чифчија... Тако смо од начелно статистичке поделе државе Србије дошли до поделе на различите микроцелине, а свака ће имати и своје велике и мале господаре, чија ће се феудална права сламати о леђа свих грађана Републике Србије.

Пето, министар не би био то да није осмислио и установљавање институција које ће утврђивати и спроводити политику регионалног развоја на нивоу Србије, јер толико има стручњака за област регионалног развоја који једва чекају да покажу како примењују стечена знања из ове области, наравно за добробит свих нас. Дакле, Нацрт Закона о регионалном развоју предвиђа и одговарајући институционални оквир за спорну регионализацију, те ће се у том смислу додатно повећати јавна потрошња зарад нагомилавања нових државних и парламентарних органа, па ће се основати Национални савет за регионални развој који ће утврђивати политику развоја, и Национална агенција за регионални развој која ће тако утврђену политику и спроводити. Наравно да

свим овим изумима и пелцерима које промовише Г 17+ можемо ставити опште примедбе које се тичу свих новооснованих парастаталних институција – разних агенција и савета, почев од петооктобарског преврата до данас, али, предметни савет и агенција ће у пракси обављати послове фиктивног скупштинског другог дома и регионалних влада, па ће у Србији тако бити успостављен тихи противуставни бикамерализам. А што се наших непријатеља тиче, они би највероватније волели да ови региони буду претече будућих република. У томе и лежи опасност од било какве регионализације у нас, па овакав концепт чињенично неутемељене регионализације представља нове „смилшене смутње“¹⁾ и оригинални пример семантичке, а не суштинске и оправдане регионализације.

Плус на ових пет изнетих слика припада још једном дојену регионализације у нас, који пак није члан Г17+, већ је високи функционер ДС. Реч је о Бошкун Ристићу и његовом погледу на питање регионализације Србије, који је временски претходио Динкићевом предлогу тако да је овде реч о својеврсној идеолошкој сукцесији идеје о додатној разградњи Србије кроз регионе по вертикали. Он је током 2007. године у једном интервјуу за „Франкфуртске вести“ изнео мишљење да је неопходно доношење закона о покрајинама, а зарад дефинисања регионалног развоја. Он је, дакле, тиме већ одговорио шта схвата под равномерним регионалним развојем, па је додао да се то може извршити стварањем нових покрајина, односно регионалних аутономија, јер ће се тиме омогућити децентрализација земље, а ова је услов за приступ ЕУ. У овом логичком следу по сваку цену: покрајина – децентрализација – ЕУ, се налази много одговора на више горућих питања у нас, па је довољно утврдити шта ЕУ мисли о статусу Косова и Метохије, о аутономији Војводине и положају Мађара за чије политичке представнике је Устав Србије неприхватљив, и да ће се против њега СВМ борити до краја, о положају румунске мањине у тзв. Тимочкој крајини, што истиче нови министар иностраних дела Румуније, о вештачкој бошњачкој нацији, односно муслиманима који насељавају и просторе на којима се планира стварање Западног Динкићевог региона, па је на основу тако утврђених ставова лако пресудити и дати одговор да ће било каква регионализација бити лоша по државу Србију.

Регионална држава као нешто измеу просте и сложене државе

Да би разобличавање Динкићевог нацрта било темељно обављено и тако доказана права нарав конкретного концепта регионализације, неопходно је дати краћу напомену о регионалној држави као спецификуму између државе која почива на унитарном уређењу и државе која је федерална. У том смислу, када разматрамо облике државног уређења, исте можемо поделити на просте и сложене, односно на унитарне државе и федералне државе, не залазећи у домен неких потподела које се могу јавити унутар саме поделе на унитарне и федералне државе. Дакле, регионална држава се налази између поменутих облика и она је, како наш уставни писац Јовичић примећује, „нешто између“²⁾, а ми даље можемо само додати да је регионална држава уведена у новије време по завршетку Другог светског рата, да је увек била плод конкретних прилика и хтења, као и да је стварност диктирала формулисање таквог модела, који је касније у теорији детаљније обрађен, а неки га данас заступају као лек за многе политичке проблеме у држави. Наравно да је веома битно да се имају у виду сви релевантни фактори који ће такав модел учврстити у стварности, те би тако био избегнут сваки јаз између уставних и законских јемстава овлашћења региона и њиховог постварања у стварном животу државном. Односно, по сваку цену у пракси треба избећи симула-

цију регионалне државе, која у стварности не функционише, а где су региони параван за извршну власт која није ограничена. Оваква ситуација је могућа и у нас, обзиром на огромну власт коју поседује ненародни режим и на тежње истога да је додатно прошири и кроз најављено цепање државе на тобожње економске регионе. Међутим, сва горућа питања ни сам режим не може и неће да реши, ако се има у виду његова нарав која је скројена по вољи евроатлантиста. Даље, Јовичић о увођењу региона наводи: „Регионална држава уводи се тамо где се јављају значајни историјске, етничке, језичке, географске, економске природе који захтевају да се појединим регионима земље призна посебан статус (изнад статуса јединица локалне самоуправе највишег степена, али испод статуса федералних јединица), што самим тим утиче на организацију државне власти земље у целини.“³⁾ Дакле, потребно је постојање стицаја више разлога, јер сваки за себе може бити у пракси повезан неким другим уставним или законским инструментима који не диктирају формирање региона да би тај један облик посебности био заштићен, али, овде треба додати и још нешто, последицу, односно утицај разлога на организацију саме државне власти у целини. Ова последица, односно утицај, припада кругу тзв. уставних резервата из уставне материје која увек обухвата организацију државне власти и ограничавање исте јемствима људских права и слобода, а та су питања ексклузивитет уставотворне власти и нормативне садржине самог уставног текста, те се увођење регионалне државе не може постићи доношењем обичног закона о регионалном развоју, па био он схваћен чисто економски, како то тобож Динкић представља. Даље, Јовичић о регионалној држави наставља: „За регионалну државу је с правом речено да она спаја извесне добре стране и унитарне и федерално уређене државе, а да у исто време отклања поједине слабости и једног и другог облика територијалне организације.“⁴⁾ Ми у том маниру даље примећујемо како се регионална држава јавља тамо где има преживелих елемената претходних државних облика, па како сама држава Србија никада није била федерално уређена, већ је била република чланица федерације или унитарна држава, то не можемо подржати било какве елементе федерализације наше унитарне државе кроз регионализацију, па била она и економског карактера. Питање регионализације Србије се не може притворно ставити у контекст очувања асиметричне аутономије постојећих АП, при чему нови лебдећи статут АП Војводине већ најављује федерализацију Србије стварањем псеудофедералне јединице Војводина, чиме би даље регионализована Србија била маргинализована и оптерећена новим жаритима неизбежних регионалних криза у будућности. Тако је и академик Чавошки 2001. године разобличио Нацрт Устава Србије који је био сачињен од стране независне радне групе Београдског центра за људска права, којим је такође био изложен концепт тобожње регионализације, док је у суштини тај нацрт федерализовао Србију.⁵⁾ То федерализовање у суштинском смислу, а тобожња регионализација, извршено је на сличан начин као што ће и предметни нацрт закона дејствовати, уколико икад и буде усвојен.

Како уставноправна теорија и правнополитички живот многих држава које су регионалне и оних које имају извршену регионализацију, али нису истовремено и регионалне, диктирају постојање неких спецификаума као претходних услова, и како се Србија не може поимати као држава подобра за регионализацију у том контексту, а како из свих разлога које смо до сада изнели произлази штета као последица, а нарочито имајући у виду ко промовише тај нацрт и какве су противречности везане за исти, сматрамо да нити је правно, нити политички, али ни историјски оправдано регионализовање Србије. Ово због тога што је и наводно еко-

номско регионализовање за потребе равномерног и уједначеног регионалног развоја, опасно и може водити административном регионализовању и на крају федерализацији Србије. Овакву регионализацију уставотворац није имао на уму када је нормирао и одредбу члана 94 Устава о уједначавању развоја, а уколико се узме у обзир и могућност прописана одредбама чланова 88 и 89 Закона о локалној самоуправи о удруживању јединица локалне самоуправе у шире асоцијације, што се може применити и у случају регионалног развоја и његовог уједначавања. Дакле, било је боље, на том правном основу, фактички формирати кровне заједнице јединица локалне самоуправе, које ће такође бити у могућности да аплицирају претприступним фондовима ЕУ, без доношења новог закона и формирања институционалних оквира који су ништа друго до нагомилавање државног апарата и трошење новца пореских обвезника. Али, ми постављамо следеће питање – ако ова законска могућност није искоришћена и није састављен прави нацрт закона о регионалном развоју и уједначавању истог у складу са Уставом, а помоћу постојећих државних инструмената без компликовања постојећих односа између уставом предвиђених државних и недржавних субјеката – да ли је тиме и оправдана бојазан свих национално свесних грађана државе Србије да је овде ипак реч о неким другим циљевима које смо имали прилике да препознамо и у прошлости?

О потреби стварања јаке државе

Јака и стабилна држава није само она која постојано користи све своје прерогативе закона и силе, већ је то држава која поред закона и силе под законом, поседује одређене органске карактеристике и квалитете који се огледају у базичном политичком консензусу свих њених делова, а нарочито када се ради о питањима из уставне материје у коју спада и територијално уређење, па тако и питање њене регионализације. Ако је регионализација, па схваћена и као економска, односно прошверцовања кроз норму нашег важећег Устава о уједначавању развоја, подобна да из било ког од разлога изнетих у овом раду изазове било какву нестабилност, не треба је уводити. Нарочито што сама регионализација захтева стицај више разлога које смо већ поменули, а у нашем случају они не могу важити за сваки од понуђених региона, јер су они у самом спорном Динкићевом нацрту вештачке нарави и скоро арбитрарно скројени, те не поседују одговарајући квалитет посебности *per se*. Поменути нацрт закона не може да нормира односе који у нас стварно не постоје и за које не знамо да ли их већина грађана заиста жели. Овај нацрт не може да створи оне силе, каква би заиста и била жеља већине грађана да се уведе регионализација да иста заиста и постоји у нас, обзиром да у органској интеракцији између српске државе и српског друштва такве силе не постоје. Нико не жели регионализацију за потребе једног политичког програма или једног европског политичког савеза какав је ЕУ. Где је ту наша слобода одлучивања и где је ту власт која је заиста суверена? У поменутој органској интеракцији обитава и решење свих државних дилема и услов за постојање јаке државе. Истакнути руски научник и емигрант, Спекторски, који се након болшевичке револуције и рушења царизма у Русији обрео у Београду, је објашњавајући однос између државе и друштва (заједнице), државу везао за појам власти, а друштво за појам слободе и везујући власт са слободом и слободу са влашћу, кроз равнотежу обе категорије поставио циљ сваке уређене државе. ⁶⁾ Овакав став је, попут лакмус папира, по нашем мишљењу потребно применити и на министрове најаве тобожње економске, развојне регионализације, јер чињенично стање на терену, манир саме најаве, промотер најављене регионализације и збрка око садржине спорног нацрта, негирају постојање ма-

теријалних услова за увођење било какве регионализације у овом тренутку. Иста је стога најобичнија евроутопијска магла која негира и равнотежу између власти и слободе и само потврђује свој семантички карактер. Према томе, реч је о регионализацији без регионализма, за потребе самопромовисања једне политичке партије, а будуће штетне последице по државноправни статус државе Србије могу бити фаталне.

Није ни јасно да ли су то унутрашњи региони или еврорегиони, нити да ли ће то бити саморегионализација Србије или накнадна кроз ЕУ. Такође је отворена и поменута дилема у вези са постојећим уставним АП, од којих је једна под окупацијом, а друга прелази у стање нестабилности услед проблематичног лебдећег статута и јасних аспирација неких политичких субјеката да јој се повећају и појачају надлежности и да од ње начине панонску републику. Да ли је то остварење концепта паралелне регионализације Србије без Војводине и федерализације Србије са Војводином? Све су то оправдане дилеме на које одговоре треба да да актуелни режим не само речима, већ делањем које ће допринети да не стану сви страхови српске националне опозиције и свих национално свесних родољуба. Ипак, сматрамо да није могуће да овакав актуелни режим предупреди наведено, јер су на крилима идеја о слабој држави и о сламању утицаја колективне историјске свести поменути и дошли на власт. Овоме у прилог говори и чињеница да су и сами западни господари, који се налазе ван наше Отаџбине, и за домаће властодршце и за Србију предвидели турбулентну политичку и државну судбину.

Од нас који не можемо пристати на спорну семантичку регионализацију по туђем диктату, која ни уставноправно, нити политички или историјски, није оправдана, очекује се да свој глас подигнемо и допринесемо смењивању актуелног режима. Само тако ћемо и створити услове да држава Србија поново постане држава која ће имати и своје законе и силу под законима на целокупном историјском простору битисања српског народа.

Напомене:

- 1) Овако је гласио наслов чувеног критичког излагања проф. др Михаила Ђурића приликом јавне дискусије о уставним амандманима, која је одржана у марту 1971. године на Правном факултету у Београду, а у погледу неравноправног положаја српског народа према другим народима у бившој СФРЈ, видети: Михајло Ђурић, „*Смишљене смишље*”, Анали Правног факултета у Београду, број 3 за 1971. годину, стр. 230-233.
- 2) Миодраг Јовичић, *Куда идеш Србијо?: Хроника српско-јужнословенске уједињености*, Драганић, Београд, 1995, стр. 147.
- 3) Исто, стр. 148.
- 4) Исто, стр. 148.
- 5) Видети: Коста Чавошки, *Згажени устив*, ИКП Никола Пашић, Београд, 2003, стр. 221-223.
- 6) Видети: Евгеније Васиљевич Спекторски, *Држава и њен живот*, Правни факултет Универзитета у Београду-Центар за публикације, Београд, 2000, стр. 35-36.

Руке помирења против историјских истина

Пише: Владимир Мишковић

„Влада Србије је наложила Министарству спољних послова да предузме све потребне радње за покретање противтужбе против Републике Хрватске”, изјавио је недавно на конференцији за штампу министар трговине и услуга Слободан Милосављевић. Он је додао да је донет и „Закључак о формирању правног тима ради утврђивања пуне истине о сукобу и злочинима почињеним на територији Хрватске за време оружаног сукоба у периоду од 1991. до 1995. године”. Најава тужбе против Хрватске за геноцид пред Међународним судом правде би могла бити разлог за задовољство и подршку Влади Мирка Цветковића да јој нису претходили неки догађаји који су у узрочно-последичној вези са поменутом најавом.

Хрватска је 2. јула 1999. године покренула поступак пред Међународним судом правде у Хагу против Савезне Републике Југославије, због повреде „Конвенције о спречавању и кажњавању злочина геноцида” почињеног од 1991. до 1995. године на простору који данас заузима. Хрватска је затражила да Суд у Хагу пресуди како је „Југославија (данас Србија, као правна наследница) починила геноцид у Хрватској и да су грађани Хрватске били жртве тог геноцида”. Хрватска је тужбом тражила да „СРЈ казни све починиоце геноцида који се налазе на њеној територији и да учини све да

се дозна потпуна и права истина о несталим хрватским бранитељима и цивилима”. Такође се тражи и „враћање културних добара и надокнађивање штете појединцима и држави”. Савезна Република Југославија је затим припремила противтужбу против Хрватске за геноцид, али је 2000. године на власт у Србији дошао ДОС, предвођен Зораном Ђинђићем. Његов коалициони партнер Горан Свилановић је, убрзо по преузимању функције министра спољних послова СРЈ, одбио да преда већ припремљену противтужбу против Хрватске, правдајући то угрожавањем добросуседских односа. Хрвати, наравно, нису повукли своју тужбу, јер су њима њихови национални интереси очигледно важнији од добросуседских односа, па није тешко закључити да Свилановић то није учинио у српском, него у хрватском интересу, што је, показало се, била судбоносна грешка, односно неприкривена национална издаја.

Уследила је шок-терапија приватизације у Србији, у којој је значајну улогу одиграло чак 80 хрватских компанија, пре свих „Агрокор”, хрватског бизнисмена Ивице Тодорића. Тодорић, познат по ватреним антисрпским изјавама из лета 1995. године, купио је, углавном испод цене, један број компанија на територији Србије, попут „Фрикома”, највећу српску фабрику смрзнуте хране „Нексе група”, иза које стоји једна од ћерки хрватског председника Стјепана Месића, купила је циглану у Сремским Карловцима, крцату ресурсима глине, и грађевинску фирму „Јелен до”, која располаже огромним резервама кречњака. После тога, пулени Бориса Тадића и Мила Ђукановића су се, још у време постојања заједничке државе, отпочели извињавати за наводне српске злочине, а Хрвати су им узвраћали. Рекламе за хрватске компаније су преплавиле Београд и Србију. Преко огромне рекламе за воду „Раденска” на солитеру на Новом Београду, коју угледају сви Београђани чим пређу Саву на Газели, ваљда да их подсети да су прешли реку, преко реклама за, опет, хрватску воду „Јана”, па до хрватских тржних центара „Идеа” и „КТЦ” широм Србије.

Власт ДОС-а је чак почела да испуњава и захтеве из хрватске тужбе за геноцид, попут захтева за кажњавање „починиоца геноцида”, спроводећи бруталну полицијску и медијску кампању хапшења и испоручивања српских држављана Хашком трибуналу. Та кампања је однела и неколико људских живота, а коначни биланс хашке хајке на Србе још увек није утврђен.

Тадићев пријатељ Стјепан Месић

Све је настављено агресивном кампањом хрватске туристичке организације, што је убедило око 30.000 српских држављана да ове године свој одмор проведу на „хрватском Јадрану”. Актуелни председник Србије Борис Тадић је више пута посетио свог хрватског колегу Стјепана Месића, дивећи се лепотама „Лијепе њихове”, наздрављајући заједничком путу у евроинтеграције. Србија је прошле године гласала за улазак Републике Хрватске у Савет безбедности Ује-

дињених нација, а актуелни министар спољних послова Вук Јерemiћ је и то, попут свог претходника Свилановића, правдао добросуседским односима. Режим Бориса Тадића у Србији је, преко Комесаријата за избеглице, организовао кампању подршке листи Туђмановог Србина Милорада Пуповца, са циљем изласка Срба на парламентарне изборе у Хрватској, вредну на десетине милиона динара, којој се, рачунајући и оне који живе у „Лијелој њиховој”, одазвало свега 34.000 Срба.

Хрвати су одговорили политичком подршком Демократској странци у Србији, па је Демократски савез Хрвата у Војводини подржао кандидатуру Бориса Тадића на председничким изборима и придружио се његовој листи „За Европску Србију” на парламентарним изборима у Србији. Све време, Тадићева врхушка је знала за хрватску тужбу за геноцид против Србије пред Међународним судом правде. Знала је и да се Срби већ 13 година не враћају на своја огњишта у Крајини. Знала је да Хрватска сваког петог августа слави тзв. „Дан домовинске захвалности”, обележавајући датум прогона Срба са тих простора. Знала је да ниједна српска фирма на може да купи хрватску фирму, због отпора јавности у Хрватској. Знала је и да се у Хрватској јавно велича нацистичка Независна држава Хрватска, чије су највеће жртве били Срби. Знала је да су многи хрватски бизнисмени, који тргују по Србији, били укључени у акцију етничког чишћења Срба у Крајини од 1991. до 1995. године. Знала је и за улогу хрватског председника Стјепана Месића и премијера Иве Санадера у прогону преко пола милиона грађана те земље српске националности. Знала је, напослетку, да Хрвати све време причају о наплати око 50 милијарди долара ратне штете од Србије.

Кржаве руке помирења са Хрватском

И уместо да своју стратегију пред Међународним судом правде базира на овим чињеницама, „експертски тим”, предвођен Тибором Варадијем је целокупну тактику, већ једном пропалу приликом истоветне тужбе Босне и Херцеговине против Србије, засновао на тези да је Суд ненадлежан, јер у време подношења хрватске тужбе СРЈ није била чланица Уједињених нација. Наравно, Суд се огласио надлежним, и тек сада режим се сетио да подигне контратужбу за геноцид који је Хрватска држава извршила над припадницима народа чија је матична држава Србија. Министар спољних послова и један од Тадићевих доглавника, Вук Јерemiћ, исти онај који је подржао избор Хрватске у Савет безбедности УН је поводом тога изјавио како Хрвати „нису прихватили руку помирења. Зато ћемо им пружити прилику да се и пред Судом правде и пред судом историје докаже шта је истина...”.

А да ли то значи да, да су Хрвати којим случајем прихватили „руку помирења” и повукли тужбу, онда не би било потребе пред судом историје утврђивати шта је истина? Каква се то рука помирења пружала преко мртвих Срба?

После свега овога, можемо се основно запитати: Да ли су већи српски непријатељи у Загребу или у Београду? Све досадашње стратегије Београда су пропадале, а осведочени српски непријатељи, са којима Борис Тадић и даље гради „добросуседске” односе, попут исламских фундаменталиста из Сарајева, добијали су тужбама за геноцид против Србије максимум колико су реално могли добити у датом тренутку. То потврђује даље и сам Јерemiћ речима: „Србија жели најбоље односе са суседима. Србија ће наставити да чини све да би најбољи могући односи преовладали у региону. Наша заједничка будућност је европска будућност. Зарад европске будућности треба да се окренемо помирењу”. Европске интеграције, као владајућа догма режима Бориса Тадића су, изгледа, изнад националних интереса српског народа и оне се немилосрдно настављају. Такав фанатичан, инфантилно тврдоглав однос Тадићевих људи према европским интеграцијама ће Србију тек довести пред велика искушења, јер се власт понаша као кормилар брода који га усмерава према леденом брегу, јер су му обећали да га на том леденом брегу чекају евроинтеграције и материјално благостање. Такав став би упропастио и много веће и много снажније државе него Србију и крајње је време да се илузије о заједничкој европској будућности Срба и Хрватске заувек разбију. Противтужба може бити почетак болног пута самоосвешћивања, једино ако огромна већина Срба убрзо не схвати да нас је у неповољну позицију у односу на Хрвате управо довело евроинтеграторско слепило за „братством и јединством” у региону, без освртања на недавну прошлост, која и даље рађа горке плодове за становнике Србије.

Хрватски злочини над Србима у рату 1991-1995.

Пише: Ратко Личина

Ових дана, кад се Међународни суд правде у Хагу прогласио надлежним по тужби Хрватске против Србије, поново је актуелизована тема српско-хрватских односа и дешавања у прошлом рату. Српска страна најавила је могућност противтужбе, али како сад ствари стоје, основ за противтужбу је етничко чишћење у хрватској злочиначкој операцији „Олуја“.

То, међутим, није довољно, тачније „Олуја“ је само финале једног континуираног злочина. Све што је претходило „Олуји“ је стравична спирала злочина над српским народом у Хрватској која је почела још 1991. године. Све ово има континуитет и са II светским ратом, али је намера овог текста да се бави хрватским злочинима у последњем рату. Овде су побројане само неке од акција хрватске војске у којима је живот изгубило више од 7.000 Срба Крајишника.

Масакр у Госпићу

Масакр у Госпићу је био злочин који се десио између 16. октобра и 18. октобра 1991. године у граду Госпићу у Лици, са мешаним српско-хрватским становништвом.

Између 100 и 120 Срба је убијено од стране хрватских снага. Командант јединице у Госпићу, Мирко Норац, заједно са још 4 особе, осуђен је 2003. године за почињене ратне злочине у Госпићу који су били међу најтежим у рату у Хрватској.

Само у ноћи између 16. и 17. октобра 1991. године у граду Госпићу, припадници хрватске војске хапсе 150 Срба и одводе их у непознатом правцу. Међу њима је било 48 жена. Од тог броја враћено је на српску страну 26 угљенисаних тела, међу којима је било и 9 жена. До данашњег дана не зна се за судбину преосталих лица. Под притиском светске јавности хрватске власти су ухапсиле и покренуле истрагу против Тихомира Орешковића, али су га касније под притиском хрватске војске, која је тврдила да је управо он омогућио да се Госпић „очисти“, ослободиле.

Злочин у Сиску

У Сиску је 1991. и 1992. у време рата у Хрватској, нестао и убијен велик број Срба, а процене се крећу од неколико десетака до неколико стотина. Према неким новинским изворима, за те су догађаје знали Фрањо Туђман, Јосип Манолић и Фрањо Грегурић.

Већ у лето и јесен 1991. а посебно од септембра након што је ЈНА заузела Петрињу, а тамошње хрватско становништво избегло према Сиску и Загребу, већи број грађана Сиска, углавном српске националности, одвођен је из својих кућа и са посла и нестајао. Неки од њих касније су нађени мртви. Град је у то време био на првој линији фронта, под сталним знаком опште опасности и изложен минобацачким нападима, па је у њему владала несигурност, а део јавних служби није функционисао. Део Срба већ је раније отишао родбини на Банију или у Босну и Херцеговину, део у запад-

не земље, а део је остао у граду. Неки су се придружили и Збору народне гарде. Док је део грађана хрватске националности у Сиску настојао да настави са заједничким животом у национално измешаном граду, групе наоружаних особа, неки мисле и уз подршку утицајних лица из полиције или власти, застрашивале су сисачке Србе. Тако је било паљења локала чији су власници били Срби, а већи број људи нестао је или је убијен.

Државно тужилаштво Хрватске располагало је 2006. подацима о 35 убијених, а списак са именима несталих и убијених, њих 116, објавила је „Хрватска лјевица“, где се каже да су у списак „унесене особе чији су лешеве нађени, или су покопани на сисачком и сеоским гробљима, и које су уведене у матичне књиге умрлих“, као и да се „истинитост тврдњи да су биле изложене тортури, измасакиране, да имају прострелне ране можда још увек може проверити путем ексхумација и обдукција“. Исти лист наводи да постоје пријаве чланова породица о више стотина несталих, али и да има и оних који тај списак стављају под знак питања. Тај опширни списак садржан је у казненој пријави од 25. априла 2007. коју је Заједница Срба у Хрватској поднела против тадашњег политичког врха Хрватске на челу са Грегурићем, као и утицајних лица из Сиска (Ђуро Бродарац). Они се терете да су били упознати или су сами сарађивали у догађајима из 1991. и 1992. када су грађани српске националности одвођени, зостављани, мучени и убијани на локацијама: „Барутана“, „ОРА“ и „Јодно“ (бивше лечилиште). На том је списку 611 жртава.

Дана 25. јула 2007. Државно тужилаштво у Сиску одбацило је казнену пријаву против чланова владе из 1991. (7 лица) уз следеће образложење: „Из документације и свих других података... произлази како је Влада Републике Хрватске, а самим тиме и чланови Владе, у оквиру својих овлашћења подузела потребне мере да би се могући злочини спречили и санкционисали“. Државно тужилаштво још није донело одлуку по казненој пријави против лица са подручја Сиска.

Од 611 жртава – 595 су Срби, 14 Хрвати и два муслимани. Пет стотина особа убијено је у Сиску, 107 у Мошћеници и 12 у осталим местима. Међу убијеним, било је 129 пензионера и 120 жена. Наведени списак садржи и 17 имена жртава ван-судских smakнућа, махом Хрвата и муслимана.

У недељнику „Национал” објављен је још 1999. текст у којем су представљени материјали о нестанку Срба, које је „Националу” предао Стјепан Комарац, председник Грађанског одбора за повратак Сисачко-мословачке жупаније. У тим документима се за масовне ликвидације Срба оптужују Јосип Брајковић, Иван Бобетко и Ђуро Бродарац. Један од сведока, Златко Диздаревић, тврди да су припадници „Сивих вукова” ликвидирали Србе у једном лечилишту. Били су то манијаци, бивши легионари, који би резали Србима уши и низали их у котловници. Касније би ликвидирали Србе. Ови материјали нису још добили своју судску потврду. За неколико убистава полиција Хрватске покренула је већ и раније истражне радње.

Западна Славонија – етничко чишћење 1991. године

У периоду од 11. октобра 1991. године до 29. марта. 1992. године припадници хрватских оружаних снага убили су око 2.500 цивила српске националности на подручју **западне Славоније**. Масовне ликвидације вршене се у Марином селу и Пакрачкој Пољани. Овај злочин починила је војна полиција ЗНГ РХ, а непосредно одговорне старешине за овај злочин су Ширац Дамир, командир логора и старешина јединице војне полиције ЗНГ РХ, а и Томислав Мерчеп, командир јединице за посебне намене МУП-а РХ.

Документационо-информативни центар „Веритас” поседује документе који пружају довољно података за основу сумњу да је подручје западне Славоније (Песун и Папук) постало складиште за радиоактивни отпад са подручја западне Европе. Комисија Савета безбедности УН за утврђивање ратних злочина на подручју бивше СФРЈ, почетком новембра 1993. године вршила је дубинско снимање овог терена из авиона, али до данас није јавно објавила резултате.

Напад на Миљевачки плато

Напад на Миљевачки плато је акција хрватске војске током рата у Хрватској на подручју Миљевачког платоа у околини Дрниша. Акција је извршена 21. јуна 1992. године, је први напад војних снага Републике Хрватске на Републику Српску Крајину, након што је УНПРОФОР преузео улогу заштитних снага на подручју РСК.

Резултат акције је био 40 убијених и измасакрираних територијалаца РСК. Жртве су бацане у јаму дубоку око 10 метара изван села Дриновци, коју су хрватски војници затим напунили смећем. Два месеца након борби, у августу 1992, УНПРОФОР је надгледао ексхумацију тела српских територијалаца. За њихово вађење је био потребан кран Хрватске војске и тим спелеолога. Тела су била у високом степеном распада тако да нису могла бити идентификована. Иследник на лицу места је навео двадесет врећа које су садржавале људске остатке и војне униформе, док су поједини делови тела недостајали.

Укупно 40 тела је састављено од остатака, која су затим подвргнута процесу идентификације, одржаном у хангару аутопревозног предузећа у Дрнишу. Четрнаест жртава је препознала родбина, један леш је препознат по плочицама остеосинтезе на костима потколенице, на једном је нађен калус на месту старе фрактуре подлактице, а три по отисцима прстију. Двадесет осам тела је сахрањено у појединачне гробнице, док је 12 сахрањено у заједничку гробницу на Книнском гробљу. Према хрватским изворима, та тела су војници који су убијени у борби. Хрватски заповедник је на-

редео да се тела закопају на месно православно гробље, али наређење није извршено.

То што се догодило 21. јуна 1992. г. на подручју Миљевачког платоа, требало би да уђе у анале српско-хрватског сукоба као најмонструознији злочин над човеком. За припрему акције од стране хрватске војске, кориштена су чак и деца, односно Међународни фестивал детета који је требало да почне тог дана у Шибенику.

Том приликом хрватска страна затражила је од српске стране суздржавање од провокација да би тог истог јутра безобзирно напала српске положаје.

Двадесет првог јуна хрватска армија је напала положаје српске територијалне одбране на Миљевачком платоу у близини Дрниша, у ружичастој зони, јужно од сектора Југ и напредовала је неколико километара. Напредовање хрватске армије, које се смишљено одвијало под вођством две бригада, друго је по реду које се догодило у овој области у току последњег месеца. Оба представљају кршење Сарајевског споразума од 2. јуна 1992. године. Против овог су уложили протест УНПРОФОР и Посматрачка мисија ЕЗ, који су затражили повлачење хрватске војске на ранију линију сукоба.

Донесена је Резолуција СБ 762, а Хрвати се, наравно, нису повукли. Тужан епилог овог мучког напада, који се, као што смо видели, одиграо пред очима УНПРОФОР-а, је 40 погинулих српских територијалаца, неколицина рањених и заробљених, а једино српско село у тој области, Нос Калик, срушено је до темеља и спаљено, један дио становништва побијен, а други интерниран на Првић, а затим на Обоњан у Шибенском архипелагу.

По завршетку војничке акције започиње крвави пир хрватских војника-монструма. Они, уместо да тела погинулих врате породицама, наређују малобројним српским заробљеницима, под претњом смрти, да их бацају у крашку јаму у пределу Љут у близини засеока Бачић. Један од преживелих српских бораца сведочи о стравичном ритму злочина и муклом одзвањању људских тела која су се губила у јамској бездани. Након тела, бацани су у јаму пси и мачке да у условима преживљавања доврше посао, а затим смеће. Сведочења спелеолога који су након два месеца вадили остатке људских тела, више су него потресна.

Јаме безданке симбол су затирања човека у најбестијалнијем смислу, а српском народу оне се од стране хрватског народа догађају по други пут у педесет година XX века. Исти акорди смрти одзвањали су и у оближњој Мратовској јами пре педесет и једне године. То се не сме ни опростити ни заборавити. Али, прича се ни овде не завршава. Мало-

Да се не заборави

Поинули и нестали Срби са подручја Републике Хрватске и са подручја Републике Српске Крајине по општини рођења

Р.Б.	Општина	Спол		Статус			Укупно
		М	Ж	Цивил	Милиција	Војник	
РСК	Бели Манастир	61	2	8	-	55	63
	Бенковац	401	69	152	19	299	470
	Доњи Лапац	91	21	48	12	52	112
	Дрниш	90	24	41	1	72	114
	Двор	181	35	89	8	119	216
	Глина	241	43	88	6	190	284
	Грачац	210	49	108	4	147	259
	Книн	444	117	283	21	257	561
	Кореница	140	38	80	12	86	178
	Костајница	102	11	45	4	64	113
	Обровац	94	15	33	4	72	109
	Окучани	15	-	2	1	12	15
	Пакрац	238	62	148	2	150	300
	Петриња	184	19	45	5	153	203
	Слуњ	142	18	45	3	112	160
	Војнић	112	24	50	9	77	136
	Вргинмост	165	39	83	4	117	204
	Вуковар	314	18	57	4	271	332
	Укупно	3.225	604	1405	119	2.305	3.829
Хрватска	Биоград на мору	3	-	1	-	2	3
	Бјеловар	14	-	3	-	11	14
	Чаковец	1	-	1	-	-	1
	Баково	3	1	1	-	3	4
	Дарувар	88	16	49	1	54	104
	Доњи Михољац	4	-	-	-	4	4
	Дубровник	1	-	1	-	-	1
	Дуга Реса	20	9	15	1	13	29
	Бурђевац	1	-	-	-	1	1
	Госпић	247	63	164	1	145	310
	Грубишно Поље	30	1	13	-	18	31
	Имотски	2	-	1	-	1	2
	Карловац	92	17	35	3	71	109
	Копривница	2	-	-	-	2	2
	Крапина	1	-	-	-	1	1
	Кутина	2	-	-	-	2	2
	Липик	1	-	-	-	1	1
	Метковић	1	-	-	-	1	1
	Нашице	10	1	5	-	6	11
	Нова Градишка	268	44	106	5	201	312
	Новска	83	26	62	5	42	109
	Огулин	58	12	17	4	49	70
	Осијек	170	26	79	8	109	196
	Оточац	116	25	53	5	83	141
	Плашки	1	-	1	-	-	1
	Подравска Слатина	54	6	37	-	23	60
	Пула	1	-	1	-	-	1
	Ријека	8	-	1	-	7	8
	Самобор	-	3	3	-	-	3
	Шибеник	66	18	36	1	47	84
	Сињ	32	4	11	4	21	36
	Сисак	190	25	107	6	102	215
	Славонска Ораховица	14	2	8	-	8	16
	Славонска Пожега	45	35	61	-	19	80
	Славонски Брод	8	-	3	-	5	8
	Сплит	10	-	6	-	4	10
Валово	1	-	-	-	1	1	
Вараждин	1	1	2	-	-	2	
Винковци	131	19	24	2	124	150	
Вировитица	17	1	8	-	10	18	
Задар	71	8	22	4	53	79	
Загреб	11	1	7	-	5	12	
Жупања	2	2	4	-	-	4	
	Укупно	1.881	366	948	50	1.249	2.247
Србија		262	6	27	-	241	268
Црна Гора		10	-	4	-	6	10
БиХ		355	25	111	15	254	380
Македонија		8	1	1	1	7	9
Словенија		4	-	-	-	4	4
Ост. бивше СФРЈ		639	32	143	16	512	671
Иностранство		20	-	1	2	17	20
НН		64	9	30	2	43	75
	Укупно	723	41	174	20	572	766
	Свеукупно	5.831	1.111	2.527	189	4.126	6.842

бројним и беспомоћним заробљеницима суди се на лицу места и по властитом избору. Пресуде су јасне, коме вешање о војнички појас, коме метак у потиљак. Све ово се снима на видеотраци и у Шибенику приказује као својеврсни хорор филм.

Осим тога, хрватска радиостаница Сплит, у маниру крајњег цинизма, емитује имена погинулих српских бораца уз звуке српске националне химне са свим могућим погрдама.

Хрватска агресија на Равне Котаре, Масленицу, Перучу и Мали Алан или операција „Масленица”

Такозвана „Операција Масленица” била је друга офанзивна акција војних снага Републике Хрватске на Републику Српску Крајину. У овој акцији која је изведена крајем 1993. године погинуло је 326 војника и цивила. У збеговима је умрло 165 цивила, а као директна последица агресије је укупан број страдалих 491. Села Смоковић, Кашић и Ислам Грчки су тотално уништена и спаљена.

Поред напада на села у Равним Котарима, хрватска војска извршила је и покољ српских војника на Велебиту у региону Малог Алана, кад су на зверски начин убијена 22 српска борца.

Супериоран бројчани однос Срба према Хрватима у подручју Равних Котара, који су били објект хрватске агресије, од јануара 1993. године поремећен је управо тим актом. У агресији су највише страдала три српска села Ислам, Кашић и Смоковић, а Срби из етнички мешовитих села Мурвица, Црно, Земуник Доњи, Пољица и Ислам Латински прогнани су или побијени, као и они из горепомнутих насеља. Њихова имовина је уништена, цркве порушене. Тамо се десило етничко чишћење и Срба више нема. Уз православну цркву у Смоковићу, тешко су оштећене оне у Исламу Грчком и Кашићу. У православној Цркви св. Георгија у Исламу Грчком сахрањен је један од највећих српских писаца, Владан Десница. Хрватска војска је оскрнавила цркву и његов гроб. Оштећена је и Кула Стојана Јанковића, православног Србина и венецијанског племића, чији је потомак управо Владан Десница.

У обрачуну са српским цивилима и војницима хрватска војска је починила низ ратних злочина чије је извршење било у знаку својеврног ендемског некрофилног цинизма.

Злочин у Мирлиовић Пољу

Дана 6. септембра 1993. године у заштићено подручје, у село Мирлиовић Поље, општина Дрниш, упала је усташка диверзантска група и на најсвирепији начин убила 7 старих и немоћних лица (5 жена и 2 мушкарца), од чега је 3 за живота убачено у ватру.

Операција „Медачки цеп”

Операција Медачки цеп је био трећи напад снага Републике Хрватске на снаге Републике Српске Крајине, откако је подручје РСК стављено под заштиту УНПРОФОР-а. Операција се одиграла 9. септембра 1993. године. У овој операцији, хрватске снаге под командом генерала Рахима Адемија и Мирка Норца починиле су ратне злочине над српским живљем. Као високи официр хрватске војске, у операцији је учествовао и будући косовски премијер Агим Чеку. Убијено је 82 људи, међу њима највише стараца и жена. Као нестала води се још 14 лица, искључиво старијих годишта, а све процене говоре да су и они убијени. У овој агресији хрватске војске на српски територију није било рањених. Села Дивосело, Читлук и Почитељ савијена су са земљом.

Девог септембра 1993. године хрватска војска је изненада извршила агресију на српска подручја, јужно и југоисточно од Госпића, која су се налазила под заштитом Уједињених нација. После снажне артиљеријске припреме уследио је тенковско-пешадијски напад на Дивосело, Читлук и Почитељ. Српски народ, војска и полиција су веровали у делотворност УНПРОФОР-а, па је и због те опуштености агресор брзо овладао наведеним просторима.

Хрватска војска је у наступању пљачкала, палила, рушила куће, убијала и масакрирала цивиле, војнике и милиционере. Из града Госпића је поново сијана смрт у српским селима, као у време фашистичке страховладе 1941-1945. године, када је само у Дивоселу убијено 907 Срба. У оближњем усташком логору Јадовно, само за 62 дана је бачено у крашке јаме Велебита око 60.000 Срба, а највише око благодана Светог Илије од 2. до 5. августа 1941. године. Ради се о политици уништавања српског народа, али овога пута често уз благослов и подршку међународне заједнице.

Због наведених несхватања и непознавања чињеница, хрватска агресија, ратни злочини и злочини геноцида су очито прећутно подржавани од међународне заједнице, што произилази из чињеница:

1. Хрватска није кажњена за поменуте агресије на Миљевачки плато, Равне Котаре, за масакр код Грачаца и агресију од 9. септембра 1993.
2. Забрањује се српским властима да се поврате у, донедавно, своје подручје.
3. Хрватска се не кажњава за најновије, доказане, бестијалне злочине на подручју Госпића.
4. Кажњавање није уследило ни после очитих доказа да је српско цивилно становништво убијано и после завршетка агресивних борбених дејстава у Лици.
5. Олако се прелази преко чињеница да су окупирана српска села опљачкана, спаљена и разрушена.
6. Људски губици Републике Српске Крајине у времену заштите од стране УНПРОФОР-а далеко су већи него раније када ове заштите није било.

Најтрагичније последице хрватске агресије од 9. септембра 1993. године огледају се у масовним убиствима управо цивилног становништва. Све указује на закључак да је хрватска војска убијала све што је живо, укључујући и рањенике. У рату се никада није дешавало да рањених лица нема, као што је то у овој личној септембарској трагедији. Тако је било и на Миљевачком платоу, на путу Грачац-Мали Алан и другде. То су очито примери кршења ратног права, примери непридржавања Женевске конвенције, утврђених хуманитарних поступака према рањеницима и заробљеницима, примери кршења људских права и примери геноцида.

Патолог, доктор Каран, је утврдио да је смрт професора Дане Кривокуће, рођеног 1964. године, наступила 12 сати пре уласка УНПРОФОР-а у окупирано село.

Погинути и нестали Срби са подручја Републике Хрватске и са подручја Републике Српске Крајине у односу на број становника по регијама

Подаци Главног штаба СВК из јуна 1993.					Веритасови подаци	
Регија	Број становника	Национални састав			Погинути/нестали	Индекс
		Срби	Хрвати	Остали		
Банија	82.406	97%	2%	1%	560	0,7%
Кордун	51.000	98%	2%	-	161	0,3%
Лика	48.389	93%	5%	2%	478	1%
Сј. Далмација	87.000	90%	-	10%	607	0,7%
И. Славонија	135.800	95%	4%	1%	939	0,7%
З. Славонија	29.000	73%	25%	2%	1.086	3,7%
Укупно	433.595	-	-	-	3.831	0,9%

Према изјави генерала Жана Кота, команданта УНПРОФОР-а, у селима која је обишао нису пронађени трагови живота. Канадски мајор Крејг Кинг је изјавио 19. септембра 1993.: „Хрватски војници су, напуштајући окупирана крајинска села, убијали недужне мештане и уништавали њихову имовину...”. Он тврди да до сада нису пронађене никакве масовне гробнице, али да су војници УНПРОФОР-а наišли на једну жену убијену слеђа у допола ископаном гробу. УНПРОФОР је такође саопштио да су хрватски војници, напуштајући окупирану територију, разорили најмање 11 насеља. Један официр УНПРОФОР-а је чак прецизирао да је око 125 до 150 зграда запаљено, минирао или сравњено са земљом.

Агенција Ројтерс тврди да „високи официри УН оцењују да су за таква разарања хрватски војници морали добити наредбу од врха хрватске армије. Агенције цитирају речи потпуковника Џима Келвина, команданта Канадског батаљона УНПРОФОР-а, да је „наредбу за то могао да изда само неко у рангу генерала”.

Операција „Бљесак” или чишћење западне Славоније од Срба

Операција „Бљесак” је војна операција коју су спровеле хрватске војне и полицијске снаге 1. маја 1995. године на територији западне Славоније која је била у саставу Републике Српске Крајине. У време напада, подручје западне Славоније било је под заштитом снага УН. За само 36 сати протерано је око 15.000 Срба, 283 их је убијено или нестало, међу којима 57 жена и 9 деце.

Операција „Бљесак” почела је у раним јутарњим часовима 1. маја 1995. године, артиљеријским нападима на српске положаје од Пакраца до Јасеновца. Око шест часова, хрватски оклопни одред ушао је у „тампон” зону, коју је у региону Пакраца требало да штите припадници јорданских „плавих шлемова”.

Команда УНПРОФОР-а потврдила је да је добила обавештење о почетку напада на западну Славонију, у којем нису наведени разлози. Након почетка операције, јордански „плави шлемови” су се повукли у своје базе, из којих су посматрали страдање људи које су били обавезни да заштите.

Хрватско Министарство унутрашњих послова саопштило је да је напад на Републику Српску Крајину само „полицијска операција” којом се „жели осигурати сигурност путника на дијелу аутопута од Загреба до Липовца”, приписавши јој „локални карактер”.

Већина од око 80.000 Срба напустила је своја огњишта и избегла у Републику Српску и тадашњу Савезну Републику Југославију, одакле се, према подацима УНХЦР-а, вратио незнатан број у односу на број избеглих, и то углавном старијих људи.

На „Веритасовој” листи погинулих и несталих Срба у агресији РХ на РСК у мају 1995 (Бљесак) тренутно се налази 281 лице. Нажалост, овај списак није коначан пошто породице и даље пријављују своје нестале рођаке.

Комисија Владе РХ за нестала и заточена лица доставила је српској страни списак од 168 погинулих по мјесту укопа, од чега је 79 лица идентификовано.

За све покопане сачињени су протоколи (фотографија леша, отисци прстију, подаци о мјесту и времену проналаза, одјећи, обући и мјесту укопа). Иста комисија доставила је српској страни до сада 53 протокола за неидентификоване погинуле на основу којих породице несталих покушавају препознати нестале рођаке.

Шта је са несталим Србима преко броја 168? Мале су шансе да је неко са списка несталих међу живима. По „Веритасовим” подацима један број тела погинулих је уништен намерно (спаљивањем и сл.) или ненамерно (изгорели заједно са кућама и господарским зградама), а један број је скривен и то намерно (убачени у јаме, бунаре...) или ненамерно (остали на неприступачним или мање приступачним местима тамо где су и страдали).

Постоје шансе да се кад-тад пронађу посмртни остаци из категорије скривених, док, нажалост, они из категорије уништених неће се никада ни пронаћи.

У Хрватској се 1. мај обележава као празник кад је ослобођена западна Славонија.

Операција „Олуја” као финале злочина над Србима

Коначно етничко чишћење Срба из Републике Српске Крајине или како се то обично назива операција „Олуја” је

била акција Републике Хрватске у августу 1995. године. Ова злочиначка операција званично је трајала 4 дана и завршила се окупацијом Републике Српске Крајине. Са територије РСК, коју је заузела хрватска војска, избегло је преко 250.000 Срба.

Дана 4. августа у 4 часа после поноћи, америчке ваздухопловне снаге су бомбардовале два радара снага крајишких Срба, само пар сати пре почетка операције „Олуја“. Овај чин је још више деморалисао Србе. У самој операцији је учествовало преко 138.500 хрватских војника. Иако су званично порицале умешаност у „Олуји“, америчке снаге су активно подржавале ову операцију етничког чишћења. Америчка опрема је коришћена за ометање српских комуникација, тако да је командни сектор био потпуно одсечен. Акција је почела нападом на тзв. секторе „Север“ и „Југ“ на фронту дугом 700 километара. Хрватске снаге пробиле су прве линије одбране Срба на 30 тактичких смерова у бјеловарском, загребачком, карловачком, госпићком и сплитском подручју. Дубина продора хрватских оружаних снага тада је већ била од 5 до 15 километара. Хрватске Четврта и Седма бригада су пробиле кроз српски фронт и убрзо заузеле Книн и већи део Далмације 5. августа.

Као велики успех првог дана акције, хрватска страна забележила је заузимање Светога Рока. Книн је већ био у окружењу, а хрватске јединице неколико километара пред градом. Срби одговарају нападима на Сисак, Шибеник, Оточац, Госпић, Огулин...

Гранатирање Книна је било смишљени чин терора који је имао за циљ да поспеши одлазак преосталих Срба. Имали су „уличне чистаче“ чији задатак је био да уклоне све трагове убијања и вандализма пре него што су доводили камере које су снимале тријумфални улазак хрватских снага у Книн. Све је било пажљиво планирано.

Око поднева објављена је вест: хрватске јединице ушле су у Книн. На книнској средњовековној тврђави постављена је огромна хрватска застава. Заузета су и околна места – Врлика, Кијево, Дрниш, Житнић, Бенковац, Грачац, Ловинац, Љубово, али и Плашки, Приммишље и Хрватска Дубица. До вечери је остварено 80 посто планираног, а српски цивили напустили су заузета подручја преко Срба и Двора. Срби одговарају ракетним нападима из Босне на Жупању, из источне Славоније на Оисјек, Винковце, Нушитар, с Кордуна на Карловац а из источне Херцеговине на дубровачко подручје.

До 6. августа, Прва хрватска бригада је пробила у територију око града Слуња (северно од Плитвица) и напредовала до границе са Босном и Херцеговином, где су се састали са босанским снагама на западу Босне. Једино је био снажан отпор у граду Глина (јужно од Сиска).

Хрватске снаге спојиле су се с Хрватским вијећем обрање (војском босанских Хрвата) и Петим корпусом Арније БиХ на граници Босне и Херцеговине, на реци Корани код Тржачких Раштела. Тиме је пресечен стратешки правац

Статистички подаци хрватских злочина у ратуи 1991-1995. Документарно-информативни центар „Веритас“
Погинули и нестали Срби са подручја Републике Хрватске и са подручја Републике Српске Крајине по статусу,
са учешћем дечје популације

Регион	Статус						Пол				Дјеца		Укупно		Укупно
	Цивил		Војник		Милиција		Мушкарци		Жене		П	Н	П	Н	
	П	Н	П	Н	П	Н	П	Н	П	Н					
Банија	77	393	516	177	16	7	586	418	23	159	2	1	609	577	1186
И.Славонија	151	101	615	52	20	-	726	131	60	22	4	-	786	153	939
Кордун	42	83	277	54	10	1	309	106	20	32	1	3	329	138	467
Лика	167	301	491	149	29	-	617	322	70	128	-	-	687	450	1137
С. Далмација	332	220	903	95	61	-	1162	211	134	104	5	-	1296	315	1611
З. Славонија	119	388	348	217	5	9	422	461	50	153	3	7	472	614	1086
Хрватска *	36	46	15	22	1	-	42	65	10	3	1	-	52	68	120
БИХ **	48	23	155	40	17	3	202	51	28	15	4	-	230	66	296
Укупно	972	1555	3320	806	169	20	4066	1765	395	616	20	11	4461	2381	6842
Укупно	2527		4126		189		5831		1011		31		6842		

српског снабдевања Книн-Бихаћ. Послеподне у Книн долази и председник Хрватске Фрањо Туђман.

У недељу ујутро хрватска војска је ушла у Петрињу, а око 23 сата у Глину.

Последњег дана „Олује” пали су и Турањ и Тушиловић, па Војнић и Топуско, Горњи и Доњи Лапац... У 18 сати хрватски министар одбране Гојко Шушак објавио је да је акција „Олуја” завршена с војног аспекта, јер је већина границе са Босном била под контролом Хрвата. Пар преосталих дивизија српске армије су се предале у року од следећих пар дана.

У операцији „Олуја” учествовало је 138.500 припадника Хрватске војске, МУП и Хрватског вијећа одбране. Тим снагама су се, према хрватским изворима, супротставиле српске снаге од око 31.000 војника. Подручје захваћено хрватском офанзивом напустило је готово целокупно српско становништво. Колоне избеглица на тракторима и другим пољопривредним возилима су преко подручја под контролом босанских Срба у западној и северној Босни кренуле ка Србији, изложене честим нападима хрватских снага. Власти у Србији, чији су медији готово потпуно игнорисали пад Крајине, упућивале су избегличке колоне у центре унутрашњости земље.

Након акције „Олуја”, хрватске власти затвориле су подручје бивше Крајине. Улаз је био дозвољен само хрватској војсци и полицији, али и хрватским избеглицима из тог подручја. Тада се у Хрватској отпочело са темељним мињањем и рушењем празних српских кућа. После завршетка акције вршени су злочини над преосталим српским становништвом.

Командант цивилне полиције мировних снага УН за подручје Книна, генерал Алан Горан, на крају своје мисије написао је у извештају да је полиција УН на том подручју, након доласка хрватских снага, пронашла 128 убијених српских цивила, а 73 одсто зграда је уништено. Спаљено је преко 20.000 српских кућа, док су остале опљачкане и разорене.

Документационо-информативни центар „Веритас” у својој евиденцији има имена 1.960 погинулих и несталих Срба, од чега 1.205 цивила, међу њима 522 жене и 12 деце.

За нешто више од 48 сати, 5. и 6. августа 1995. године, простор северне Далмације, Лике, Кордуна и Баније, у садашњој Републици Хрватској напустило је преко 90 одсто тамошњих Срба, потраживши уточиште у Републици Српској, Србији и Црној Гори. Изгнани су са земље на којој су пре њих њихови преци живели више стотина година, чувајући тешко своје име, веру, културу и кућу. Приликом извођења хрватске борбене акције, а највећим делом после тога, кад су престала сва борбена дејства, убијено је или нестало најмање 1542 Срба Крајишника. Већином су то биле старе и изнемогле особе које нису имале снаге и жеље да пред крај животног пута напусте своје домове, па су у својим кућама и двориштима мирно дочекале своје убице, Хрвате. Посматрачи међународне заједнице и представници хуманитарних организација забележили су да је по завршетку свих војних операција, дакле у миру, спаљено или порушено динамитом преко 80 одсто српских кућа, уз претходну темељиту пљачку. Убиства српских цивила, који су поверовали позиву хрватског председника Фрање Туђмана да остану мирно код својих кућа и да им се ништа лоше неће догодити, по свирепости и цинизму сасвим су личила на она од пре пола века, која су изводили Хрвати, често очеви и дедови ових најновијих убица.

Српски етнички простор у Хрватској је коначно очишћен и тако је до краја остварена хрватска политичка замисао о Хрватској без Срба. Ова геноцидна замисао стара је неколико стотина година и више је пута покушавана и потпомагана у последњих стотину и педесет година, нарочито из Беча, Пеште, Берлина и из римокатоличких кругова. Овај пут геноцид је у потпуности успео захваљујући првенствено Вашингтону који је тиме потврдио јаку државну традицију у истребљивању читавих народа, али и политичкој вољи и пракси српске државе која се сматра матицом очишћених Срба, без обзира како је и под којим је условима та воља стимулисана.

Република Српска Крајина – Косово и Метохија антисрпски сценарио

Пише: Ратко Личина

У време садашње – време општег српског слома, кад сваки Србин осјећа горак укус у устима, не могу а да не помислим да смо овакав сценарио већ видјели, и да смо на крају једне етапе (или можда на неком новом почетку!) овог нашег балканског галиматијаса, па да самим тим не повучем паралелу судбине Косова и Метохије са судбином Републике Српске Крајине.

Уставноправни положај

Подсјетићу на једну данас већ помало заборављену чињеницу. То је уставни положај српског народа у Хрватској и шиптарске мањине у Србији. Уставноправне категорије биле су слиједеће:

– Српски народ у СР Хрватској је био носилац државотворности, један од два конститутивна народа, или како је то Устав СР Хрватске дефинисао: „Социјалистичка Република Хрватска је држава хрватског народа и српског народа у Хрватској...”;

– Шиптари с Косова и Метохије су били национална мањина, а Косово и Метохија само аутономна покрајина унутар Србије;

Избори 1990. оживљавају нову НДХ

Први вишестраначки избори у Хрватској, у априлу/мају 1990. године, на власт доводе шовинистичку усташоидну Хрватску демократску заједницу, с некадашњим Титовим генералом Фрањом Туђманом на челу, жељну да оствари „тисућљетни хрватски сан о неовисној држави”. У ствари, све је указивало на једну националистичку фрустрацију једног неисторијског, конвертитског народа. Као народ у већини проистекао из српског, његови данашњи водећи државници, свој национализам дефинишу на мржњи према коријену од којег су потекли – према српском народу.

Одмах након формирања ове нове назовидемократске, а у ствари једне мрачне, неофашистичке власти, почиње систематски процес укидања свих облика права српског народа у Хрватској: отпуштањем с посла, шиканирањем, физичким експесима и припремом за оно кључно – уставно насиље – брисање равноправног српског народа из Устава, укидање његовог равноправног статуса.

Српски национални (али демократски) одговор

Срби су, на ове сегрегацијске и фашистичке методе, одговорили демократски – великим народним скупом – Сабором у Србу и расписивањем плебисцита о положају српског народа унутар Хрватске, те су дефинисали слиједеће српске ставове – оживотворене у закључцима из Декларације о положају српског народа у Хрватској са Сабора у Србу од 25. јула 1990. године:

– ако Република Хрватска остане унутар југославенске федерације, српски народ захтјева културну аутономију унутар Хрватске;

– ако Република Хрватска свој положај унутар дотадашње југославенске федерације, дефинише као конфедералан, српски народ захтјева право на територијалну аутономију унутар Хрватске;

– ако се Република Хрватска одлучи за отцјепљење од југославенске федерације, онда Срби, као конститутиван народ, захтјевају право да остану у заједничкој држави, Југославији;

Ови закључци српског Сабора у Србу, плебисцитарно су потврђени 19. аугуста 1990. године, а исти став потврђен је и на референдуму 12. маја 1991. године, кад су се Срби на подручју тадашње САО Крајине определили да остану у заједничкој држави Југославији.

Хрватски националисти – конвертити на власти у Хрватској, нису одговорили ни на један демократски предлог српског народа и нелегално су, и без пристанка српског народа, кренули у два паралелна процеса – први, противправно и апсолутно нелегално доношење новог устава, без консултација са легитимним српским политичким представницима, кад је Србима укинута статус конститутивног (државотворног) народа и други – такође нелегалан процес, сецесије од дотадашње заједничке државе – СФРЈ.

То су били прави разлози за почетак рата у Хрватској, а не некаква српска побуна, Милошевићева агресија на Хрватску и сличне небулозе које су, нажалост, у свјетским медијима, захваљујући хрватском лобирању, представљене као кључни повод за избијање рата.

Шиптарски бојкот првих вишестраначких избора у Србији

Истовремено, на Косову и Метохији, након промјена Устава Републике Србије из 1989. године, којом је Србија исправила нелогичност и неправду, те је АП Косово и Метохију вратила у уставноправни поредак Републике Србије, Шиптари с Косова и Метохије, иако политички организовани углавном унутар такозваног Демократског савеза Косова Ибрахима Ругове, листом су бојкотовали прве вишестраначке изборе у Србији, децембра 1990. године, а након тога и све остале изборе у Србији.

Заокруживање српског етничког њосиора на њодручју бивше СРХ

У рату на подручју бивше СР Хрватске, 1991. године, Срби су углавном, уз изузетак 3 или 4 општине у западној Славонији, заокружили своје етничке територије – на којима су били већина, те формирају Републику Српску Крајину.

И тада долази до прве општесрпске политичке грешке.

Умјесто да Хрватска, која је већ у војном смислу била на кољенима, буде дефинитивно поражена у рату – који је изазвала и започела, и да се онда након војне побједе коначно дефинише праведно српско-хрватско разграничење, српско државно руководство, под западним притисцима, чини катастрофалну грешку, поводећи се за политичким кредом, који је кроз српску историју често понављан, а најбоље је то уочио др Слободан Јовановић – „политика на парче”. Бесмислено се зауставља рат у позицији кад је био добијен. То Србе у Републици Српској Крајини присиљава на прихватање погубног Венсовог плана, касније дефинисаног кроз Резолуцију 743/1992. Савјета безбједности Уједињених нација.

Притисак Запада је био јасан. Огледао се и кроз препоруке Бадинтерове комисије, на Међународној конференцији о Југославији, кад је одређен потпуно сулуд принцип – по којем републичке, авнојске границе постају међудржавне, пренебрегавајући чињеницу да је Социјалистичка Федеративна Република Југославија и уставно била дефинисана као држава шест народа, а не конгломерат шест република.

Признање Хрвајске њолуга за сламање српске кичме

У то време долази и до међународног признања Хрватске. У међународним односима опште је познато да би нека држава била држава у пуном капацитету, мора да испуни 4 услова:

- да има суверену власт;
- да има заокружену територију;
- да има становништво које ту државу признаје;
- да има међународно признање;

Хрватска није испуњавала ове услове јер је имала само један услов, а то је било сумњиво и медијски исфорирано признање.

Република Српска Крајина, са друге стране, испуњавала је 3 од 4 услова, то јест само није имала међународно признање, те је као таква, с пуно више права била држава.

Овдје се не може заобићи ни један важан фактор, а то је – Русија. Српски народ је имао ту несрећу да је, у то време, на челу братске нам Русије била ненародна, антируска власт на челу са Борисом Јељцином, а да је најгори аспект руске политике била управо спољна политика – уприличена у тадашњем министру спољних послова Андреју Козирјеву, о чијем политичком дјеловању довољно говори надимак који су му руске патриоте дале, „наш министар њихових спољних послова”.

Оваква позиција, уз српски дефетизам и уступке, била је припремљена, с непотребном, чак сулудом, стратегијом тадашње ЈНА, која је потпуно беспотребно ушла у двије битке, које ће се касније претворити у својеврсну медијско-политичку рекламу Хрватске – битку за Вуковар и битку за Дубровник. Док су на осталим ратиштима ствари брзо и успјешно завршаване, Хрватска је стицала поене код међународне заједнице, свјесно жртвујући Вуковар (представљајући га у свјетској јавности као неку своју верзију Стаљинграда!) и максимално медијски користећи жалови ЈНА напад на Дубровник. Хрватска је тако стекла симпатије свјетске јавности, стварајући касније често употребљавану стереотипну слику о Хрватима као жртвама и демократама и Србима као агресорима и посљедњим комунистима у Европи.

Венсов план, то јест Резолуција 743/1992. Савјета безбједности Уједињених нација, дефинисао је Републику Српску Крајину као територију под заштитом УН, у којој ће се политичка питања рјешавати мирним путем – преговорима, то јест политичким договором српске и хрватске стране.

Хрватске агресије на међународни поредак и „досипање пепелом” Међународне заједнице

Међутим, Резолуција 743/1992 је остала мртво слово на папиру јер је хрватска страна исту прекршила већ у јуну 1992. године – нападом на Миљевачки плато, у време док је трајао размјештај снага УНПРОФОР-а у Републици Српској Крајини. Одговор Уједињених нација био је никакав – Хрватска је тек млако укорена од стране Савјета безбједности Уједињених нација, што им је, у ствари, био подстицај за касније агресије на Републику Српску Крајину: на Равне Котаре, Масленицу, Перучу и Мали Алан у јануару 1993. године, на подвелебитска села у Медачком џепу у септембру исте године, на западну Славонију у мају 1995. године и коначно за злочиначку операцију „Олуја” у августу 1995. године, када је окупирана Република Српска Крајина.

Прихватањем Венсовог плана започиње српски пораз у овом рату (или можда серији ратова против српског народа) на крају XX вијека.

Из данашње перспективе, јасно је колика је то била грешка. Свјетски господари рата схватили су да Срби немају јасан национални план и српски уступак око Републике Српске Крајине није схваћен као нека врста српске кооперативности, него као знак српске слабости.

Са великом сигурношћу може се тврдити да су Срби побједили у Хрватској, рата у Босни и Херцеговини, као и агресије на Савезну Републику Југославију – не би било!

Пријисак као најбољи начин дисциплиновања Србије

Од предаје Републике Српске Крајине почиње ново српско војно узмицање и политички уступци. Запад, предвођен Сједињеним Америчким Државама, схвата да притиском на српско руководство, политиком штапа и шаргарепе, може да постигне све што жели. И тако временом долази до осипања и пада Републике Српске Крајине, а Република Српска, мада је била побједница рата у Босни и Херцеговини, захваљујући притисцима званичног Београда и споразуму у америчкој војној бази Рајт-Петерсон у Дејтону, Охајо, буквално је утјерана у карикатуру од државе – данашњу Босну и Херцеговину. Својеврсни пробни балон Новог свјетског поретка је постављење високог представника као господара-намјесника, који је, онако успут, комплетну Републику Српску „очистио“ од руководећих кадрова – који су ту српску земљу у рату и створили. Смјењивањем, па и забраном политичког дјеловања за преко 260 челних људи ондашње Српске демократске странке Републике Српске, Запад је показао своју „демократичност“.

Умјесто да се Српство брани на својим рубовима – у српским Крајинама, српска јавност је у складу са новом заданом крилатицом: „мир нема алтернативу“, почела, одједном, себично да размишља. Тако је Република Српска Крајина негдје далеко, Република Српска исто, Косово и Метохија – то је готова ствар... Кад се све то реално сагледа, не чуди да је вијест о паду западне Славоније била објављена тек у 17. минути централног „Дневника“ РТС-а и да је тај дан у Србији искориштен за првомајске уранке и славља.

Непријатељ, оличен у Сједињеним Државама, Европској унији, НАТО-у, није се, како су то неки наивни вјеровали, на томе зауставио, него је наставио даље черечење српског националног простора – ударајући у само срце, на оно што је било најсветије у српском историјском памћењу – Косово и Метохију – колијевку Српства.

Својеврсни сумрак међународног права наступа 1999. године, кад 19 држава НАТО алијансе, на измаку миленијума, напада Србију и фактички јој отима Косово и Метохију.

Милошевић као изговор за агресију Запада

Наивним Србима је ово представљено као обрачун са Слободаном Милошевићем и његовим режимом, те годину дана након тога долази до, како је то тада названо, демократских промјена у Србији кроз петооктобарску револуцију. У ствари, радило се о класичном државном пучу.

Сва кривица је свалена на дотадашњу власт, а нови властодршци Србије, оне исте који су ту земљу 78 дана бестијално бомбардовали, сад одједном представљају као пријатеље и добротворе Србије. Хавијер Солана, генерални секретар НАТО-а у време бомбардовања Србије, одређен је, да би српски народ био још више понижен, за неку врсту посредника између Србије и Европске уније, у ствари за својеврсног принудног управника Србије. Он је то звање, на равне части, дијелио са америчким амбасадором у Београду Вилијамом Монтгомеријем. Ови „пријатељи и добротвори“ Србије, нису свој политички курс према Србији промијенили, иако је та и таква Србија била фактички под њиховом директном управом. Србија се, у уставноправном смислу, није вратила на окупирано Косово и Метохију, него је настављен пут шиптарских сепаратиста ка властитој држави проглашеној ових дана. Сјетимо се да је архитект петооктобарског пуча, Зоран Ђинђић, тврдио да је косовско питање – демократско питање и да ће такозваном демократизацијом Србије оно бити ријешено само по себи, те да ће Шиптари похрлити у заједништво са Србијом и Србима, све уз помоћ

и благослов Запада. Данас је јасно да су се над Косовом и Метохијом преломили геостратешки интереси Запада, који је желио да створи својеврсни мостобран у надирању према свом главном циљу – Русији. Из те перспективе, јасно је да је данас створена својеврсна НАТО држава, којој се главни град не налази у Приштини, него у бази Бондстил код Урошевца.

Ништа се не препушта случају, па су се пучисти потрудили да уздрмају и српско национално памћење – изручивањем Слободана Милошевића суду у Хагу на Видовдан, дан толико значајан за српску духовну вертикалу.

Како сада злокобно звучи изјава Зорана Ђинђића тог дана : „Данас између небеске и земаљске Србије – бирамо земаљску!“

Србија за такозвану демократизацију није награђена, него се процес разбијања српске државе наставио, тако да се не поставља питање да ли ће, него кад и гдје ће господари свијета отворити ново кризно жариште – на тлу сломљене Србије.

Српска „катарза“ као нови „домаћи“ задатак за послушнике Запада

Посебан облик сламања кичме Србији је инсистирање на такозваној српској катарзи, што је постао домаћи задатак цијелог буљука такозваних невладиних организација (тачније би било назвати их владиним организацијама, али непријатељских држава), а и одређеног броја по чланству лилипутанских, али по медијском утицају, данас, гуливерских партија. Све ово свесрдно је подржано од медијских магната у Србији, како на Јавном сервису РТС-а, тако и на свим осталим медијима с државном фреквенцијом: Фоксу, Авали, Пинку и прије свих ТВ Б-92.

Својевремено 90-их година, наводни разлог за велике протесте 9. марта 1991. године био је такозвани медијски мрак ТВ Бастиље, како је државну Радио-телевизију Србије називао тадашњи лидер опозиције Вук Драшковић. Међутим, кад се медијска слика тог времена упореди с данашњом, свакако се може рећи да је то било време медијских слобода, а да је тек данас завладало једноумље и медијски мрак. Тих година Милошевић је контролисао фактички само један медиј – државну телевизију РТС, док су сви штампани медији, а и сви електронски, били више-мање опозициони. Данас нема суштинске разлике на медијском небу Србије, како оном електронском тако и штампаном, сви су, осим ријетких изузетака, у функцији горенаведеног задатка – постизања срп-

ске катарзе, то јест потребе да се прецима Новог свјетског поретка на олтар принесе жељено признање да су, ето, Срби кључни кривци за сва зла у региону, да народ према којем су почињени стравични злочини у протеклој деценији и вијеку призна да је он био целат сам над собом и другима! Подсјетићу да су српски губици у ратовима у прошлом вијеку прешли цифру од 4 милиона.

Методологију за остварење овог циља лако је ишчитати ако се прате емисије на телевизијама с државном фреквенцијом, на којима скоро никад нема прилике да чујете неку причу из српског угла, него само исте приче представника србморзачких невладиних организација и партија, као и којекаких промашених аналитичара и набјеђених интелектуалаца.

Као својеврсни тест њихове наводне демократичности довољно је да било ко данас уђе на интернет форум или блог сајта Б-92 и да покуша да напише, било којој теми, иоле просрпски пост. Неће имати никакве шансе јер ће бити експресно обрисан, тако да је данас парадоксално да се више просрпских сајтова може прочитати, на примјер, на неким хрватским интернет форумима и сајтовима него на наведеном сајту.

Не чуди онда што је ових дана Форум Б-92 препун честитки и добрих жеља новоформираној НАТО држави Косово.

Пад у равнодушност нације

Резултат ове акције је општенационална равнодушност, тако да оваквим антисрпским медијима заглупљене масе, отијепљене Косова и Метохије нису схватиле као националну трагедију, него као, малтене, готову ствар и олакшање да су се истог тог Косова напокон ријешили.

Сигнал за ово били су избори, који јесу били својеврсни или-или, тачније „или Косово или европске интеграције“, кад је, нажалост, победила национална несолидарност и себичност, те кратковидо схватање будуће европске утопије за неку обећану земљу Дембелију, која ће сваком ријешити личне и породичне проблеме некаквим чаробним штапићем.

Требало би да свијет, ако већ нема нека основна знања о утопији званој Европска унија, крене од врло једноставне логике. Наиме, однос према држави требало би да се упоређи с односом према породици, то јест породичној и личној својини. Дакле, просто, да ли би било ко данас, на примјер,

пристао да му кућни савјет његове зграде, неким својим интерним договором, отме дио стана, неку просторију, исто као што данас Сједињене Америчке Државе, НАТО и Европска унија отимају Србији Косово и Метохију?

Вјерујем да не би!

Како доћи до отржењења?

Дакле, јасно је, како се односимо према нечем личном, породичном, требало би да се односимо и према националном, државном.

Кад схватимо ову једноставну ствар, кренућемо на пут отржењења и знаћемо гдје се налазе пријатељи српског народа, отрзанићемо се од овог ничим изазваног и ничим заслуженог евроентузијазма и почети пуно реалније да сагледавамо политичке односе у Европи и свијету.

Тад ћемо моћи и да учимо да је у Русији дошло до коринитих промјена и да се она, прије свега захваљујући Владири Владимиру Владимировичу Путину, опоравила, усправила и поново игра кључну улогу у свјетској политици. Видјећемо да је то поново велики руски брат, који тренутно много боље брани српске националне интересе него владајућа номенклатура у Србији.

Потребно је, због опстанка земље и нације, као што је то и Путин учинио у Русији, забранити све антисрпске организације и медијске куће које у Србији дјелују данас и које се финансирају управо из непријатељских земаља.

Са свим земљама које признају нову НАТО државу, Косово, треба спустити односе на најнижи ниво, то јест, онолико колико то не угрожава наше интересе, а дипломатски курс окренути према државама које су наши доказани пријатељи.

Република Србија, пошто је очито да препоруке и принципи Бадингерове комисије за Међународну конференцију о бившој Југославији више не важе, треба да призна Владу Републике Српске Крајине у прогонству, а и да, такође, снажно подржи јасну вољу народа у Републици Српској – да се она уједини са Србијом.

У ово време, потребно нам је, дакле, да се, као што су то говорили и наши светитељи, „сложимо, обожимо и умножимо“, јер ћемо само тако моћи да одговоримо великим изазовима судбине и политичког тренутка у којем се налазимо.

Имиц по вољи председника

- *Знаци из непосредне стварности указују да је, ако желимо да снимамо филмове, неопходно прво да се јојавимо на бини поред Бориса Тадића, председника свих грађана Србије који је пре тога поделио Србију на два дела – елитистичку (вишу или Другу Србију, како највише воле себе да називају) која јокорно прихвата све клишее владајуће структуре у служби западних медија и рејтоградну, назадну, коју чине они који не пристају да буду слети следбеници западноевропског виђења стварности. Свако ко се не јокори путу који је задржала владајућа проевропска „елитија” биће одбачен, са могућношћу анализе мисања, израђући истовремено улогу дежурног кривца ако ствари на било ком пољу у држави крену по злу*

Одбаченој и прихваћеној Србији, коју нисмо поделили ми, већ председник Србије, односно свих њених грађана, могло би се подоста тога рећи, можда чак и написати сценарио за неки филм за који, међутим, у овом поретку ствари никада не би била пронађена средства да се сниме. Ако бисмо желели да ублажимо ствари, рекли бисмо да држава не би имала слуха за тако нешто, док приватни спонзори се не би усудили на тај корак јер не би ваљало да се за мере држави и њеној светлој европској будућности која нам је надомак руке, још само да прођемо кроз катарзу, лустрирамо неподобне, одрекнемо се својих корена и историје.

О томе како власт гради имиц Србије и њених државља на најбоље нам илуструју сцене са великог платна и сва дешавања око и иза њега.

Можемо навести пример премијере фамозне „Грбавице”, где елитистичка Србија, уз невиђене мере безбедности, хита да погледа још један спаковани стереотип о Србима као рђавим момцима. Тежња појединаца да посведоче о аутентичним страдањима Срба у препуној сали Центра Сава, пред почетак филма Грбавица, испраћена је од Друге Србије звиждуцима, псовкама, матретирањима.

Ако ваше идеје не одговарају ставу који мора да заступа владајућа проевропска структура, а тезе откривају истине о омраженим Србима, највероватније ћете запечатити сваку могућност да даље било шта урадите. С друге стране, ако сте следбеници пута владајућег естаблишмента, бићете поштован користан радник који ће, због тога што зна да адекватно сагледа потребе и тежње европске власти, добити средства градских и државних министарстава за културу, али и осталих министарстава, као и препоруке за европске фондове. А зна се шта они воле. Срби су негативци, губитници, поробљивачи са грозничавом нетрпељивошћу према другим народима, преоптерећени митомани о супериорности која је само полигон да се прикрије властита немоћ и инфериорност.

Срби су склони манипулацији, нарочито старије генерације, што даље оставља последице на потомство које, ако се освести, принуђено је да лиши живота не само своје очеве, већ и себе, зарад опстанка властите деце као у евокацији милошевићевске Србије у филму „Буђење из мртвих” истакнутог аутора Милоша Радивојевића. Оног истог Радивојевића који је добио највећи број признања баш у тој милошевићевској Србији у којој су, како се збори, у његовом већ по-

менутом филму из 2004. године убијена албанска деца, по налогу српских власти, стављана у хладњаке.

Иначе, самоубиства су тако честа у садашњем српском филму. Она су додељена савршенима који су свесни да је деконтаминација прошлости у себи и око себе једина могућност за даљи развој мисли, ставова и целокупни духовни, али и сваки други напредак друштва.

У најбољем случају, Србија је приказана као провинција загуљена на карти Европе, која је стедиште злог, а бекство се нуди као једино решење, и то не као бежање од проблема и стварности, већ једина могућност опстанка целокупне личности. Али и ту се прошлост испрепречава и води ка покољу, убиству, самоубиству или у најбољем случају самодеструкцији („Милош Бранковић“, „Хадерсфилд“, „Седам и по“, „Љубав и други злочини“, „Сутра ујутру“ – филмови различитих аутора, самим тим и различитих квалитета). Подразумева се да су сви филмови лишени сваке помисли о евентуалној критици владајућег друштвеног система.

Иначе, као што је речено у једној култној емисији Друге проевропске Србије (како нас је већ наш председник поделио), тешко је волети такав крезуби народ у којем њих тридесет одсто нема зубе и гласа за радикале.

У потрази за индетитетом

Да би се истакао значај филмова, креће ревија фестивала и гламура. Фестивала има скоро колико и филмова, а пошто се на једном фестивалу додељује и по десетак награда, за сваког има понешто. Нормално, све се то плаћа нашим новцем, али ми смо обичан народ, а као што рече Петар Луковић – „Далеко било да су сви радили по вољи народа, отишли би у п... м.....”

Као и сваке године, циклус ревија додељивања награда или елитистичких фестивалских манифестација почиње у Сопоту. Ове године као манифестација од посебног значаја за културу града Београда. По дефинисању дугогодишњег истакнутог функционера елитистичке Србије, Радмиле Хрустановић, оног европског Београда из којег је ваљда требало изоставити све што има асоцијацију на Србе. Иначе, да иронија буде већа, Сопотски фестивал је основан седамдесетих година као фестивал слободарског филмског стваралаштва (како то одурно звучи за проевропске представнике Србије који изгарају за звездицу и окупацију злат-

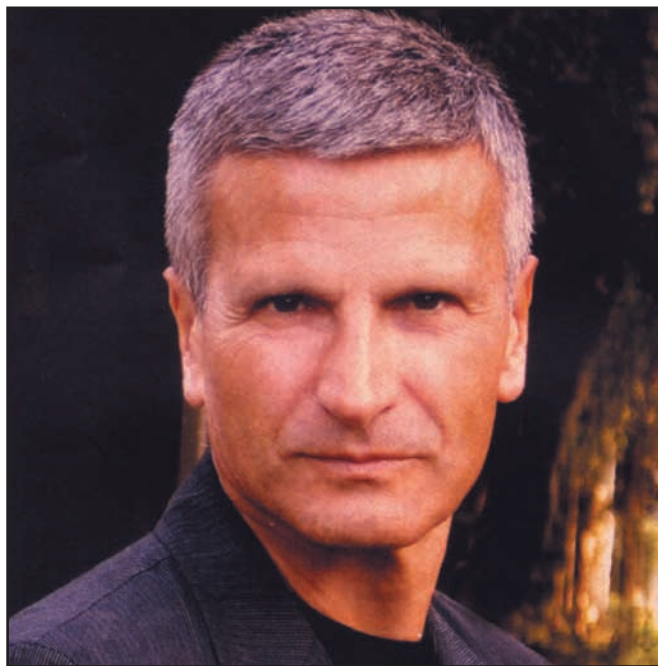
ну) са намером да се приказују филмови свих кинематографија прожетих хуманим и слободарским пружама. Концепција фестивала је, наравно, промењена.

За најбољи филм фестивала проглашен је „Четврти човек” у режији Дејана Зечевића. Филм се бави психоаналитичким приказом поремећене мушке сексуалности у српском друштву услед наметнутог идеала мачизма филмом „Мала ноћна музика”, познатог по специфичном дијалогу бабе (својеврсна транвеститија исказана кроз тумачење Власте Владисављевића) и унука. И упркос површиности, презасићености стереотипима, слабом раду на ликовима, ова, како су је неки назвали, балканска варијанта „Борновог индетитета”, истакла се због поттекста да оног тренутка када изманипулисани од стране безбедносних снага уклонимо све тајкуне, богаташе, политичаре, на крају се ипак суочавамо са чињеницом да је кривица у нама самимима. Наиме, главни јунак убија себе као чин властитог отрежњења и отклона од злочина који нису само сатрли туђе породице, већ и властите. Редитељ се нарочито трудио код завршних делова филма, где можемо да видимо главног јунака како излази из амнезије захваљујући касети на којој на ратишту стрела цивиле слеђа и после тог чина задовољно припаљује цигарету. Као дело адекватног филмског радника, „Четврти човек” је тријумфовао и на Фестивалу сценаристичких остварења у Врњачкој Бањи.

За наредне фестивале и престижне награде, својом бласфемијом према српском народу, већ се препоручила „Турнеја” који је уједно и наш(!) кандидат за Оскара. А редитељ Горан Марковић је по трећи пут награђен на фестивалу у Монтреалу.

И на крају, шта су нам показали знаци који допиру са великог платна када се приказују углавном српски филмови? Ти знаци постају веома убитачни за своје творце и њихове надређене. Знаци који допиру са великог платна када се приказује већина српских филмова говоре о немоћи и патетици једног система који се инфилтрирао у кинематографију, обезглављујући је својим апсолутизмом. Тако ће остати док не почне да се снима нешто истинитије, непосредније, нешто што ће без било каквих стега преиспитивати доминирајуће истине и улазити у дијалог са друштвом и системом.

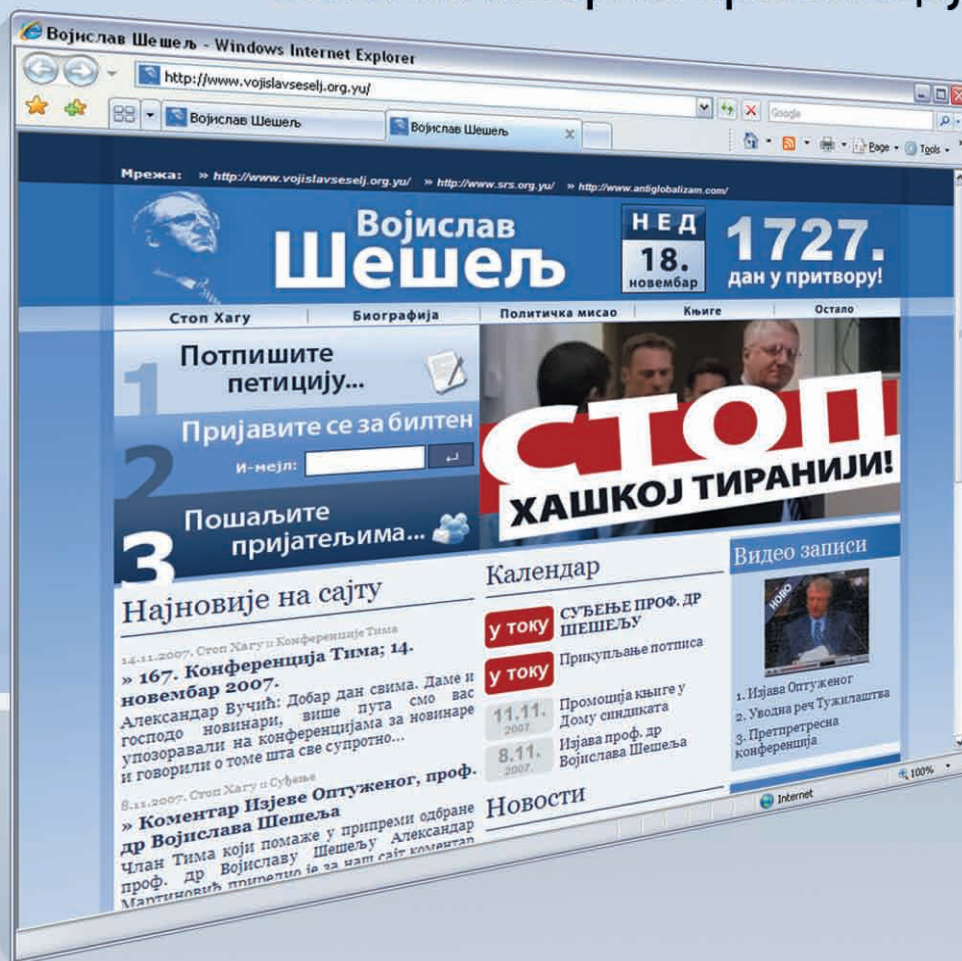
Р. В. С.

- Бивши посланик Српске радикалне странке из Кикинде Ото Киш Мартон се више не зове тако. Сад се зове Ото Киш Мандат.
- Сад је и народна пословица о „неверном Томи” добила своју материјализацију.
- Грчки алфавет претрпео промене. Сад гласи: Алфа, БЕКО, Гама, ДЕЛТА, ТОМА и тако даље.
- Донедавно се клео: Матере ми, сад Мантера ми.
- Доказао је Тома на личном примеру да одело не чини човека.
- Доказао Шешелов кум да није дугме. Дугме има неку вредност.
- Питам се шта ли је у роду Тома Вучић (онај што је издао Књаза Милоша) овом Томи и овом Вучићу.
- Судасти према сведоцима против Војислава Шешелја, Хашки трибунал се претворио у Минхаузену пивницу.
- Неки за скраћеницу ССП (за коју се здушно залажу) мисле да значи „Само себи привилегије”.
- Енглески амбасадор не избија из Томиног посланичког клуба. Дошао ђаво по своје.
- Александар С. ономад опљачкао трезор Рајфајзен банке да се (како је рекао) освети жени. Кома ли се Динкић свети све ове године?
- Џорџ Буш, пред одлазак са функције, посетио Словенију. Највећи проблем му био да је пронађе на географској карти.
- Палма изјавио да ову владу неће моћи да сруши ни НАТО пакт. А зашто би они рушили своје?
- Пре поласка у Крајину, Александар Вучић обезбедио све. Чак и усташке претње које су му стизале.
- Вучића, приликом посете неким местима у Крајини, штитили припадници хрватског МУП-а. Претпостављам, од „одушевљених” српских маса које су га чекале.
- Зорану Антићу, бившем посланику Српске радикалне странке „ови” купили лаптоп. Још само да му покажу како се укључује.
- Динкић дао оставку на место у комисији за нафтно-гасне преговоре са Русима. Нема ту провизије.
- Влада најављује да ће се идуће године живети тешко. Као да ове није.
- Красић кажњен опоменом што је са говорнице цитирао Устав Србије. Ко му је крив? Што не цитира ССП?
- После преласка, Верољуб Арсић променио име. Сад се зове Еврољуб.

Војислав Шешељ

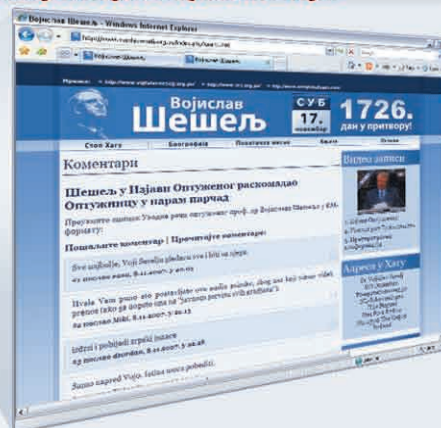
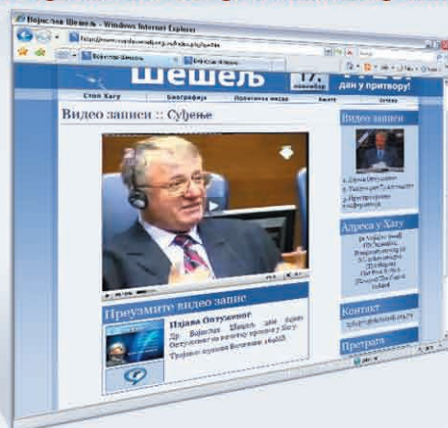
званична интернет презентација

Српска радикална странка представља вам преуређену интернет презентацију проф. др Војислава Шешеља, прилагођену потребама благовременог и истинитог информисања јавности о процесу који се води пред такозваним Хашким трибуналом. На интернет адреси www.vojislavseselj.org.yu имате могућност прегледа и коментара најновијих вести и најаве догађаја. Можете погледати или преузети видео записе суђења, прочитати поднеске, транскрипте статусних конференција и упознати се са активностима Тима за одбрану.

Сви посетиоци сајта могу бесплатно преузети електронске верзије књига проф. др Војислава Шешеља, међу којима посебно издавајемо капитална научна дела „Идеологија српског национализма” и „Римокатолички злочиначки пројекат вештачке хрватске нације”.

Уколико до сада нисте били у прилици да потпишете петицију за директан пренос суђења на РТС-у, то можете учинити на овој интернет презентацији.

VOJISLAVSESELJ.ORG.YU

Др Војислав Шешељ

**ХАШКО
ИНСТРУМЕНТАЛИЗОВАЊЕ
ЛОЖНИХ СВЕДОКА**

Др Војислав Шешељ

**АФЕРА ХРТКОВЦИ
И УСТАШКА КУРВА
НАТАША КАНДИЋ**

Др Војислав Шешељ

**СВЕДОК ОДБРАНЕ
СЛОБОДАНА МИЛОШЕВИЋА
У ХАШКОМ ПРОЦЕСУ**

Др Војислав Шешељ

**РИМСКА КУРЈА
ВЕЧИТО ЖЕДНА
СРПСКЕ КРВИ**

СРПСКА РАДНИКАМА СТРАНКА
БЕОГРАД 2006.

Др Војислав Шешељ

**ВАТИКАН ГЛАВНО
САТАНИНО ГНЕЗДО**

СРПСКА РАДНИКАМА СТРАНКА
БЕОГРАД 2006.

Др Војислав Шешељ

**ПОНТИФЕКС МАКСИМУС
САТАНИСТИЧКЕ ЦРКВЕ
ЈОВАН ПАВЛЕ ДРУГИ**

СРПСКА РАДНИКАМА СТРАНКА
БЕОГРАД 2006.

**АНТИХРИСТОВ НАМЕСНИК
ЗАКОВОЧКИ РИМСКИ ПАПА
БЕНЕДИКТ ШЕСНАСТИ**

Др Војислав Шешељ

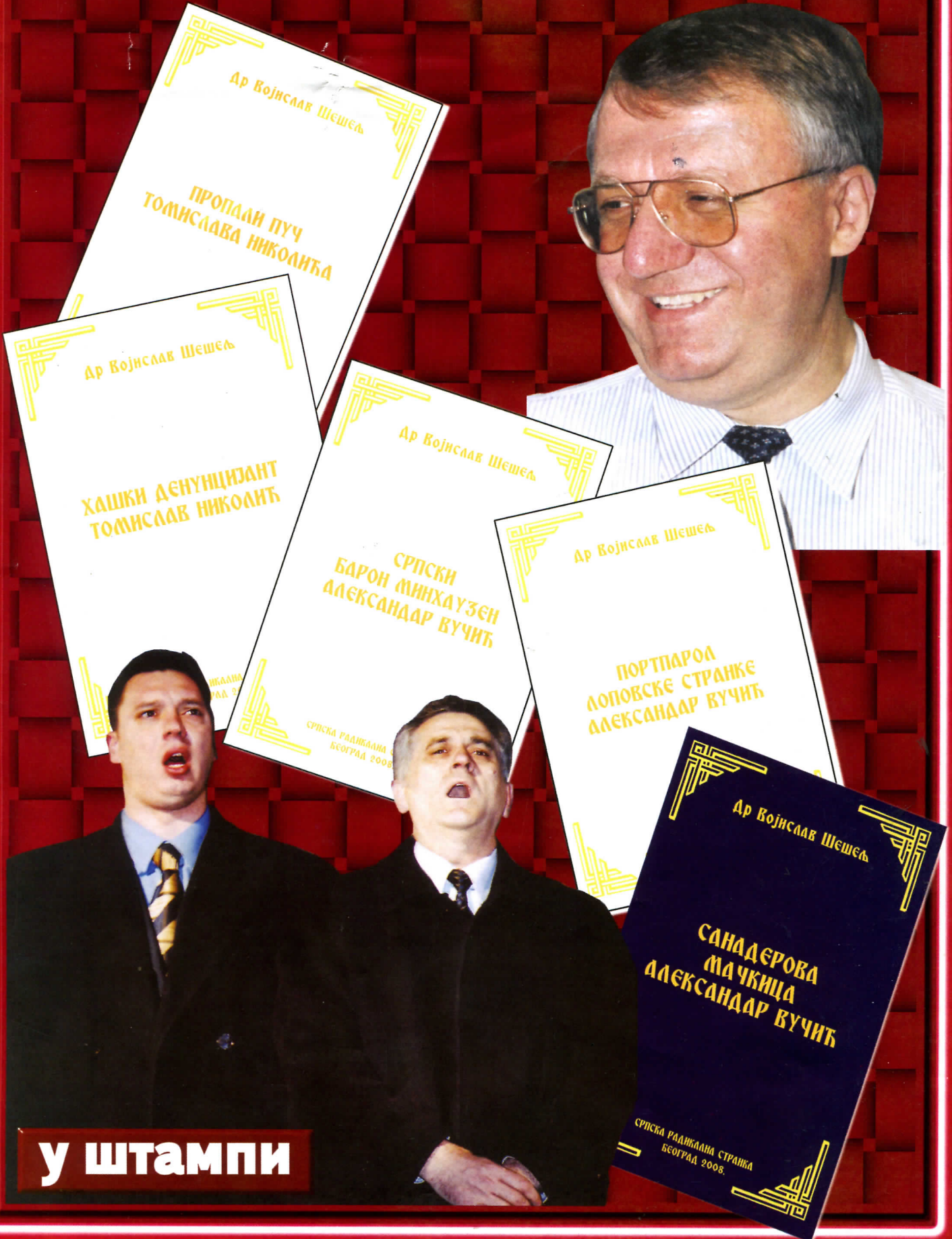
**УБИСТВО
МАФИЈАШКОГ ПРЕМИЈЕРА
ЗОРАНА ЂИНЂИЋА**

СРПСКА РАДНИКАМА
БЕОГРАД

СРПСКА РАДНИКАМА СТРАНКА
БЕОГРАД 2008.

**МАФИЈА УБИЛА
СВОГ ЛИДЕРА**

СВЕДОЧАНСТВА ЗА ИСТОРИЈУ БЕШЧАШЋА

Др Војислав Шешељ

ПРОПАЛИ ПУЧ
ТОМИСЛАВА НИКОЛИЋА

Др Војислав Шешељ

ХАШКИ ДЕНУНЦИЈАНТ
ТОМИСЛАВ НИКОЛИЋ

Др Војислав Шешељ

СРПСКИ
БАРОН МИНХАУЗЕН
АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ

Др Војислав Шешељ

ПОРТПАРОЛ
ЛОПОВСКЕ СТРАНКЕ
АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ

Др Војислав Шешељ

САНАДЕРОВА
МАЧКИЦА
АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
БЕОГРАД 2008.

у штампи